BONDIA® ARUBA

E

Pakico gobierno(nan) no…
Ta inverti cu placa propio…?

Pagina 5

Diasabra 6 di December 2025 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Despues di tres decada gobierno y sindicatonan a firma acuerdo di restructuracion salarial di maestro

Pagina 3

- **Decision den caso di ontneming contra spiritonan den caso Flamingo**

Pagina 6

- **Corsou: Fiscalnan ta pidi sentencia di 8 aña pa tragedia mortal di migrante**

Pagina 8

- **Corsou lo enfrenta Alemania, Costa de Marfil y Ecuador den Copa Mundial proximo aña**

Pagina 14

Segun Rapport di progreso riba Landspakket:

A pesar di logra avancenan significante, retonan ta persisti

Pagina 4

Merca ta ehecuta otro atake contra boto mientras investigacion ta cuminsa tocante e prome atake

Pagina 10

Reanudacion di combate den Congo oriente ta menasa un acuerdo di paz

Pagina 24

1,200,000 CHRISTMAS POINT GIVEAWAY

NOVEMBER 28 - DECEMBER 21, 2025

100,000 POINTS AWARDED
Every Friday, Saturday and Sunday

Ten daily winners of 10,000 points!

Earn 100 base slot points or 16 table credits and swipe up to five times daily at any kiosk.

See Players' Club for details.

Alhambra CASINO AND SHOPS

Open daily 10am to 3am | J.E. Irausquin Blvd #47 | 288.9000 | casinoalhambra.com

Play Responsibly. Visit www.gamblersanonymous.org if you or someone you know has a gambling problem.

BONDIA ARUBA

IMF: Embehecemento di poblacion y caida den fertilidad ta reformando e mercado laboral na Aruba

Dia 1 di december e International Monetary Fund (IMF) a publica un rapport riba e impacto cu e dinamica demografico lo tin riba e mercado laboral na Aruba. Den e rapport ta sobresali cu Aruba ta mirando un aumento rapido di embehecemento, un caida den fertilidad y den crecemento di poblacion, cual ta reformando e mercado laboral den un manera significante.

Cambionan demografico

Aruba ta experenciando un transformacion demografico cu ta reformando su sociedad, economia y desaroyo a largo plaso. Den pasado e isla tabata beneficia hopi di un crecemento di poblacion fuerte y un expansion di e forsa laboral, pero awor Aruba ta enfrenta un combinacion di caida den fertilidad, un poblacion cu ta embeheciendo rapidamente y cambionan den patronchi di migracion.

Aruba su grado di fertilidad ta cayendo gradualmente pa varios decada, unda den e ultimo añanan a registra un caida historico. E cantidad di nacemento pa cada 1.000 persona a cay desde añanan 1970, manera e rapport ta indica, y awor ta para net bao di e nivel necesario pa por reemplasa e poblacion. Na mesun momento, Aruba su residentenan ta bibando mas largo y e isla ta mirando un aumento den e poblacion cu ta embeheciendo. Segun investigadornan, na 1990 e poblacion di adultonan mayor di 65 aña bay ariba tabata apenas 7%; den 2024, a registra esaki na 19%. E aumento aki a resulta den mas demanda pa cuido medico, servicionan social y pension.

Pa loke ta migracion, e rapport ta enfatisa cu Aruba tabata un di e paisnan na mundo cu historicamente a mira un di e crecemento di poblacion mas rapido, specialmente durante añanan 1980 y 1990 ora desaroyo turistico riba e isla a atrae trahadornan stranhero. Sinembargo, a indica cu e crecemento di poblacion a cay durante e ultimo decada. Desde e pandemia di COVID-19, en particular, e poblacion a plateau como cu ambos e grado di nacemento y fluho di migracion a cay.

Den e rapport ta splica cu e combinacion di e factornan aki a causa un aumento den grado di dependencia—esta e grado cu adultonan mayor ta depende riba e forsa laboral mas jong. Segun e rapport, e grado aki a triplica desde aña 2000. Proyeccionnan ta sugeri cu e trend aki lo acelera y lo pone mas presion riba e poblacion laboral pa sostene pensionadonan y muchanan.

E forsa laboral di awe

Na otro banda, desempleo no ta un problema riba e isla. E rapport di IMF ta indica cu e grado di desempleo a yega na nivelnan mas abao. Entre 2022 y 2024, desempleo a stabilisa na 4%, cual ta un logro notable mirando e golpi economico di e pandemia. Tambe por a mira cu e buraco entre genero den desempleo a reduci durante tempo, unda awor e cifra di desempleo entre hende muher cu hende homber ta casi mescos. E dinamica laboral entre hobennan tambe a mehora. Participacion di hobennan den e forsa laboral a aumento for di 35% den 2022 pa mas cu 40% den 2023. Sinembargo desempleo entre hobennan a aumento for di 9,9% pa 11,1% entre 2022 y 2023—aunke e cifra aki ta keda hopi mas abao compara cu nivelnan peak di pandemia. Segun e rapport ta splica, e motibonan principal pa desempleo entre hobennan ta inclui incapacidad di traha full-time, nan ta nobo den e mercado laboral, nan no por haya trabao of nan no tin e cualificacionnan necesario.

UN ta anticipa caida di largo plaso den poblacion di Aruba

Proyeccionnan di e Organisacion di Nacionnan Uni (UN) ta indica cu e poblacion di Aruba lo yega na su punto mas halto e decada aki prome cu mira un caida di largo plaso, tanten cu fertilidad no aumenta. Bao di un scenario medio di fertilidad, e poblacion di Aruba lo por reduci pa mas cu 10% pa aña 2100. Bao di un scenario abao, e caida den poblacion por ta mas cu 30%.
Un caida den poblacion laboral den relaciona cu e cifra creciente di pensionado lo trece cune un aumento den grado di dependencia. Durante e ultimo dos decada, esaki a aumento basta caba y proyeccionnan ta indica cu esaki lo keda subi.
E consecuencianan pa esaki ta, entre otro:
-Un presion riba e sistema di pension y programanan social
-Mas demanda pa cuido medico y servicionan di cuido pa adulto mayor
-Mas presion financiero riba e base di trahador cu ta sostene e sistemanan aki
-Un caida den crecemento economico si no atende cu expansion di forsa laboral of si productividad no aumenta
Migracion a hunga un rol significante den e composicion demografico di Aruba. Casi 40% di e poblacion a nace den exterior, y hopi migrante ta di edad pa traha, cual ta yuda alivia e caida den e forsa local. Migrantenan ta yena trabaonan esencial den turismo, construccion, hospitalidad y otro servicionan di industria. Sinembargo, migracion so no por frena e efectonan di un poblacion embeheciendo. Ademas, migracion di hobennan Rubiano—pa sigui cu nan educacion of trabao den exterior—ta nifica cu Aruba lo keda mira un caida den talentonan cu conocemento y habilidad halto.

Reformanan laboral ta clave pa resiliencia

E proyeccionnan di IMF ta mustra cu si no trece cambio den politica, crecemento economico lo reduci pa fin di e decada debi na presion demografico.

Pa cu esaki, e agencia monetario ta indica den nan rapport cu mas participacion laboral—specialmente di hende muher—por mehora e resultado economico di un manera significante. Esaki por logra por medio di, entre otro, expande cuido pa mucha, promove areglo flexible y crea caminda pa yuda mas hende muher uni y keda den e forsa laboral.

Tambe ta importante pa sigui desaroya e habilidadnan di trahadornan. Pa esaki ta recomenda programanan vocacion, un alineacion mas estrecho entre educacion y necesidad di e dunador di trabao y mas guia cu por cera e falta di habilidad.
Pasobra e caida den forsa laboral lo nifica un paro den crecemento, e rapport ta enfatisa e importancia di aumenta productividad. Cu esaki ta menciona efectividad di operacion como un punto central. Digitalisacion, automatisacion y mehoracion continuo den habilidad di trahador ta esencial pa empresanan opera di un manera mas efectivo.

Pa hobennan drentando e mercado laboral, por expande pasantia y programanan di entrenamento pa asina e generacion mas jong di Aruba por haya experencia y di e manera aki haci un transicion mas facil den e mercado laboral.

E rapport tambe ta subraya e necesidad pa un maneho strategico den migracion. Como cu 40% di Aruba su poblacion ta naci den exterior, mester di un sistema bon regula pa yena e buraconan di empleo cu ta mantene e stabilidad social y economico.

E recomendacionnan aki di IMF por ofrece un caminda comprensivo pa garantisa cu e mercado laboral na Aruba ta keda uno cu ta inclusivo, competitivo y resiliente mientras e ta enfrenta un cambio demografico.

Despues di tres decada:

Gobierno y sindicatonan a firma acuerdo pa implementacion di fase 1 di restructuracion salarial di maestro

Den un momento historico pa Aruba, Gobierno finalmente a firma acuerdo pa implementacion di fase 1 di e reforma salarial den e sector di enseñansa. Despues di mas cu tres decada di lucha, discusion, y negociacion, Minister di Enseñansa Gerlien Croes, hunto cu Prome Minister Mike Eman, Minister di Finanzas Geoffrey Wever y representantenan di sindicato SEPPA, SIMAR y TOPA, a firma e acuerdo cu lo trece mehoracion significativo den salario y structura di compensacion pa mas cu 1.500 docente na Aruba, cuminsando den 2026.

Minister Croes a bisa den su palabranan cu e logro aki ta fruto di trabou dedica, di un vision cla pa futuro y di un compromiso firme pa duna forma nobo na sistema educativo. Ora cu e gabinete a drenta, e ekipo a cuminsa revisa e trabou preliminar cu tabatin caba den pasado. Reunionnan cu sindicatonan a sigui pronto, unda a mira con por alinea prioridadnan y kico ta e realidad cu docentenan ta enfrenta awendia. E meta tabata cla, pero urgente: ataca e falta structural cu pa mas cu 30 aña a stroba un renumeracion husto pa e maestronan cu ta forma e generacionnan di mañan.

E mandatario a pone atencion riba e rol importante cu docentenan tin den sociedad. El a enfatisa cu nan ta forma parti di e fundeshi di formacion, no solamente pa duna enseñansa academico, sino tambe pa guia y duna apoyo den e crecemento di mucha y hoben. El a remarca cu a pesar di cambionan grandi cu mundo a sufri y e deseonan cu esey a trece den enseñansa, e educadornan a sigui para firme.

"Tur dia nan ta lanta y dedica nan mes na yuda forma nos mucha y hobennan den comunidad, nan ta atende den tur sentido cu educacion di nan, pero tambe ta duna hopi di nan banda pa nan por garantisa enseñansa continuo y alabes tambe garantisa cu aunke tin hopi obstaculo den e desaroyo di mundo awendia, nan ta sigui duna di nan banda na nos comunidad," el a subraya.

Minister Croes a splica cu e proceso di negociacion cu sindicatonan tabata intenso pero constructivo. Di ambos banda tabatin claridad cu e sistema mester cambia y cu e cambio mester ta basa riba dato y analisis, y no solamente riba deseo. Finalmente, despues di hopi dedicacion, revision y modelacion di e sistema, nan a yega na un acuerdo pa introduci un plan den dos fase.

Fase 1, el a splica, ta consisti di, despues di 30 aña, lo 'trekgelijk" e renumeracion pa docentenan den enseñansa primario alinea cu enseñansa secundario. No ta desconoci cu tin un discrepancia inmenso riba e salario entre docentenan di enseñansa primario y secundario, hasta si nan tin mesun diplomeering.

Tambe, el a sigui splica, den e fase aki lo uniforma e toelage di tur lidernan di school na 25% y esaki ta bay conta tambe pa nan pensioen. Alabes tambe ta bezig aworaki pa e resto di veld cu ta cay den e schaal di docente haya un aumento. Pues lo tin e gelijktrekking y e resto di veld cu no ta den enseñansa primario, cu ta schaal di docente, ta haya nan prome aumento 2026 y despues atrobe na 2028.

Adicionalmente el a indica cu tur persona cu ta yegando nan edad di pensioen prome cu 2028 lo haya nan ahuste completo pa asina ora cu nan bay cu pensioen nan ta bay cune tambe, y no ta keda sin ricibi locual nan merece.

Pa loke ta e di dos fase, le a splica cu nan ta bay traha riba simplifica e schaalnan. Tin 45 schaal actualmente y e meta ta pa yega na seis schaal, locual lo haci tambe cu e crecmeento salarial ta bira mas factibel. Ademas nan kier uniforma e schaalering di e asistentenan di klas (klassenassintent). Y falta diferente otro grupo tambe cu den e segundo fase lo trek esaki recht.

E compromiso financiero di gobierno ta significativo pa cumpli cu e restructuracion salarial di e maestronan. Pa 2026 so, gobierno lo inverti casi 9,3 miyon florin. Na 2027 e suma lo subi na 11,8 miyon y pa 2028 lo yega rond di 16 miyon. Den presupuesto 2026, minister Croes a indica, lo refleha e prioridad aki y lo tene fondo reserva pa cumpli cu e promesa.

E mandatario tambe a gradici e ekipo tecnico y e diferente departamento cu pa lunas a traha riba coleccion di dato, analisis y modelonan pa yega na un sistema husto pero sostenibel. "Esaki ta bay pa historia. Ta algo cu nos a traha hunto p'e," el a enfatisa.

Di su banda prome minister Mike Eman tambe a subraya cu e reforma no tabata un tarea facil. "Si tabata facil, no lo a dura 30 aña pa yega aki," el a bisa. El a recorda cu e tema a ser trata den hopi gabinete y cu e sindicatonan tambe a tene esaki riba nan agenda pa decadas. Pero danki na perseverancia y union di esfuerso finalmente el a bira un realidad.

Prome minister Eman a mustra su aprecio profundo pa maestronan, yamando nan "instrumento fundamental pa cambia futuro di e pais." El a conta cu su bishitanan semanal den barionan, el a mira di cerca e situacion economico dificil cu hopi famia ta pasa y tambe a mira con maestronan, aunke carga hopi presion, ta sigui sostene e mucha.

"Nos tin cu percura pa e siguiente generacion no lo tin personanan cu ta pasa tanto dolor, tanto sacrificio pa por sobrevivi. Y enseñansa ta e instrumento fundamental pa haci e diferencia ey. Pa nos garantisa cu e siguiente generacion nos tin menos persona cu ta lucha duro pa por pone cabes riba awa ta hopi importante pa nos tin bon educacion y pa nos tin bon educacion nos mester tin maestronan di scol cu ta ser recompensa debidamente," el a subraya.

Sindicatonan a celebra e logro, pero tambe a enfatisa cu tin trabou por sigui. Magaly Brito di SEPPA a bisa cu esaki ta un momento historico pa docentenan y un premio pa e pasenshi cu nan a tene hopi tempo. E tambe a dedica momento pa reconoce lidernan sindical di antes cu tabata lucha pa mesun meta, aunke nan no a mira e fruto personalmente. Brito a bisa cu e logro aki ta restaura speransa den un grupo cu tabata sinti cu animonan ta baha, sobre todo despues di cambionan drastico den sector y un sistema salarial cu no tabata husto.

Angelique Quijada di SIMAR a expresa emocion grandi. Pa su persona, e firma di e acuerdo ta un honor, sabiendo cu generacion di directivanan sindical a traha pa esaki. "Mi ta super contento pasobra desde cu mi a drenta esey ta e meta cu mi tabatin. Pa traha riba e posicion di maestro y mi ta wak cu e ta ser cumpli. Awe ta e prome fase, nos ta sigui na 2026 na e siguiente fase. Tin hopi mas pa sigui traha riba dje," el a indica.

Mientras gobierno y sindicatonan mira pa dilanti, e acuerdo aki ta un señal cla cu Aruba ta drenta un era nobo den enseñansa. Un era unda docentenan lo sinti cu nan trabou ta balora, unda structura salarial ta cla y unda sistema ta pensa pa futuro. Pa mucha y famia, esaki ta nifica un entorno di aprendisahe mas fuerte. Pa docentenan, ta nifica dignidad restaura y un renobacion di confiansa den un sistema cu finalmente ta tende nan voz.

BONDIA ARUBA

Segun Rapport di progreso riba Landspakket:

A pesar di logra avancenan significante, retonan ta persisti

Recientemente Secretario di Estado pa Asuntonan Interno y Relacionnan den Reino, Eddie van Marum a manda su rapport di progreso riba e Landspakketnan pa Aruba, Corsou y Sint Maarten pa presidente di Tweede Kamer. E rapport ta duna un bista amplio di kico Aruba a logra den e ultimo lunanan, ki retonan ta keda, y con Hulanda ta mira e colaboracion bayendo dilanti den 2027.

Desde 2021, Aruba, mescos cu Corsou y Sint Maarten, a bin ta ehecutando reformanan structural a cambio di sosten di likides durante e crisis di COVID-19. E reformanan ta destina pa haci e economia mas resistente, restaura finanzas publico, y mehora areanan manera educacion, cuido di salud y seguridad social. E rapport di progreso riba e Landspakketnan ta mustra cu Aruba a logra progreso significativo a pesar di circunstancianan dificil, aunke e capacidad di implementacion ta keda un preocupacion riba varios tereno.

Den e rapport ta para cu e ehecucion di e reformanan na Aruba den e ultimo periodo "a ser afecta pa e cambio di gobierno, cu temporalmente a pone cierto decisionnan administrativo on hold." No obstante, e procesonan administrativo a sigui mas tanto posibel, y e atrasonan awor a ser resolvi. Segun Secretario di Estado Van Marum e gobierno nobo tambe ta mira e Landspakket como un oportunidad pa acelera temanan for di e acuerdo di coalicion, incluyendo un estudio den e desmantelacion di e refineria. Segun Den Haag, esaki ta marca un boluntad administrativo renoba cla pa haci progreso.

"Mehoracionnan significativo" a ser haci na Aruba den e area di maneho financiero – un di e elementonan mas critico di e Landspakket. Segun e rapport, e presupuestonan di e paisnan Caribense tabata laat, insuficientemente transparente, y di mal calidad pa añanan largo. Aruba a kibra e patronchi aki door di introduci fechanan di amienda fiho den forma di un memorandum di primavera y otoño (voor- en najaarsnota). Esaki mester garantisa un prevision mas grandi y un miho control riba gastonan y politica. Ademas, un sistema nobo di presupuesto lo ser introduci na 2026, reemplasando e sistema actual di spreadsheetnan di Excel cu ta propenso na eror.

E procesonan financiero y controlnan pa e fluhonan di placa mas importante tambe lo ser documenta, loke ta necesario pa garantisa e confiabilidad di futuro auditoria y rapportnan di auditoria. Si cumpli cu e schedule actual, Aruba lo por ricibi su prome rapport di auditor no cualifica cuminsando cu e cuentanan anual di 2027. Esaki lo ta un logro historicamente significante, ya cu maneho financiero tabata bou di presion pa decadas.

E Secretario di Estado ta enfatisa cu dedicacion continuo dentro di e organisacion administrativo ta esencial, hasta despues di 2027, ora e colaboracion formal por termina.

Aruba a implementa un serie di reformanan fiscal dirigi na un sistema mas husto cu un base fiscal mas amplio. Esakinan ta inclui cambionan na impuesto riba entrada, salario, ganashi y dividendo, impuesto riba turista, impuesto riba transferencia di bienes raices, y e Ordenansa General di Impuesto. E codificacion di intercambio di dato entre e autoridadnan di belasting y banconan ta destina pa combati evasion di belasting y labamento di placa.

Ademas, un proyecto di varios aña ta andando pa elimina e atraso enorme di obhecionnan (bezwaar). Actualmente, tin casi 100 mil obhecion pendiente; segun e rapport di e Secretario di Estado, esakinan mester ser reduci na cero pa 2027. Hulanda ta kere cu un cambio cultural ta esencial pa esaki, como cu un moral fiscal stabiel no por desaroya sin e confiansa di ciudadano y negoshinan.

E Landspakket tambe ta inclui plannan pa fortifica e FIOT (Financial Intelligence and Oversight Team), cu asistencia di Fiscale Inlichtingen en OproepingsDienst (FIOD), cuminsando na 2026. E colaboracion aki lo mester yuda Aruba combati criminalidad financiero moderno mas efectivamente.

Un otro proyecto di reforma integral ta regarda enseñansa. Un revision di henter e sistema di enseñansa Arubano a resulta den un serie di recomendacion cu actualmente ta den ehecucion. E prome fase di e inventarisacion di e condicion di edificionan di scol y material di enseñansa a keda cla, y Aruba a adopta un cuadro oficial di desaroyo profesional pa maestronan. Esaki ta forma e base pa mehoracion structural den calidad di enseñansa.

Tambe ta trahando pa desaroya cifranan clave confiabel y rekisitonan tecnico pa un sistema digital di monitoreo di studiante. Mas desaroyo profesional di maestronan, implementacion di structuranan di cuido di studiante, y expansion di recursonan di enseñansa digital ta plania pa april 2027. Ademas, e Plataforma pa Enseñansa y Labor ta ser fortalece pa mehora e conexion entre enseñansa y e mercado laboral—un punto crucial pa futuro perspectivanan economico di Aruba.

E Areglo Mutuo pa Cooperacion den Reforma ta caduca formalmente dia 4 di april 2027, aunke cada pais den Caribe por scoge pa prolong'e pa dos aña. E Secretario di Estado ta enfatisa cu e proximo lunanan ta crucial: e rapport di evaluacion, cu mester duna bista riba e efectividad di e colaboracion te awor, lo ser publica na april 2026. A base di e rapport aki, e gobiernonan mester determina si, y den ki forma, mas colaboracion ta deseabel.

Pa Aruba, esaki ta nifica cu e gabinete mester dicidi si e kier mas sosten y guia despues di 2027 den finalisacion di e reformanan, of si e kier sigui cu esakinan completamente independiente. E rapport ta enfatisa cu tin varios opcion: extension completo, cooperacion tematico, of un forma completamente nobo di cooperacion. Hulanda tin intencion di tuma un decision riba esaki cu e lidernan di gobierno di Caribe den zomer di 2026.

Loke ta sigur ta cu Hulanda lo sigui enfoca riba ehecucion sostenibel di e reformanan den e periodo binidero. Pa esaki, e Secretario di Estado ta consulta regularmente cu e prome ministernan di e paisnan tocante prioridadnan, retonan, y sosten necesario.

E Secretario di Estado ta expresa un optimismo cauteloso riba progreso di Aruba. Pasonan cla a ser tuma, particularmente den maneho financiero y educacion. Sinembargo, e pregunta ta keda si e ritmo ta suficiente pa logra tur e metanan pa april 2027. El a indica cu e gobierno nobo ta mira e Landspakket explicitamente como un oportunidad pa acelera e reformanan delinea den e acuerdo di coalicion, loke ta indica un actitud constructivo pa cu Den Haag. Na mesun momento, algun proceso, manera e limpiesa di e administracion financiero, ta grandi y compleho, cu interdependencianan cu ta dificil pa acelera.

E pregunta di desmantelacion di e refineria, cual Aruba ta investigando actualmente bou di e Landspakket, tambe lo por tin consecuencianan socioeconomico significante y ta afecta directamente e discusion riba diversificacion economico. Esaki ta haci e aña binidero politicamente importante: Aruba lo mester haci escogencianan strategico cu lo determina con economia ta desaroya den e proximo decadanan.

Secretario di Estado Van Marum ta remarca cu 2026 lo ta un aña decisivo. E rapport di evaluacion riba e colaboracion lo ser publica, e prome mehoracionnan grandi di e sistema financiero lo ser lansa, y proyectonan importante di educacion lo drenta e fase di implementacion. Pa Aruba, esaki ta e momento pa determina si e Landspakket tabata un empuhe temporal of ta forma e fundeshi pa modernisacion a largo plaso di servicio y administracion publico.

Sea cual sea e decision final, e Secretario di Estado ta laga sa bon cla cu Hulanda ta spera cu Aruba por implementa e reformanan independientemente despues di 2027—basta cu e proximo lunanan ser usa intensivamente pa elimina atraso permanentemente y incorpora mehoracionnan structural.

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V.
Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica
di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

BON DIA ARUBA ta un corant redacta y imprimi na Aruba y ta obenibel di dialuna te cu diasabra. Ningun contenido por wordo reproduci sin permiso di editor.

Editorial

Pakico gobierno(nan) no…
Ta inverti cu placa propio…?

Colegio di Supervision Financiero (CAft) a bolbe adverti gobierno di Aruba pa e falta di inversion mientras tin recurso disponible pa esaki. E critica ta parce un disco raya caba, pasobra pa algun aña e organo consehero ta mustra gobierno riba e hecho cu na cierto momento gobierno no tabata ni cumpli cu e poco inversion cu a keda programa den presupuesto, te pa nan usa extra recurso cu a resulta for di ingreso mas halto pa gobernacion.

Na mes momento e pais tabatin necesidad grandi cu por a atende cu e recursonan disponible, por ehemplo pa mehora infrastructura di purificacion di awa, manera e propio CAft a conseha, pero gobierno (anterior) a scoge pa warda te ora a pone un empresa estatal nobo riba pia, pa e compania aki bay busca fondo riba mercado, loke finalmente ta costa nos como comunidad mas placa. Nos por keda critica e tipo di actitud aki, pero ta mas importante ainda pa comprende e trasfondo di e strategia aki. Mester comprende cu e strategia implementa pa gobierno ta un spada di doble filo cu ta corta di tur dos banda na nan fabor. Uno, e opcion pa warda riba otro forma di inversion ta haci cu e parti di e 'surplus' presupuestario cu segun ley y acuerdo por usa pa inversion, ta keda liber pa gobierno dicidi despues na kico ta bay gast'e. Esey ta contra e acuerdo cu e supervision y CAft pesey ta conseha, si no ta usa esaki pa inversion, añadi anto e fondonan na e tarea di reduci debe.E acuerdo ta cu ta usa surplus sea pa paga debe o pa inversion, unda 'inversion' no ta cualkier gasto cu gobierno kier considera como tal. E no ta por ehemplo, usa surplus pa aumenta salario di ambtenaar; esey ni remotamente ta parce un inversion.Sin embargo, semper lo purba busca e limite di lo posible den uso di e fondonan. Pero e problema den practica ta mas complica ainda. Inverti bon ta implica planificacion y preparacion. Ningun persona cu sano huicio lo apoya core inverti den pura, djis pasobra e placa t'ey y no por us'e pa otro obhetivo.Gasta placa na un proyecto inutil ta placa cu no por recupera pa usa pa algo cu si tin sentido. Si un gobierno ta anda cu cautela den esaki, por aprecia esey. Ainda ta keda e pregunta si nos aparato gubernamental ta prepara internamente pa preparapa inversion na e nivel requeri. Esaki muy probablemente lo keda un interogante, pasobra ta dificil deshaci di e contradiccion di, na un banda sigui baha gasto di personal, y di otro banda emplea un staff profesional cu ta reduci contratacion externo di experticio te na un minimo. Hasta teritorionan mas grandi cu nos ta lidia continuamente cu e realidad aki.

E otro motibo no tin nada di haci cu forma di fia placa y inverti, sino cu e ta motiva pa strategia di extende y eherce poder politico. Kico ta e caso? En general nos por a mira cu durante varios decada a reina un maneho di explota e filosofia di 'pone gobernacion na distancia' pa propio probecho. E idea di 'independiza' cierto tarea gubernamental, pasando trabao y responsabilidad di control gubernamental directo, pa entidad y empresa cu cierto autonomia o hasta independencia, a surgi na otro pais mas grandi, unda esaki mester a sirbi pa libera gobernacion di 'micromanagement' di un cantidad di tarea empresarial, cu supuestamente bao di un maneho mas empresarial y dirigi pa mercado lo a resulta den mihor maneho y mihor servicio na publico. E resultado di e metodo aki ta varia di exito rotundo te na fracaso completo, dependiendo con na diferente pais gobernacion en general ta(bata) funciona. Loke sin embargo a haya menos atencion ta con e experimentonan aki cu gobierno 'at arm's length' a funciona den teritorio chikito manera esun di nos. Pa cuminza, no tabatin tanto oposicion contra e idea aki, pasobra ya tabata mira e bentaha di e sistema y esey sigur no tabata e meta di mihor funcionamento empresarial o mihor servicio na publico. No, e promer bentaha na vista tabata e posibilidad di amplia e base di apoyo, y control, politico, a traves di e creacion di tanto entidad supuestamente 'autonomo' o 'independiente' cu por a pobla for di e propio base politico di e momento ey. Den un comunidad chikito manera Aruba e expresion 'at arm's length' a haya su propio interpretacion cinico, unda segun conveniencia e braza supuestamente largo pa tene gobierno na distancia, tabata resulta masha cortico, te hasta inexistente,segun e comportamento individual di un ministro.E conclusion ta cu cualkier medida cu ta desea di introduci, ta parce cu semper tin un manera pa dobla esaki na fabor di e poder politico mayoritario di e momento. E resultado di e medidanan pa 'mehora gobernacion' ta cu nos tin un gobernacion plama for di otro, cu hopi departamento innecesario, cu gasto cronico halto y sin efectividad empresarial, pasobra semper e voz politico tin ultimo palabra, hasta na nivel operacional.E critica corecto y constante di nos Conseho Consultivo (Raad van Advies) riba e 'wildgroei' aki den gobernacion tabata manera un grito den biento atrobe; ningun politico ta haci caso.

Por ultimo, otro desviacion den strategia di beneficio politico, cu no a menciona ainda. E busqueda di capital riba mercado a habri e oportunidad pa amigo politico drenta escenario como 'broker' entre prestamista y e entidad cu mester placa. Nos a kere cu ta pesey nos tabatin un banco nacional di inversion, pero aparentemente nos tabata quiboca...

Decision den caso di ontneming contra spiritonan den caso Flamingo

Corte den Prome Instancia a yega na un decision e siman aki den e caso di ontneming contra dos sospechoso cu anteriormente, den e investigacion Flamingo, a keda condena pa estafa como 'ambtenaarnan spirito'.

Ministerio Publico a exigi pa nan paga back e salario cu nan a gana estafando Pais Aruba.

Hues a otorga e peticion di ontneming. El a determina cu e sospechoso L.B.P. mester paga un suma di Afl. 122.644,32 na Pais Aruba y e sospechoso G.L.T. un suma di Afl. 82.371,39.

Ministerio Publico ta traha duro riba kita capital criminal, pasobra niun hende no mag di saca ningun beneficio di crimen.

VACATURE BIJ COLEGIO EPI SCHOOLJAAR 25-26

EPI EDUCACION PROFESIONAL INTERMEDIO

Draag bij aan de toekomst. Inspireer de volgende generatie!

De Minister van Koninkrijksrelaties, Onderwijs, Jeugd, Innovatie en Sport, als bevoegd gezag van de Dienst Publieke Scholen, nodigt enthousiaste professionals uit om te solliciteren op onderstaande functeis bij Colegio Profesional Intermedio (EPI) voor het scholjaar 2025-2026.

Vacatures

Instructietaal Nederlands
- Docent Elektrotechniek - 2VB
- Docent Verpleegkunde - 1 VB

Instructietaal Engels
- Docent Hospitality - 1VB

Wat breng je mee?
Vereisten:
- Minimaal 2e graads onderwijsbevoegdheid of gelijkwaardig diploma met aantoonbare praktijkervaring;
- Uitstekende beheersing van de instructietaal (Nederlands en Engels);
- Praktijkervaring in het bedrijfsleven is een pré bij beroepsgerichte vakken;
- Je stelt de student altijd centraal.

Jouw profiel:
- Professionele werkhouding en verantwoordelijkheidsgevoel;
- Sterke didactische vaardigheden en pedagogisch inzicht;
- Samenwerking- en communicatieve vaardigheden;
- Flexibel en open voor innovatie binnen het beroepsonderwijs;
- Ervaren met digitale leermiddelen en technologie.

Wat bieden we jou?
Een uitdagende omgeving binnen het beroepsonderwijs, waarin je bijdraagt aan de ontwikkeling van jonge professionals. De arbeidsvoorwaarden zijn conform het Landsbesluit Bezoldiging Onderwijspersoneel, de Landsverordening Materieel Ambtenarenrecht en Landsverordening Vakantie en Vrijstelling van Dienst Ambtenaren.

Geïnteresseerd?
Stuur je sollicitatiebrief, voorzien van een CV en kopieën van diploma's, binnen 1 week na het verschijnen van deze vacature naar: ✉ sollicitatie@dps.aw met een cc naar hr@epiaruba.com t.a.v. Het Bevoegd Gezag - Minister van Koninkrijksrelaties, Onderwijs, Jeugd, Innovatie en Sport, d.t.k.v. Managementteam Dienst Publieke Scholen, J.F.K. Education Center, Stadionweg 37.

Vragen?
Voor meer informatie kun je contact opnemen met de HR-afdeling van Colegio EPI:
+(297)525 8726 / 746 ✉ hr@epiaruba.com

Entre 'red', 'reda', 'redo' y 'redashi'...

Den e edicion aki di nos column semanal encuanto nos Papiamento, nos ta bolbe na e busqueda di origen di cierto palabra, loke sin duda algun ta un placer cu nos ta comparti cu hopi lector. Nos ta cuminza cu algun palabra simple cu no ta parce otro so, pero ta bin di mesun raiz. Ta trata di 'red', 'reda' y 'redo'. Tur tres tin como origen e palabra Latin 'rete' cu ta referi na e material pa pisca. Na Spaño un 'red' y na Papiamento un 'red' o un 'reda'. E diferencia ta cu ambos palabra di origen Spaño ta sirbi den nos Papiamento como e termino pa algo figurativo: 'red', manera un red di distribucion, mientras e 'reda' ta referi exclusivamente na e 'taray' pa pisca.

Pa nos splica di biaha di unda e palabra 'taray' ta bin; esaki tin su origen den Spaño: 'atarraya', cu na su turno tin su origen den idioma Arabe. El a yega Spaña (Andalusia) durante e ocupacion Moro unda e tabata conoci como 'tarraha', cu despues a bira e 'atarraya' cu ta referi na e reda cu ta tira for di canto o para den lama cerca di canto. Den nos Papiamento tambe un 'taray' ta e termino pa e reda specifico aki. Palabra na Spaño cu tambe tin e mesun origen Arabe aki, di tira, lanza algo, ta 'tarea' cu ta bin di 'tariha' cu ta significa un asignacion, un trabao cu bo ta haya 'tira riba bo' pa haci di inmediato. Sin ningun cambio esey a keda añadi na nos Papiamento tambe.

Di 'red' pa 'network' y 'netwerk'

Despues di e 'red' nos por mira un desaroyo mas reciente, unda e influencia di mundo moderno a trece e 'network' (netwerk na Hulandes), mas tanto via e mundo di comunicacion digital. Pero e no a keda limita na esey; nos ta topa cu e verbo 'networking' cu ta referi na e accion di crea un red di comunicacion entre persona, por ehemplo cu ta traha den mesun profesion o tin un interes comun. Esaki ta algo universal, por ehemplo na Hulandes tambe ta papia di 'networking', aunke otro ta prefera bisa 'netwerken'.

Nos busqueda no a caba aki; tin mas palabra pa bay. Por ehemplo, e palabranan cu nos a hereda di Spaño cu tambe tin nan raiz den e 'red'. Asina nos a yega na 'reda' (verbo), 'redo' y 'redashi'. Esakinan ta bin di 'enredar' y 'enredada' cu ta referi na varios significado y uso na Spaño, entre nan intriga, mara/pega cos o asunto na otro, causando confusion, discordia. Tambe entretene o retrasa un persona, tambe arma quibocacion o hasta pleito. Den nos Papiamento e palabranan a haya un significado un poco diferente y a bira e termino di nos pa loke na Spaño ta yama 'chisme' o 'enredo'. Di ey a bin 'haci redo', y 'redashi'; e ultimo aki ta parce nos un palabra autentico di Papiamento mes; esaki pasobra nos no ta mira un conexion directo cu otro idioma. Banda di esaki e palabra 'reda' como verbo na Papiamento a haya e contenido di 'traiciona' o 'desenmascara' un persona, contando na otro loke e no tabata kier pa nan sa. Den un frase: "Mi no a conta bo pa bay conta otro; awor b'a reda mi." Por bisa tambe cu aki e contenido original ta resona, esta cu e accion di e persona cu a 'reda bo' a hinca bo den un complicacion, un 'baina', loke ta un significado tambe di e 'enredado' na Spaño.

Finalmente, un posible conexion cu idioma Portugues. Aki nos por observa cu e verbo 'enredar' tin hopi significado, practicamente loke nos ta mira den Spaño, pero nos no ta mira indicacion di e inclusion tempran den e formacion di Papiamento tanto siglo pasa. Un conexion cu nos conoce di e Criol di Guine Bissau ta e 'reda' como e palabra pa e herment di pisca, igual na Papiamento, pero no tin referencia na e uso figurativo di e 'enredar' Portugues.

LOTTO 5
Cuminsando cu 4 florin, bo por gana e suma grandi aki
Afl. 400.000,-
sorteo ta awe nochi 7:45 pm
Obtenibel na cualkier rebendedo di Lotto.
HUNGA AWO

Conseheronan di vacuna na Merca ta bisa cu no tur baby mester un inyeccion di hepatitis B na momento di nacemento

(AP)—Un comite asesor di vacuna na Merca a vota diabierna pa stop cu e recomendacionnan cu tur baby Mericano ta haya vacuna di hepatitis B na momento di nacemento.

Un coro fuerte di lidernan medico y salud publico a denuncia e accionnan di e panel, di ken nan miembronan actual tur a ser apunta pa secretaria di Salud Robert F. Kennedy Jr.—ken tabata un activista anti-vacuna prome cu el a tuma e puesto top aki.

Varios sociedad medico y departamentonan di salud estatal a bisa cu nan lo sigui recomenda nan. Mientras hende por check nan politica, e grupo di comercio AHIP, conoci anteriormente como America's Health Insurance Plans, a bisa cu su miembronan lo cubri e dosis ainda pa vacuna contra hepatitis B.

Pa decadas, gobierno a conseha pa tur baby ser vacuna contra e infeccion di higra net despues di nace. E inyeccionnan ta considera di ta un medida exitoso den salud publico cu a preveni miles di enfermedad.

Pero e Comite Asesor riba Practica di Inmunisacion di Kennedy a dicidi pa recomenda e dosis na nacemento solamente pa baby di ken nan mamanan a test positivo, y den casonan unda e mama no a haya test.

Pa otro baby, lo keda na mayornan y nan dokter pa dicidi si un dosis na nacemento ta apropia. E comite a vota 8-3 pa sugeri cu ora un famia scoge pa warda, e ora e serio di vacunacion lo mester cuminsa ora e mucha tin dos luna di edad.

Yobida ta trece sangura y sangura por trece malesa

Corda tira bista rond di cas y bolter tur awa para

Aruba ta experenciando ultimo simannan hopi yobida y manera pueblo di Aruba sa, yobida por ta un bendicion pero tambe tin su peligernan pa salud di hende ora cu awa limpi keda para. Aedes Aegypti, e sangura pata blanco por transmiti diferente malesa, por ehempel e malesa Dengue cual por ocasiona sintoma nan hopi fuerte di keintura, dolor di cabes, curpa y weso y por te hasta conduci na morto.

Na momento cu awa di yobida of cualkier awa keda para e ta bira un luga unda sangura por pone webo y broei. Mas awa para tin rond di un cas, mas molester di sangura e habitantenan di e cas mes lo tin y tambe esnan cu ta biba den cercania. Mas cas cu criadero di sangura tin den un area, mas grandi e problematica di sangura lo ta den un bario hisando asina tambe e posibilidad di transmision di Dengue, Zika of Chikungunya.

Personal di seccion di Gele Koorts Muskiet Bestrijden (GKMB) di Departamento di Salud Publico (DVG) ta canando tur dia cas pa cas den diferente districto treciendo informacion na comunidad y tambe ta yuda educa habitantenan pa reconoce e potencial criaderonan rond di nan cas. Di e forma aki cada ciudadano por sigui nan mes yuda mantene e cantidad di sanguranan rond di su cas y den su bisindario abao. Tambe GKMB ta cumpliendo cu su tarea di bishita areanan y terenonan publico pa sana of deshaci di awanan para cu ta potencial criaderonan di sangura.

E origen di e problematica di sangura ta e criadero di sangura. Mas criadero tin, mas sangura lo tin. P'esey cada ciudadano den comunidad tin e responsabilidad di activamente yuda den e proceso pa deshaci di criaderonan di sangura, cuminsando den nan mes un cas y cura. GKMB lo spuit solamente den caso si tin un brote di un malesa transmiti pa sangura pasobra na momento di spuit unicamente e sangura cu ta bulando ta muri. Si comunidad no deshaci di e criadero nan rond di cas, e baby sangura (larva) den awanan para rond di cas lo sigui nan ciclo di bida y den menos cu 1 dia lo tin e mesun problematica atrobe.

Pa mas informacion like nos Facebook page Directie Volksgezondheid DVG Aruba, Follow nos riba Instagram directie_volksgezondheid_aruba, subi nos website www.dvg.aw, yama nos na 5224200 of mail nos na servicio@dvg.aw

FIND US ON
BONDIA ARUBA
www.bondia.com
ALSO AVAILABLE ON

BONDIA ARUBA

Prome Minister ta sinti "gaña" mientras crisis di Vigor ta pusha Corsou su proyecto di refineria na un punto di kiebro

(CuraçaoChronicle) - Corsou su plan di rebiba e refineria a drenta su fase mas turbulento ainda, cu Prome Minister Gilmar Pisas admitiendo cu e ta sinti "gaña y desapunta" pa Vigor Midstream, e compania cu a contrata pa opera e ex refineria yama Isla y Bullenbaai terminal. E situacion a escala asina hopi cu Pisas casi a termina e contract y expulsa e compania for di e pais.

Vigor, cual a firma un acuerdo di lease den juli 2024, ta acusa di no cumpli cu su obligacionnan financiero clave, incluyendo pago di huur na 2Bays y su subsidiario Curaçao Refinery Utilities (CRU), ademas di debe pendiente cu varios contratista local. E pagonan no haci a paralisa progreso riba un di Corsou su proyecto economico mas crucial.

"Esaki ta un di e defraudacion mas grandi recientemente," Pisas a bisa den un entrevista riba radio local. "Nos a ser gaña. Loke Vigor a priminti y inicialmente presenta na e gobierno no ta loke el a resulta di ta."

For di Oryx pa Vigor - y promesanan stanca

Vigor, anteriormente operando bao e nomber Oryx, a drenta Corsou cu promesanan ambicioso pa bolbe cuminsa operacionnan di e refineria despues di varios aña di incertidumbre despues di e salida di Venezueal su PdVSA den 2019. Inicialmente, Pisas a bisa, "tur cos tabata mustra positivo."

Delegacion manda Londres no ta reuni cu e doño

Sinembargo tension a cuminsa ora cu Vigor a purba renegocia e tarifanan conecta na un proposicion di inversion separa di Global Oil, basa na Merca, cual ta buscando establece un facilidad di produccion di asfalt na e sitio di e refineria. Ora cu 2Bays a nenga modifica e acuerdo, e pagonan di Vigor a stop.

Consecuencianan economico riba otro

E incertidumbre tocante vigor a yega mas aleu cu mesa di negociacion. Decenas di contratista Curasoleño contrata pa traha dentro di e compleho di refineria ta keda sin pago, causando problema financiero pa nan y poniendo trabao den riesgo.

E refineria su reactivacion - considera un parti clave pa Corsou su futuro economico - un biaha mas ta colga den aire, causando preocupacion creciente entre gruponan di labor, asociacionnan di negoshi y comunidad.

Despues di dianan di silencio, 2Bays a publica un declaracion cortico: "E situacion actualmente ta status quo," sin duna claridad tocante e siguiente pasonan, negociacionnan of linea di tempo.

Pasenshi di gobierno ta cabando

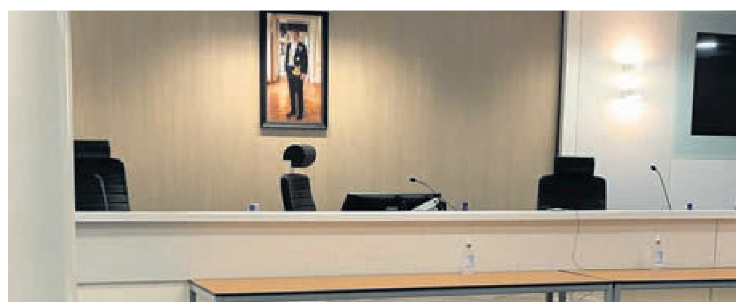
Pisas a enfatisa cu Corsou no lo tolera falta di cumplimento prolonga ni tacticanan evasivo. "E compania a firma un acuerdo cu ta mara nan y mester honra su compromisonan," el a bisa.

Cada dia sin un resolucion ta profundisa e riesgonan financiero pa contratista local y ta prolonga e ceramento di e pais su herment industrial mas valioso.

Pa awo, e futuro di Vigor Midstream na Corsou ta keda incierto - pero si a keda cla cu pasenshi di gobierno ta cabando.

Corsou:

Fiscalnan ta pidi sentencia di 8 aña pa tragedia mortal di migrante

(CuraçaoChronicle) - Ministerio Publico (OM) a exigi 8 aña den prison pa Enrique H. y Martin J.N. pa nan supuesto rol den e desaster cu boto den maart, den cual 14 migrante Venezolano a perde nan bida. Fiscalnan ta bisa cu ambos homber a conscientemente pone e pasaheronan den peligro extremo.

Dia 4 di maart, Warda Costa a reporta un barco cu a bolter cargando 24 persona. 10 sobreviviente a keda rescata for di awa, aunke un a fayece despues na caminda pa hospital;. E investigacion criminal tocante e tragedia ta conoci como Pesadilla.

Segun OM, Enrique H. tabata capitan di e barco mientras cu Martin J.N a organisa e biahe. E boto chikito ta diseña pa tin solamente 8 pasahero pero tabatin 24, di ken ningun tabatin salbabida. Mita caminda den e biahe, e motor a faya parcialmente. Coriente fuerte y olanan halto a causa cu varios di e pasahero a cay for di e boto. 14 migrante a hoga.

Investigadornan a bisa cu nan a confisca telefon y documentonan di identidad cu a yuda reconstrui e organisacion tras e biahe.

Fiscalnan tambe ta señala na declaracion di e testigonan cu ta bisa cu e hombernan aki tabata involucra den un biahe similar fatal den 2017, durante cual varios migrante tambe a perde nan bida. Den e caso aki, Enrique H. a ricibi supuestamente 4.000 dollar pa ta e capitan.

OM ta arguemnta cu e par conscientemente a facilita contrabanda di hende bao condicion cu ta pone cada pasahero den riesgo serio. Corte lo emiti su veredicto mas adelante.

Corte di Apelacion na Coursou a baha e compensacion den disputa pa construccion

(CuraçaoChronicle) - Corte Comun di Husticia a recalcula y significantemente reduci e compensacion cu ta debe pa atraso den e construccion di Corsou su hospital nobo.

Den su decision final emiti dia 2 di december, e Corte a dicidi cu e contratista Ballam NEdam Infra tin derecho di ricibi un cantidad hopi mas abao di loke a stipula anteriormente pa e comite di disputa.

Esaki ta marca un fase nobo den e conflicto di hopi tempo entre Ballast Nedam, Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (Soña) y HNO Vastgoed & Beheer, e entidad gubernamental responsabel pa e desaroyo di e proyecto di hospital.

E atraso den construccion tabata causa primeramente pa seccion den e sitio di construccion cu no a keda libera na tempo. E comite di disputa a otorga Ballast Nedam daño substancial pa e atraso aki - cantidad cu ya caba a paga. HNO y Soña consecuentemente a hiba e topico corte, argumentando cu e contratista a ricibi hopi mas di loke tabata hustifica.

Corte comun di Husticia awo a haci un reevaluacion independiente di e dañonan. Pa e prome fase di e atraso, Corte a stipula e compensacion na net un poco mas di 8.2 miyon dollar, cubriendo costo directo y indirecto ademas di aumento den costo. Un calculacion nobo y tambe reduci ta aplica na e di dos fase. Notablemente, Corte a limita e contratista su aumento den gasto cu por declara pa gastonan general, ganashi y riesgo na un maximo di 10%, mientras cu e comite di disputa a acepta porcentahenan hopi mas halto.

Corte tambe a declara cu Ballast Nedam tin derecho di interes pero a rechasa varios exigencia adicional, manera inclui un demanda mas halto pa extra ineficiencia. E decisionnan aki ta representa un salida cla di elementonan clave di e comite di disputa su decision anterior.

Te ainda no ta keda cla con e calculacion revisa lo afecta e cantidad cu ya caba a paga of si reembolso lo keda rekeri. E areglo financiero final di Corsou su proyecto di construccion pa e hospital ta keda completamente cu e corte mientras e caso ta sigui pa su siguiente etapa.

Minister ta hustifica e acercamento di caso pa caso di Hulanda pa cu e peticionnan di asilo di hende muhe Afgano

(NLTimes) - Minister di Asilo David van Weel a bisa cu hende muhe Afgano no tin derecho automaticamente riba asilo, aunke e autoridadnan na Afganistan ta oprimi y persigue hende muhe sistematicamente cu no ta sigui nan reglanan. El a enfatisa cu Servicio di Inmigracion y Naturalisacion (IND) ta evalua cada caso individualmente, como contesta riba preguntanan parlamentario di D66, SP, y Volt.

E controversia a cuminsa ora cu IND a rechasa e peticionnan di asilo di dos muha Afgano. Despues di a enfrenta critica, e instancia a splica su decisionnan dos siman pasa. "No tin duda cu e Taliban ta oprimi hende muhe," IND a declara. "Ta p'esey e gran mayoria di peticionnan di asilo di hende muhe Afgano ta ser aproba."

Pero IND ta sigui evalua cada caso individualmente, exigiendo hende muhe pa mustra cu nan "no por cumpli" cu e reglanan di e Taliban y cu nan lo enfrenta peliger si nan ser debolbi pa nan pais. Van Weel no ta mira ningun motibo pa altera e metodo aki y a nenga di duna comentario riba casonan individual, incluyendo e dos hende muhenan cu nan solicitudnan a ser rechasa.

Corte Europeo di Husticia ta considera e serie di medidanan discriminatorio di Taliban contra hende muhe como persecucion. Van Weel a reconoce e decision pero a declara cu e no ta obliga autoridadnan pa otorga un permiso di estadia na cada hende muhe Afgano.

Parlamentarionan tambe a puntra con e decision di Van Weel pa debolbe hende muhe ta cuadra cu e accionnan legal di e gobierno contra Afganistan. Na september aña pasa, Hulanda, hunto cu varios otro pais, a tene e Taliban responsabel pa violacionnan sistematico di e Convencion di Hende Muhe. E minister no a ofrece comentario riba esaki.

Homber di Rotterdam deteni pa abuso sexual di mucha y livestreams na Filipinas

(NLTimes) - Polis di Rotterdam a detene un homber di 78 aña e siman aki riba sospecho di abusa sexualmente di muchanan na Filipinas y transmiti e abuso online. Servicio di Ministerio Publico (OM) a bisa cu el a comunica cu un muhe Filipino cu a organisa e transmisionnan live. Autoridadnan Filipino a aresta e muhe na october y a libera cuater mucha for di e situacion abusivo.

Investigadornan a busca den e cas di e homber di Rotterdam na fin di mei e aña aki y a tuma ekipo den beslag. OM a bisa cu e investigacion a mustra cu el a mantene contacto extenso cu un muhe Filipino a traves di WhatsApp y otro canalnan, y a paga pa material di abuso sexual di mucha.

"Riba orden di e sospechoso, muchanan na Filipina a ser abusa sexualmente riba camara, mientras e tabata wak," OM a bisa. Oficialnan a haya imagennan di hopi victima menor di edad riba e aparatonan di e homber. Segun mensahenan di chat, e homber a biaha pa Filipinas, caminda e muhe, a cambio di placa, a provee e un mucha muhe menor di edad pa abuso sexual.

Polis Hulandes a informa autoridadnan Filipino, cu a logra localisa e cas di e dama. Polis Filipino tambe a identifica e sitio caminda e abuso di mucha a ser filma. Na october, nan a descubri combersacionnan riba su telefon cu ta indica cu el a keda den contacto cu e homber di Rotterdam.

"E operacion recien na Filipinas y e aresto di e sospechoso Hulandes ta bini di un colaboracion estrecho bou di PICACC (Crimennan di Internet Filipino Contra Mucha). E asociacion aki ta reuni forsanan policial di Hulanda, Filipina, Reino Uni y Australia, hunto cu IJM, pa bringa abuso sexual di mucha na Filipinas," OM a bisa den e declaracion.

Un di cada tres Hulandes ta kere cu e proceso di formacion di Gabinete lo ta mas lihe cu esun anterior

(NLTimes) – Un tercera parti di e poblacion Hulandes ta premira cu e formacion actual di Gabinete lo move mas lihe cu esnan anterior, un encuesta di Kieskompas y ANP bao di mas di 56 mil persona ta mustra. Mientras tanto, mas cu 40% ta duda cu e lo ta completa mas lihe cu den formacionnan anterior.

E tres formacionnan di Gabinete anterior tur a surpasa 200 dia, cu e formacion di Rutte IV poniendo un record di 299 dia. E formacion actual tin un luna den proceso.

Entre e votadornan, e sostenedornan di D66 ta esnan cu mas speransa, cu un poco mas cu mitar ta pronostica cu e formacion lo ta mas lihe cu den pasado. Votadornan pa VVD, GroenLinks–PvdA, ChristenUnie y Volt tambe ta bastante optimista, cu mas cu 40% ta spera un proceso mas cortico. E encuesta no ta duna bista riba e motibonan tras di e expectativanan aki.

Alrededor di dos tercera parti di e votadornan pa PVV y FvD ta anticipa cu e formacion di Gabinete lo ta mas largo, mientras cu djis mas cu mitar di e sostenedornan di JA21 y BBB tin e mesun expectativa.

Diferencianan regional ta menor. Na Noord-Holland, 35% di hende ta anticipa un formacion mas rapido, mientras cu na Zeeland e porcentahe ta subi te na 44%.

E aparicion di partidonan mas chikito y e cantidad creciente di fraccionnan den Tweede Kamer a haci formacionnan di Gabinete mas largo den averahe. Desde 2010, formacionnan a dura mas o menos 208 dia promedio, compara cu menos cu 100 dia prome cu 2000.

E combersacionnan di formacion ta ser dirigi pa D66 y CDA. Informador Sybrand Buma a presenta nan plannan di coalicion na prensa hunto cu e Presidente di Tweede Kamer, Thom van Campen diamars. E plannan ta sirbi como un "invitacion" pa otro partidonan join e combersacionnan.

Paradise Beach Villas is hiring

PARADISE BEACH VILLAS

Pool & Beach Attendant

Laundry Attendant

Front Desk & Reservation Agent

Requirements:
Good team player
Attention to details
Ability to follow instructions
Flexibility
Customer service
Good communication
Hotel experience preferred
Competitive Salary
Dental & Vision Insurance
Attendance Incentive
Wellness Program
Employee Recognition Program
Vacation Saving Program

Humanresources@paradisebeach.aw J.E. Irausquin Boulevard 64 +297 525 4093

Merca ta ehecuta otro atake contra boto mientras investigacion ta cuminsa tocante e prome atake

(AP) — Comando Sur Mericano a anuncia cu a ehecuta otro atake contra un boto chikito den oriente di Ocean Pacifico diahuebs, despues di un pausa di casi tres siman.

Esaki ta e di 22 atake cu ehercito Mericano a ehecuta contra boto den Lama Caribe y oriente di Ocean Pacifico, cu administracion di Trump a bisa tabata traficando droga.

Tabatin cuatro casualidad den e atake diahuebs, segun un post riba rednan social, treciendo e cantidad total di morto den e campaña na al menos 87 persona.

Den un video compañando e anuncio, por mira un boto chikito ta move riba e awa prome cu prome cu keda consumi pa un explosion grandi. E video ta zoom out pa mustra e boto na candela y cu huma.

E atake tabata ehecuta riba e mesun dia cu admiral Frank "Mitch" Bradlye a aparece pa un serie di sesionnan di informacion clasifica tras porta cera na Capitol Mericano mientras legisladornan a cuminsa un investigacion tocante e prome atake ehecuta pa ehercito dia 2 di september. E sesionnan a yega despues di un rapport cu Bradley a duna ordo pa un atake follow-up cu a mata sobrevivientenan pa cumpli cu exigencianan di Secretario di Guera, Pete Hegseth.

Bradley a bisa legisladornan cu no tabatin orden pa "mata nan tur" for di Hegseth, pero un video impactante di henter e serie di atake a laga algun legislador cu pregunta serio.

Expertonan legal a bisa cu mata sobreviviente di un atake riba lama por ta un violacion di e leynan di guera militar.

Bradley a papia cu legisladornan hunto cu presidente di Joint Chiefs of Staff, Gen. Dan Caine, den un sesion clasifica. Su testimonio a duna informacion fresco na un momento crucial mientras liderazgo di Hegseth ta cay bao scrutinio, pero a haci tiki pa resolve e duda creciente tocante e base legal pa e campaña extraordinario di presidente Donald Trump pa usa podernan di guera tocante supuesto traficante di droga.

Mexico ta freeze cuenta di banco di co-propietario di Miss Universo

(AP) — Oficina Mexicano contra labamento di placa a freeze cuentanan di banco di e co-propietario Mexicano di Miss Universo como parti di un investigacion tocante traficacion di droga, combustible y arma, segun un oficial a bisa diabierna.

Unidad di Inteligencia Financiero di e pais, cu ta supervisa e lucha contra labamento di placa, a freeze cuentanan di banco di comerciante Raul Rocha Cantu na Mexico, segun un oficial federal a bisa AP den condicion anonimo.

E accion contra Rocha Cantu ta agrega na controversianan acumulando pa e organisacion di Miss Universo. Siman pasa, un corte na Tailandia a emiti un orden di aresto pa e co-propietario Tailandes di Organisacion Miss Universo en conexion cu un caso di fraude, y e competencia e aña aki – gana pa Miss Mexico, Fatima Bosch – a enfrenta acusacionnan di manipulacion.

Organisacion Miss Universo no a responde inmediatamente na un e-mail di AP buscando comentario tocante e acusacionnan contra Rocha Cantu.

Fiscal federal Mexicano a bisa siman pasa cu Rocha Cantu ta bao investigacion for di november 2024 pa supuesto actividad di crimen organisa, incluyendo traficacion di droga y arma, como tambe hortamento di combustible. Luna pasa, un hues federal a emiti 13 orden di aresto pa algun di esnan involucra den e caso, incluyendo e comerciante Mexicano, kende su compania Legacy Holding Group USA ta doño di 50 porciento di accion den Miss Universo.

E otro 50% di accion di e organisacion ta pertenece na JKN Global Group Public Co. Ltd, un compania propiedad di Jakkaphong "Anne" Jakrajutatip.

Siman pasa, un corte Tailandes a emiti un orden di aresto pa Jakrajutatip kende a keda libera bao fiansa na 2023 den e caso di fraude. E no a presenta manera tabata rekeri na corte na Bangkok dia 25 di november. Ya cu e no a notifica e corte di su ausencia, a consider'e den riesgo di huy, segun un declaracion di Corte di Distrito Sur di Bangkok. E corte a reprograma su audiencia pa dia 26 di december.

Rocha Cantu tambe tabata doño parcial di Casino Royale den ciudad Mexicano di Monterrey, tempo cu un grupo di homber a drenta ataca e sitio na 2011, a basha gasolin y pega e lugar na candela, matando 52 persona.

Baltazar Saucedo Estrada, kende a keda acusa di planea e atake, a keda sentencia na juli na 135 aña den prison.

PALM VILLAGE RESORT

Caribbean Palm Village Resort

WE ARE
HIRING

Your Next Career Opportunity Awaits

WE HAVE JOB OPENINGS FOR

- Maintenance/Electrical Technician

Job requirement:
Knowledge of split and central AC systems
Technical Certificate in HVAC
Minimum 2 years experience as an HVAC technicia

- Housekeeping Supervisor

Job requirement:
Knowledge of Housekeeping operations
Excellent communication skills
Knowledge of cleaning standards and safety procedures
Minimum 2 years of experience in housekeeping or similar role

We offer:
Competitive Wages,
Bonus, Savings, Life
Insurance, Dental & Vision

APPLY NOW

If you are interested in applying, please submit your CV to: Mary@cpvr.com
For hand delivered application, please pass by Human Resources Office,
From Monday through Friday from 9:00 am to 3:00 pm

Ex misionero Mericano acusa di abusa sexualmente di varios menor di edad na Haiti

(AP) - Un ex-misionero cu tabata pertenece na un ministerio cu sede na Ohio ta enfrenta acusacionnan federal di a participa den conducta sexual ilicito cu cuater diferente menor di edad na Haiti durante varios aña.

Jeriah Mast, di 44 aña, di Millersburg, Ohio, a keda acusa pa supuesto accionnan durante su multiple bishitanan na Haiti entre 2002 y 2019. Mast — kende segun autoridadnan a admiti di a abusa di alrededor di 30 victima na Haiti y mas na Ohio — a traha pa parti di e tempo ey pa e Ministerionan di Ayudo Cristian cu sede na Millersburg, cu ta coordina actividadnan di Millersburg Menon, Menon y gruponan relaciona.

E ta marca e di dos caso den corte contra Mast, kende a keda sentencia den corte di Holmes County na 2019 na nuebe aña di prison despues di a declara su mes culpabel di abusa sexualmente di dos menor di edad na Ohio.

Mast a ricibi un libertad hudicial trempan na october despues di a sinta poco menos cu seis aña, segun e base di dato di detenido di Ohio. Como condicion di su libertad, el a ser pone riba tres aña di libertad condicional supervisa y mester a completa un programa di supervision intensivo, incluyendo programacion specifico pa delincuente sexual.

Registronan di corte ta indica cu hues presidente retira Edward Emmett O'Farrell di e Condado di Tuscarawas a otorga e libertad di Mast basa riba "un registro ehemplar" den prison y "mas importante, e remordimento cu e acusado a declara y demostra pa e crimennan cu el a comete, y e dolor y sufrimento emocional y psicologico cu el a causa riba e muchanan y nan famianan den e caso aki."

Mast a keda aresta riba e acusacionnan federal dia 5 di november y formalmente acusa diamars. E ta programa pa ser husga den corte federal na Cleveland.

"Crimennan contra mucha, manera esnan menciona den e acusacionnan aki, ta repudiabel," Abogado di Merca David M. Toepfer pa e Distrito Noord di Ohio a bisa den un declaracion. "Un comportacion espantoso y moralmente corupto asina lo ser persigui te na e grado maximo di ley. Nos ta elogia e trabao di Investigacionnan di Seguridad Nacional y e Oficina di Sheriff di Holmes County, kende su trabao profundo a conduci na e acusacionnan federal aki cu a ser presenta awe."

E acusacionnan ta basa riba un ley di Merca cu ta prohibi ciudadanonan di "biaha den comercio den exterior y participa den cualkier conducta sexual ilicito cu un otro persona," segun e declaracionnan di corte.

E scandal di Mast a bini den bista publico na 2019 despues cu el a regresa cas abruptamente for di Haiti. Den un entrevista siguiente cu autoridadnan di Holmes County, el a admiti di a molestia mas o menos 30 mucha na Haiti entre mas o menos 2003 y 2019, segun un keho penal presenta den corte federal pa e agente special Jason M. Guyton di Homeland Security Investigations. Detayenan di su admision ta indica cu hopi si no tur di e victimanan raporta tabata mucha homber.

E acusacionnan federal ta acusa Mast di a abusa di cuater diferente menor di edad na 2004, 2007 y 2011. Un tabata un mucha homber di 13 aña cu Mast a topa durante su trabao di misionero y supuestamente a molesti'e den un tent, segun e denuncia penal.

E caso tabata entre esnan cu a hala atencion na asuntonan di abuso sexual den comunidad Amish y comunidadnan di iglesia relaciona manera Mennonitanan conservativo y e iglesianan di Caridad cu Mast tabata pertenece na dje. Defensornan a bisa cu victimanan a ser presiona pa pordona abusadornan y pa no busca persecucion pafo di e disciplinanan di e comunidadnan religioso pa gran parti cera.

Holmes County, caminda Christian Aid Ministries ta basa, ta e centro di un di e comunidadnan Amish mas grandi di e nacion. Na 2019, CAM a pone dos di su gerentenan cu vakantie memey di revelacionnan cu nan tabata sa for di 2013 cu Mast a confesa di a haci actividad sexual cu hobennan, pero toch a tene na e trabao.

Un vocero di CAM no a debolbe mesora un peticion pa comentario.

E trabao di CAM na Haiti a sali den spotlight na 2021 ora 17 misionero y nan yiunan a ser secuestra pa un gang. Nan a ser libera mas laat e aña ey, algun rescata pa un tercer partido, CAM a reconoce. CAM a bisa cu mayoria di e resto a logra huy.

BONDIA ARUBA
NO CUMPRA
ADOPTA!

LUNA DI LOCURA!
CUMPRA 2 LOTTO 5
Y HAYA 1 LOTTO 5 LOCO GRATIS!
CON PA HUNGA?
CU CADA COMPRA DI 2 LOTTO 5 RIBA E MESUN TICKET TA RICIBI 1 LOTTO 5 ADICIONAL LOCO COMPLETAMENTE **GRATIS** ARIBA E MESUN TICKET!
MAS BO CUMPRA, MAS TICKET LOCO **GRATIS** BO LO RICIBI!
PROMOCION TA VALIDO TE CU 31 DI DECEMBER
LOTTO Cambiando bida...
Pa mas informacion yama 525-7555 of bishita nos website lottoaruba.com
www.lottoaruba.com

Cary-Hiroyuki Tagawa, actor di 'Mortal Kombat', a fayece cu 75 aña

(AP) - Cary-Hiroyuki Tagawa, e actor naci na tokyo y conoci pa su rol den e pelicula "Mortal Kombat" y serie di television "The Man in the High Castle" a fayece. E tabatin 75 aña.

Tagawa a fayece rondona pa su sernan keri na Santa Barbara a causa di complicacion despues di un stroke, su manager, Margie Weiner, a confirma diahuebs.

"Cary tabata un alma poco comun: generoso, bondadoso y cu un compromiso sin fin pa su arte," el a bisa den e-mail. "Su perdida ta algo cu no por midi. Mi curason ta cu su famia, amigonan y tur esnan cu tabata stim'e.

Tagawa a lanta mas tanto na Merca mientras su tata naci na Hawaii tabata staciona na na Merca su basenan militar. El a biba na Honolulu y e isla Kauai pa un tempo.

Tagawa su tata a conoce su mama mientras e tabata staciona na Hapon, Tagawa a conta Honolulu Magazine den 2004. Su mayornan a dun'e su nomber na honor di Cary Grant y su ruman homber na honor di Gregory Peck el a bisa. Su mama, Ayako, tabata un actor na Hapon, segun Honolulu su corant semanal Midweek. Tagawa a bisa cu el a pidi'e pa no drenta actuacion pa motibo cu no tabatin hopi bon rol pa esnan di Asia.

Eventualmente el a cuminsa un carera den actuacion cu 26 aña despues di ta un chauffeur di limousine, cultivador di celery, chauffeur di truck di pizza y reportero fotografo, el a conta. "E bon noticia pa actornan Asiatico y Hollywood ta cu e ta miho cu nunca, pero e mal noticia ta cu cos no a cambia hopi," el a conta Midweek den 2005. "E oportunidadnan no a aumenta asina hopi, pero comercialmente tin hopi mas exposicion."

Tagawa a hunga e rol di Baron den "Memoirs of a Geiha," un pelicula den 2005 basa riba e novela cu ta conta un mucha muhe su storia bayendo di pobresa den un pueblo di piscador Hapones te posicion halto den sociedad.

Algun critico ta bisa cu e pelicula tin falta di autenticidad, sinembargo Tagawa a bisa cu n ota realistico anticipa un trabao ficcion skirbi y dirigi pa Mericanonan pa completamente refleha estilo Hapones y topiconan sensitivo.

Tagawa a bisa AP cu el a studia varios forma di acto marcial pero a sali pa motibo cu e no tabata fanatico di pleita ni competencia. Na luga di esaki, el a desaroya un sistema cu e tabata yama Ninjah Sportz, cual ta incorpora arte marcial como un herment di training y sanacion.

El a traha cu atletanan profesional manera World Boxing Council su campeon di 'light flyweight' Brian Viloria y miembronan conseha di University of Hawaii su ekipo di futbol Mericano.

Cushinando cu Bon Dia

Bolo di Anasa

Ingrediente:
Yellow cake mix
1 bleki di anasa geslice
10 cherry cora
1 repi di Manteca
1 liber di sucu bruin
1 cuchara di extracto di vanilla

Preparacion:
Sende y kenta e forno na 165 grado centigrado
Pone e rep'i Manteca den un panchi riba candela abao. Prome cu tur e Manteca smelt, agrega e sucu y mescla esaki cu un cuchara di palo.
Agrega e mescla di Manteca y sucu den e fondo di forma di bolo.
Despues agrega e slice di anasa den e fondo y na banda di forma. Corta e cherries na mita y pone ½ cherry en cada slice di anasa.
Sigui instruccion di e cake mix y agrega e mansa poco poco den e forma.
Agrega e forma den forno y lag'e horna pa 1 ora. Test e bolo cu un toothpick prome cu sak'e pa sigura cu e bolo cushina bon.
Laga e bolo fria pafo di forno pa 1 pa 2 ora.
Ora cu e bolo fria, bolter e riba un tayo of puesto di bolo cu rand. Disfruta!

Aruba Airport Authority a organisa un 'townhall meeting' pa informa e comunidad di aeropuerto tocante e cambionan binidero

Aruba Airport Authority N.V. (AUA) a organisa cu exito dos townhall meeting pa informa e comunidad di aeropuerto tocante e cambionan importante cu lo sosode pronto na Aeropuerto Internacional Reina Beatrix como parti di e proyecto Gateway 2030.

E sesionnan, cu a tuma luga den e US Check In Hall bieu for di 9:00 di mainta te cu 6:00 di atardi, a trece hunto diferente partner cu ta opera riba un base diario na aeropuerto pa asina por haya un splicacion detaya riba e fasenan actual y proximo di construccion como parti di e proyecto Gateway 2030.

ETownhall Meeting a provee un plataforma pa un comunicacion transparente, garantisando cu ta mantene tur partner alinea mientras cu AUA ta avansa den e fasenan clave di su transformacion. Esnan presente a haya un actualisacion riba e progreso di e proyecto Gateway 2030 y kico e siguiente lunanan lo nifica pa e operacionnan diario di aeropuerto. E sesion a duna un bista riba e cambionan di e facilidad y proceso binidero, e motibo tras di e aceleracion di e liña di tempo di e proyecto, impactonan operativo premira, e fasenan cu ta andando y esunnan den futuro, como tambe e logronan di e proyecto.

AUA ta enfatisa e importancia di colaboracion y partnership durante henter e periodo di transicion, demostrando cu e comunidad di aeropuerto ta hunga un rol esencial den sostene un implementacion suave y eficiente di e cambionan.

"E Townhall Meeting aki ta refleha e compromiso di AUA pa mantene un comunicacion habri y transparente", asina Barbara Brown, Chief Revenue Development & Communications Officer na AAA, a expresa. Brown a continua bisando: "Mientras nos ta implementa mehoracionnan importante pa eleva e experiencia di aeropuerto, ta esencial pa nos comunidad keda informa, comprometi y involucra."

E iniciativanan aki di modernisacion ta sostene AUA su mision a largo plaso pa mehora e eficiencia operacional, engrandece e experiencia di pasahero y fortifica e posicion di Aruba como un gateway regional lider. AUA ta gradici tur su partnernan pa nan pasenshi y sosten continuo mientras cu aeropuerto ta avansa door di e transformacion importante aki, reafirmando su compromiso cu innovacion, servicio y un experiencia di pasahero eleva.

Stichting Schouwburg Aruba a ricibi status di ANBI – Un hecho importante pa Cas di Cultura su Futuro

Stichting Schouwburg Aruba, e fundacion tras di Teatro Nacional di Aruba – Cas di Cultura – oficialmente a haya e status di ANBI (Organisacion di Beneficio Publico). E reconocimento aki ta marca un logro importante den crecemento y profesionalisacion di e organisacion.

Na Hulanda e status di ANBI ta ser otorga exclusivamente na organisacionnan cu a demostra di promove e interes publico. E designacion aki ta confirma cu e trabou di Stichting Schouwburg Aruba ta aporta na desaroyo social, cultural, y educativo dentro di e comunidad Arubano.

Pa Cas di Cultura, esaki ta fortifica su posicion como e plataforma cultural principal na Aruba. Status di ANBI ta ofrece confiansa adicional na partnernan, donantenan y fondonan, ya ku e ta garantisa cu e fundacion ta opera transparentemente, ta conduci su organisacion financieramente prudente, y ta usa su recursonan pa su mision cultural. Ademas por haci contribucion di donantenan y fondonan Hulandes cu mas beneficio fiscal, expandiendo significantemente e posibilidadnan pa patrocinio y inversionnan cultural.

“Otorgamento di status di ANBI ta un paso valioso pa nos organisacion”, segun Stichting Schouwburg Aruba. “E ta sostene nos ambicion pa modernisa Cas di Cultura, hacie mas sostenibel, y sigui desaroy’e como un luga unda arte, cultura, y educacion ta bini hunto pa tur residente di Aruba.”

Cu e perspectiva di e renobacion na gran escala y ampliacion di programanan y partnershipnan, e reconocimento den e forma di e seyo aki, ta brinda un fundeshi fuerte pa futuro di Cas di Cultura.
Por haya mas informacion tocante Cas di Cultura como organisacion y tocante e renobacion riba e website casdicultura.aw.

Prome tienda di optica na Aruba ta cumpli 70 aña: The Specialists Vision & Hearing

The Specialists Vision & Hearing, anteriormente conoci como Optica Oduber & Kan, ta celebra su di 70 aniversario orguyosamente e aña aki — marcando shete decada como e prome y mas confiabel proveedo di optico di Aruba, y cinco aña desde cu el a rebrand como The Specialists Vision & Hearing.

Funda na 1955 pa Optometrista Manichi Oduber y Joyeria Sal Kan, e Optica Oduber & Kan original a bira un nomber di cas y un simbolo di cuido di bista di calidad riba e isla. Awe, bao di liderazgo di Bert y Rose-Marie de Vries y e siguiente generacion, Marcus y Iris de Vries, E Specialistanan ta sigui hiba e herencia orguyoso ey den un era nobo di cuido avansa di wowo y oido.

E logro aki ta mas cu un aniversario — e ta un celebracion di nos conexion cu e comunidad di Aruba,” asina Bert de Vries, Optometrista y Director Gerente a bisa. “Pa 70 aña, nos a bin ta yuda generacionnan di famia mira y tende bida cla. Nos ta profundamente agradecido na nos clientenan leal y orguyoso di con leu nos a yega.
Nos evolucion di marca ta refleha con nos a crece cu Aruba,” Iris de Vries, Director di Mercadeo a agrega. “Nos ta orguyoso di por celebra nos raiznan como Optica Oduber & Kan, mientras nos ta sigui cu e ultimo tecnologia y cuido amistoso.

E celebracion lo sigui te cuminsamento di 2026, invitando clientenan, partnernan, y e comunidad di Aruba pa conmemora e logro remarcabel aki. Keda conecta riba nos paginanan di rednan social pa mas informacion! Danki Aruba!

BONDIA ARUBA

Trekmento di lot pa Copa Mundial a tuma luga:

Corsou lo enfrenta Alemania, Costa de Marfil y Ecuador proximo aña

(CuraçaoChronicle/AP) - Corsou lo enfrenta contra Alemania, Costa de Marfil y Ecuador den proximo aña su FIFA World Cup. E trekmento di lot, organisa diaberna na Washington, tabata pa determina e weganan den fase di grupo pa loke lo ta e isla su prome participacion den un final di Copa Mundial.

Corsou a cay den pot 4, nificando cu e ta garantisa di hunga contra por lo menos 1 nacion 'top-tier' of un di e 3 pais anfitrion. Alemania a surgi como e oposicion pa Pot 1, Ecuador pa Pot 2 y Costa de Marfil pa Pot 3. E weganan lo ser hunga den Grupo E.

Te ainda no ta conoci unda ni ki tempo Corsou su weganan lo tuma luga. FIFA lo publica un schedule completo di e weganan incluyendo e ciudadnan y oranan di comienso mas adelante.

Argentina y Messi lo cuminsa nan defensa pa e titulo di Copa Mundial contra Algeria, mientras Merca lo tin su prome wega contra Paraguay.

E campeon actual tambe lo hunga contra Austria y Jordan den Grupo J.

E ceremonia a inclui e entrega di un premio di paz otorga na Presidente Mericano Donald Trump di parti di FIFA.

Merca, cual a yega semifinal na e Copa Mundial inaugural den 1930 y kwart di final den 2002, ta cuminsa pa grupo D contra Paraguay dia 12 di juni. E Mericanonan ta hunga contra Australia 6 dia despues na Seattle, y despues ta enfrenta contra Turkia, Romania, Slovakia of Kosovo dia 25 di juni.

Mexico a trek lot pa habri dia 11 di juni contra Sur Africa den Grupo A, cual tambe ta inclui Corea di Sur y e gañado di playoff entre Republica Checo, Irlanda, Dinamarca y Nort Macedonia. Ora cu Sur Africa a organisa e torneo den 2010, el a trek lot pa Mexico den su wega di apertura y a yega un empate di 1-1. Sur Africa despues a bira e prome pais anfitrion cu no a logra avansa for di e etapa di grupo.

42 di e ekiponan a ser determina y 22 ta competiendo

Nacionnan ganador y den di dos luga for di e 12 grupo ta avansa na e ronda nobo di 32 conhuntamente cu e top 8 ekipo den tercer luga. Tur wega for di cuarto di final lo ta na Merca, cabando dia 19 di juli na East Rutherford, New Jersey.

Inglatera, cual a gana su unico titulo den 1966, lo hunga contra Croacia, Ghana y Panama den Grupo L, y e ekipo 5 biaha campeon Brazil lo topa cu Maroco, Haiti y Scotland den Grupo C.

Spaña, cual tin e posicion top, e campeon di 2010 ta enfrenta contra Cabo Verde, Saudi Arabia y Uruguay den grupo H, mientras campeon di 4 biaha Alemania, manera menciona ta contra Corsou, Costa de Marfil y Ecuador den Grupo E.

Campeon di dos biaha Francia ta hunga contra Senegal, Noruega y Bolivia, Iraq of Suriname den Grupo I - Senegal a deorta e campeon defensor Francia 1-0 den 2002 su wega di apertura. Portugal su Cristiano Ronaldo, manera Messi anticipa di hunga un record di 6 Copa Mundial, tin wega den grupo K contra Uzbekistan, Colombia y Congo, Jamaica of New Caledonia.

Otro gruponan ta inclui Grupo G, cu Belgica, Egipto, Iran y New Zealand, Grupo B cu Canada, Switzlerland, Qatar y Bosnia-Herzegovina, Wales of Northern Ireland, Grupo Z cu Hulanda, Hapon, Tunisia y Suecia, Ucrania, Albania y Polonia.

Si Argentina y Portugal gana den nan grupo, Messi y Ronaldo por topa otro den cuarto di final dia 11 di juli na Kansas City, Missouri. Argentina a participa den un wega di apertura cu Algeria dificil y sorprendemente nan a perde nan wega di apertura di Copa Mundial den 2022 contra otro ekipo Arabe, Saudi Arabia prome cu nan a gana e final contra Francia a base di penalty.

Ningun ekipo a ripiti como campeon desde Brazil den 1958 y 1962 y solamente 8 nacion a gana futbol su premio mas grandi. Italia tin 4 titulo y Uruguay 2.

Corsou, Cabo Verde, Jordan y Uzbekistan ta den e torneo pa prome biaha. Corsou ta e nacion mas chikito a base di poblacion cu a yega Copa Mundial, e teritorio autonomo di 156.000 persona dentro di Reino Hulandes.

Trump, Mexico su presidente claudia Sheinbaum y Prome Minister Mark Carney a scoge e bala di nan propio pais durante un ceremonia na Kennedy Center for the Performing Arts. E show aki tabata casi mesun largo cu un wega di futbol, cu e trekmento di lot pa e torneo expandi di 48 pais cuminsando den minuut 87.

Riba e dia aki, oficialnan di e deporte y te hasta celebridadnan a yena e sitio, 189 dia prome cu e torneo unda lo tin 104 wega.

Presidente di FIFA, Gianni Infantino, a duna presidente Mericano Trump un trofeo como premio di paz y un medaya di oro cual el a colga na su nek. Para banda di Trump, Infantino a expresa palabranan di elogio pa e presidente.

"Esaki ta berdaderamente un di e honornan mas grandi di mi bida," e presidente a expresa.

Copa Mundial ta cuminsa dia 11 di juni y lo core te cu dia 19 di juli. E edicion di 2026 lo ta e prome torneo cu lo tin un veld expandi di 48 ekipo.

FIFA WORLD CUP 2026 FINAL DRAW

GROUP A	GROUP B	GROUP C	GROUP D
MEXICO	CANADA	BRAZIL	USA
SOUTH AFRICA	WINNER PLAY-OFF A	MOROCCO	PARAGUAY
KOREA REPUBLIC	QATAR	HAITI	AUSTRALIA
WINNER PLAY-OFF D	SWITZERLAND	SCOTLAND	WINNER PLAY-OFF C

GROUP E	GROUP F	GROUP G	GROUP H
GERMANY	NETHERLANDS	BELGIUM	SPAIN
CURAÇAO	JAPAN	EGYPT	CABO VERDE
CÔTE D'IVOIRE	WINNER PLAY-OFF B	IR IRAN	SAUDI ARABIA
ECUADOR	TUNISIA	NEW ZEALAND	URUGUAY

GROUP I	GROUP J	GROUP K	GROUP L
FRANCE	ARGENTINA	PORTUGAL	ENGLAND
SENEGAL	ALGERIA	WINNER PLAY-OFF 1	CROATIA
WINNER PLAY-OFF 2	AUSTRIA	UZBEKISTAN	GHANA
NORWAY	JORDAN	COLOMBIA	PANAMA

Keda alerta pa estafa riba rednan social!

No click riba aviso paga (sponsored ad) cu ta usando imagen di Aruba Today. Bishita solamente e pagina oficial di Facebook, Aruba Today News, of e website www.arubatoday.com.

Si bo haya algun problema, nos t'ey pa yuda: bondia.aruba@gmail.com

Dia Mundial di Suela 2025: E fundeshi scondi den nos ciudadnan

Riba e Dia Mundial di Suela (World Soil Day) e aña aki ta dedica na e tema "Suela saludabel pa ciudadnan saludabel". E dia aki, celebra tur aña riba 5 di december, a bira un movecion mundial cu ta enfatisa e rol cu suela tin pa seguridad di cuminda, ecosistema y bienestar humano.

Food & Agriculture Organization (FAO) di Nacionnan Uni, via su Aliansa Mundial pa Suela a ricibi e mandato na 2014 pa facilita e Dia Mundial di Suela. Tur aña, e tema di e dia mundial aki ta enfatisa un problema citicio di suela. Directie Natuur en Milieu (DNM) ta scoge pa elabora un poco mas di e tema y kico esaki ta nifica pa Aruba y con por eleva conscientisacion localmente.

DNM ta enfoca riba e importancia critico cu e tera bou di nos pianan tin den nos comunidad urbano pues den nos ciudad.

Pa un isla manera Aruba, cu un poblacion creciente, e tema aki ta hopi relevante. Ta importante pa para keto na e pregunta si nos suela ta uno saludabel. Pasobra e tereno urbano ta provee servicionan ecosistemico esencial: ta apoya produccion di cuminda, ta filtra awa, ta warda carbono, ta regula temperatura y ta sostene biodiversidad. Tin un necesidad pa e espacionan urbano y e suela por sigura cu hende y naturalesa ta prospera hunto den ciudadnan cu ta saludabel.

Mas cu 95% di nos cuminda ta bin fo'i suela. Sinembargo, den bista di cambio di clima y actividadnan humano, nos suela ta degrada. Erosion ta den forma acelera, cu ta reduci infiltracion di awa y su disponibilidad. Esaki ta reduci e nivel di vitamina y nutrientenan den cuminda. Practica sostenibel di maneho di suela ta reduci erosion y contaminacion. E ta yuda mehora infiltracion y pa warda awa. E practica ta yuda preserva biodiversidad, ta mehora fertilidad di suela y ta yuda absorba carbono, tur esakinan tin un rol crucial den e lucha contra cambio climatico.

Suelanan saludabel den nos areanan urbano no ta solamente tera; nan ta un infrastructura scondi cu ta ofrece beneficionan cu ta haci nos ciudadnan mas fresco, mas berde cu mata y mas saludabel.

Areanan berde y clima fresco (Resiliensia di Clima)

Actualmente mayoria di superficie den ciudadnan ta capta calor y asina ta hisa gastonan di coriente cu ta uza pa airco. Suelanan saludabel cu vegetacion ta yuda:
Crea ciudadnan mas fresco: e temperatura ta uno agradabel pa recrea y cana haci compras.
Absorb'e awa di yobida: suela ta actua como un "escudo scondi" cu ta absorba dies milimeter di awasero, asina ta reduci e riesgo di inundacion y daño na infrastructura den ciudad.

Cas pa bida (Biodiversidad y Resiliencia)

Suelanan cu ta bibo y saludabel ta esencial. Un seyo of capa di cement ta promove contaminacion y fragmentacion cu ta afecta productividad y biodiversidad di suela. E suela ta cas pa mas of menos 59% di e especienan den tera, manera micro organismonan.

Proteha e suela aki ta mantene:
Ciclo di nutriente y filtracion di awa: ta elementonan critico pa un ambiente urbano saludabel.

Ecosistema di polinisacion: ta importante pa e areanan natural berde y tambe agricultura.

Mas saludabel y sigur (Calidad di Bida)

Trafico, industria, sushedad y desperdicio ta contamina suela urbano, menasando salud humano. Identifica e problemanan, efectua un bon maneho y restauracion di suela ta:
Preveni malesanan: reduci riesgo di malesanan manera cancer door di crea un ambiente di bida mas limpi y saludabel.

Siguridad pa agricultura urbano: duna sosten na cunucunan, practica di horticultura y espacionan berde unda por cultiva cuminda na un manera sigur pa propio uso.

Di sushi pa rikesa (Maneho di desperdicio organico)

Aruba su centro di ciudad, manera mayoria ciudadnan na mundo, ta produci hopi sushedad.

Mayoria di sushedad ta desperdicio organico. Ora cu esaki wordo procesa manera den compost, e resto organico aki ta: Debolbe nutriente den suela: En bes di ta un problema, desperdicio organico por comberti den un "rikesa pa e suela" cu ta sostene agricultura y espacionan natural berde y ta transforma ciudadnan den aliadonan cu ta yuda combati cambio climatico.

Kico tur esaki ta nifica pa Aruba;

Pa nos isla chikito, proteccion di suela no ta un luho, sino un necesidad strategico.
Perdida di suela fertil: Crecemento urbano (desaroyo y construccion) ta conduci na perdida di tera fertil. Aruba por implementa miho planificacion di tereno y integra proteccion di e tiki cunucunan cu nos tin pa garantisa siguridad alimenticio.

Inverti den suela: Inverti den suelanan ta beneficioso pa asina spaar placa na mitigacion di inundacion y cuido medico. Suelanan cu ta funciona bon ta proteha nos infrastructura y bienestar di nos habitantenan.

E fundeshi di un Aruba mas fuerte, mas fresco y resiliente ta cuminsa bou tera, den e suela. Laga nos reconoce y inverti den nos suela urbano como e 'infrastructura invisibel' cu ta sostene nos.

Dia Mundial di Suela 2025 ta un yamada pa accion na un y tur asina yuda proteha nos suela den area urbano of den ciudad.

Cloudflare ta bisa cu a restaura servicio despues di un blackout cu a afecta Zoom y LinkedIn

(AP) — E empresa di infrastructura di internet Cloudflare a bisa diabierna cu nan a restaura servicio despues di un blackout mainta cu a tumba hopi website global manera LinkedIn, Zoom y otronan, e segundo interupcion grandi den menos cu tres siman cu a afecta e empresa.

Cloudflare a bisa cu e problema a ser resolvi y cu e no tabata motiva pa un atake. Un cambio den e manera cu su 'firewall' ta maneha peticionnan "a causa cu e red di Cloudflare no tabata disponibel pa algun minuut mainta," segun e empresa.

Nan a agrega cu nan ta "investigando e problema cu Cloudflare Dashboard y API-nan relacional," nan ta e interface di aplicacion cu ta permiti diferente sistema di software comunica cu otro.
Expertonan di ciberseguridad ta bisa cu generalmente e ta tuma algun tempo pa determina kico exactamente ta causa un blackout.
Basa riba e declaracion inicial di Cloudflare, e incidente di diabierna tabata "relaciona cu un cambio den e database cu nan a haci como parti di mantenemento plania cu a bay un tiki malo," segun Richard Ford, chief technology officer di Integrity360, un agencia di ciberseguridad den Europa y Africa.

Esaki "efectivamente a sobrecarga nan sistema," Ford a bisa.
Aeropuerto di Edinburgh tabata teniendo un suspension cortico diabierna mainta, pero despues e aeropuerto a bisa cu e blackout tabata un problema local cu no tabata relaciona cu Cloudflare.
Den november, un blackout di tres ora na Cloudflare a afecta usuarionan di tur cos for di ChatGPT te na e wega online League of Legends, incluyendo e sistema di transporte di New Jersey Transit.

Luna pasa Microsoft tabata forsa pa desplega un fix pa resolve un blackout den su portal di 'cloud' Azure cu a laga usuarionan sin acceso na Office 365, Minecraft y otro servicionan. Segun Microsoft, un cambio di configuracion den su infrastructura Azure tabata e causa di e interupcion.

Amazon tambe a pasa den un blackout masivo den su servicio di computacion na 'cloud' den october.
"Esaki ta un di e cosnan cu nos lo sigui mira mas y mas," Ford a bisa. "Nos ta mira cu frecuencia ta subi mientras cu organisacionnan ta poniendo mas presion riba e sistema y cu e complehidad, tamaño y escala di operacionnan manera AWS, Google Cloud, Microsoft Azure y Cloudflare ta sigui crece."

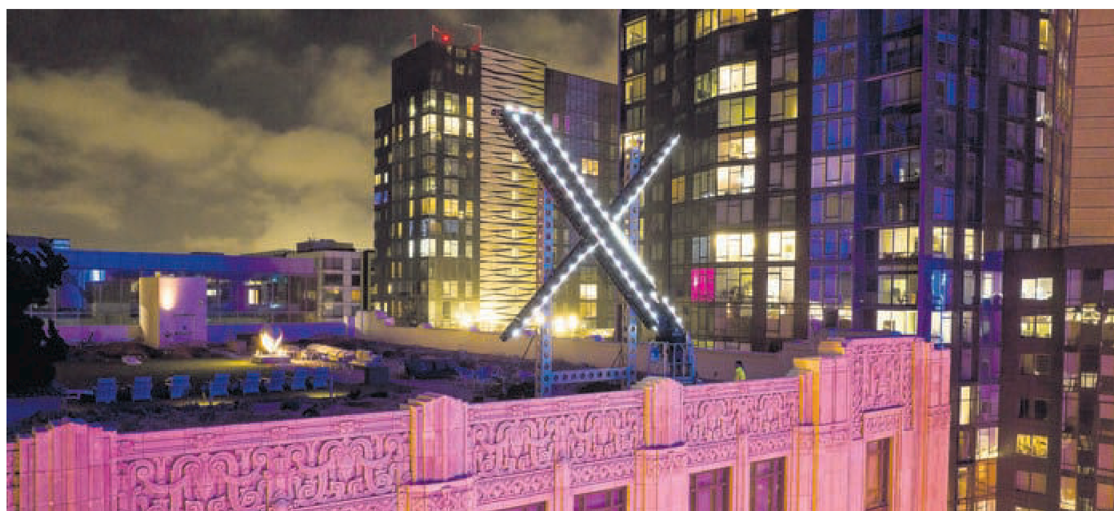
EU ta multa X di Elon Musk cu 120 miyon euro pa viola ley di red social di e bloc

(AP) — Reguladornan di Union Europeo (EU) a impone un multa di 120 miyon euro riba X, plataforma di red social di Elon Musk, diabierna pa viola regulacion digital di e bloc, un decision cu por rebiba tension nobo cu Washington tocante libertad di expresion.

E Comision Europeo a emiti e veredicto despues di un investigacion cu a cuminsa dos aña pasa bao di e Digital Services Act (DSA), e ley amplio di e 27 pais miembro cu ta obliga plataformanan digital pa tuma mas responsabilidad pa protege usuarionan Europeo y pa limpia contenido ilegal of dañino.

Ta e prome biaha cu EU ta emiti un decision formal di "no cumpli" desde cu e DSA a drenta na vigor. E regla ta menasa plataformanan cu multanan grandi si nan no preveni desinformacion, abuso, engaño comercial y otro riesgo pa usuario.

Segun e Comision—organo ehecutivo di e bloc—X a viola tres seccion di e rekisito di transparencia di DSA. E decision por irita presidente

Donald Trump, ken su gobierno a protesta fuertemente contra e regulacion digital Europeo, acusando Bruselas di haci empresanan tecnologico di Merca blanco y menasando represalia.

Vice presidente JD Vance, den un mensahe riba su cuenta X antes di e decision, a acusa e Comision di keda "busca pa multa X pa rechasa haci censura."

"EU mester ta defendiendo e libertad di expresion, no ataca companianan Mericano riba cosecha," el a skirbi.
Oficialnan di EU a nenga cu e regulacion tin e meta pa "silencia" Big Tech. E Comision no ta "enfoca riba ningun hende, ningun empresa, ningun pais basa riba nan color of origen," vocero Thomas Regnier a bisa. "Nos ta sigui un proceso democratico."

X no a duna contesta inmediato na preguntanan di AP.
Reguladornan ya a presenta nan acusacionnan na mita di 2024 cu nan rapport preliminar. Nan a conclui cu e 'checkmarks' blauw ta forma parti di "practicanan di diseño deceptivo" cu por expone usuarionan na estafa y manipulacion.

Prome cu Musk a cumpra X (Twitter), e insignianan di verificacion tabata pa figuranan publico—celebridad, politico, y influencernan—manera Beyonce, Papa Francisco, Neil Gaiman y Lil Nas X.

Despues di e compra na 2022, Musk a haci e insignia disponibel pa tur hende cu ta paga $8 pa luna.
Esey ta nifica cu X ya no ta verifica identidad real di usuarionan, "haciendo e dificil pa usuarionan evalua autenticidad di cuentanan of contenido," segun e anuncio oficial.

Ta obliga den EU pa plataformanan tin un base di dato publico cu tur anuncio digital cu nan a mustra: ken a paga, ki publico tabata destina, y otro detaye pa yuda detecta estafa, propaganda falso y campaña di influencia.

Pero segun e Comision, e base di dato di X ta limita door di diseño, y tin "retraso excesivo" cu ta crea limitacion pa investigadornan.

EU tambe a critica X pa pone "bareranan innecesario" pa investigadornan cu kier haya acceso na dato publico di e plataforma, algo cu ta frena investigacion riba riesgo sistematico cu usuarionan Europeo ta enfrenta.

"Engaña usuario cu checkmarks, sconde informacion riba anuncio, y exclui investigadornan no tin luga online den EU. E DSA ta protege usuarionan," Henna Virkkunen, vice presidente Europeo pa soberania tecnologico, seguridad y democracia, a bisa.
E Comision Europeo a cera un caso separa contra TikTok bao di e DSA despues cu e plataforma di video a priminti di haci cambio pa garantisa mas transparencia den su base di dato.

Hollywood ta mescla cu Medio Oriente mientras e Red Sea International Film Festival ta habri na Jeddah

(AP)—E di cinco edicion di e Red Sea International Film Festival, un di e festivalnan di pelicula mas grandi den Medio Oriente, a habri diahuebs den e ciudad costero di Jeddah, marcando un momento significante pa e industria di pelicula cu ta creciente.

Tumando luga dia 4 pa 13, e Red Sea International Film Festival ta trece hunto creadornan di pelicula y talento rond mundo, screening mas cu 100 pelicula for di mas di 70 pais.

E seccion prestigioso di "Red Sea: Competition" ta consisti di un seleccion di 16 narativa, animacion y documental for di e mundo Arabe, Asia y Africa, tur competiendo pa e honor top: e Premio Yusr, cual lo ser presenta na e ceremonia di clausura.

E festival ta tuma luga den e distrito di Al-Balad na Jeddah—un sitio di Patrimonio Mundial di UNESCO—mesclando herencia Saudi cu cinema internacional. E aña aki, e panel di hurado ta bao liderazgo di creador di pelicula Sean Baker, miho conoci pa su pelicula "Anora," cual a gana cinco premio Oscar, cuatro di cual a bay pa Baker mes.

E festival ta habri cu "Giant," un storia basa den bida real di campeon di boxeo Yemeni-Britanico Prince Naseem 'Naz' Hamed. E pelicula ta inclui actor Amir El-Masry como Hamed y Pierce Brosnan como su entrenador Irlandes, Brendan Ingle, y ta dirigi pa Rowan Athale.

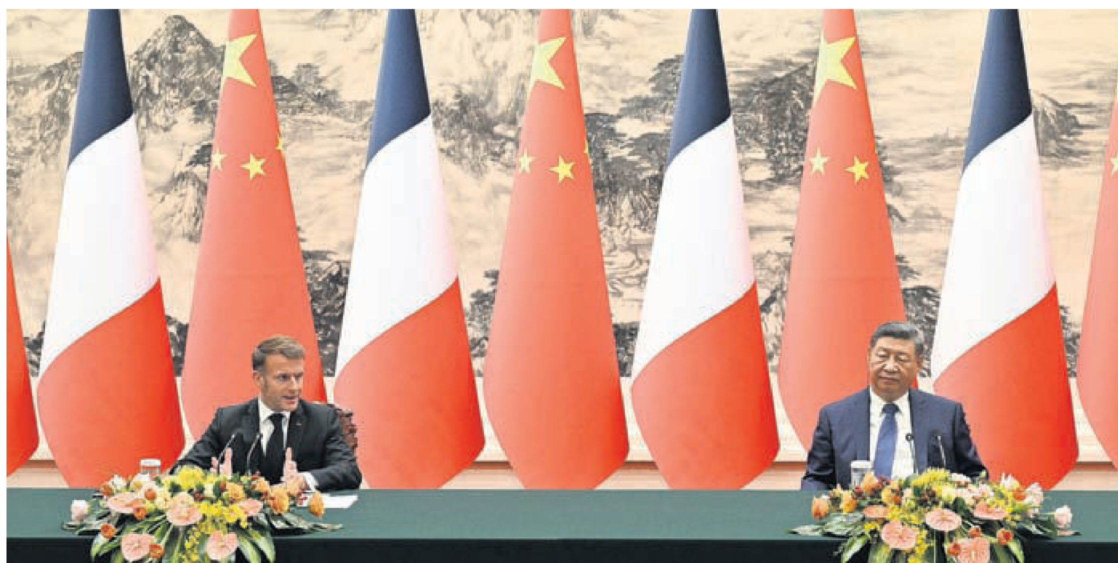
E anochi di apertura a trece un cantidad di strea internacional, incluyendo figuranan di Hollywood y Bollywood manera Adrien Brody, Sir Michael Caine, Vin Diesel y Ana de Armas, entre otro.

Actor Giancarlo Esposito, ken tambe a asisti, a bisa cu e encuentro ta refleha e poder unificador di cinema. "E celebracion aki na e Red Sea Film Festival ta tocante celebracion di pelicula," el a bisa.

E Red Sea Film Festival a ser funda pa e ministerio di Cultura di Saudi Arabia y pa e Red Sea Film Foundation. E ta financia pa e Fondo di Inversion Publico di Reino y sponsornan priva. Su meta ta pa hunga un rol importante den promove creadornan di pelicula regional y stimula conexion global.

E evento ta bin mientras Saudi Arabia ta inverti den sectornan manera pelicula, gaming y deporte como parti di su esfuersonan mas amplio di transformacion. Sinembargo, varios grupo di derecho a critica e accionnan aki, bisando cu nan ta sirbi pa desvia atencion for di e historia di violacion di derecho humano di e Reino, incluyendo su grado halto di ehecucion y limitacion riba libertad di expresion.

Primera Dama Frances Brigitte Macron ta bishita un amigo na China: Un panda gigante yama Yuan Meng

(AP) - Primera Dama Frances Brigitte Macron a reuni cu un amigo cercano - un panda gigante naci na Francia - diabierna na e fin di un bishita na China cu Presidente Emmanuel Macron.

Na un combersacion di Panda na China cu Yuan Meng awo ta yama su cas, e primera dama a keda asombra cu con hopi el a crece. El a yuda scoge su nomber - cual ta nifica e cumplimento di un soño - ora cu el a nace na un zoologico Frances den 2017.
"Ora cu nan nace, nan ta asina chikito," el a bisa, mustrando cu su dos dede un distancia cortico. Mientrastanto, e panda a keda cana rond den su habitat, comiendo bamboo y ignorando esnan cerca cu tabata grita su nomber, sperando di haya un reaccion.

"Nan tin un personalidad hopi independiente," el a bisa. "Nan ta haci loke nan kier so."

Pa varios decada, China a desplega loke hopi biaha ta yama "diplomacia panda" pa promove relacion cu otro paisnan, regalando e bestia na nacionnan amistoso y fiando panda na zoologiconan den exterior bao termino comercial.

Emmanuel Macron su bishita estatal e siman aki pa China, e di 4 como presidente, ta inclui reunion cu e lider di China, Xi Jinping, y otro oficialnan, papiando tocante Rusia su guera na Ucrania, lasonan den mercado y otro topiconan.

China Wildlife Conservation Association a bisa durante e bishita cu el a firma un carta expresando intencion di manda dos di su pandanan pa Beauval Zoo na parti sur di Paris den 2027 bao loke e ta bisa lo ta un cooperacion nobo di 10 aña cu Francia/

E zoologico Frances a manda dos panda di 17 aña - Huan Huan, un muhe, y su pareha Yuan Zi - back China luna pasa despues di 13 aña di prestamo na Francia.

Yuang Meng tabata nan yiu, concebi usando inseminacion artificial.

A pesar di ser traha na Francia, e ta pertenece oficialmente na e gobierno Chines. Yuang Meng a dispidi di Francai den 2023, manda pa biba un bida nobo na Chengdu Research Base of Giant Panda Breeding na China unda Brigitte Macron, considera su "madrina," a pasa bishit'e.

Huan Huan y Yuan Zi tambe a produci twin muhe na Francia den 2021.

Huanlili y Yuandudu tambe ta anticipa di bay for di Beauval Zoo pa China den futuro. China Widlife Conservation Association anteriormente a bisa cu e ta anticipa cu nan lo keda na e zoologico Frances te cu januari di 2027.

BONDIA ARUBA

Trekkingslijst van de Landsloterij

15de trekking — 4 december 2025

EEN HEDEN
9 150

TIEN TALLEN
10 150
13 150
38 100
65 150
68 150
89 150
97 125

HONDERD TALLEN
103 150
110 150
115 150
138 100
139 150
165 150
170 150
186 150
197 125
238 100
265 150
286 150
297 125
338 100
342 150
347 150
365 150
371 150
397 125
403 150
415 150
417 150
438 100
465 150
474 150
495 150
497 200
515 150
536 150
538 150
552 150
560 150
565 250
585 150
590 150
597 125
597 150
638 100
665 150
666 150
667 150
673 150
682 150
697 125
699 150
733 150
738 100
756 150
765 150
770 150
785 150
797 125
832 150
838 100
865 150
873 150
896 150
897 125
908 150
920 150
938 100
941 150
944 150
946 150
958 150
965 150
975 150
997 125

EEN DUIZEND
1024 150
1038 100
1048 150
1065 150
1097 125
1126 150
1138 100
1146 150
1150 150
1165 150
1197 125
1202 150
1231 150
1238 100
1264 150
1265 150
1265 150
1266 150
1297 125
1338 100
1341 150
1348 150
1365 150
1367 150
1397 125
1410 150
1438 100
1450 150
1465 150
1497 200
1498 150
1538 150
1565 250
1597 125
1600 150
1604 150
1616 150
1620 150
1637 150
1638 100
1645 150
1665 150
1697 125
1697 150
1708 150
1718 150
1735 150
1738 100
1744 150
1765 150
1794 150
1797 125
1814 150
1827 150
1835 150
1838 100
1858 150
1865 150
1873 150
1886 150
1897 125
1938 100
1956 150
1965 150
1997 125
1997 150

TWEE DUIZEND
2019 150
2038 100
2053 150
2065 150
2097 125
2105 150
2138 100
2148 150
2152 150
2165 150
2185 150
2190 150
2197 125
2202 150
2238 100
2246 150
2251 150
2255 150
2265 150
2270 150
2271 150
2297 125
2298 150
2325 150
2334 150
2338 100
2365 150
2376 150
2383 150
2397 125
2418 150
2438 100
2449 150
2460 150
2465 150
2486 150
2490 375
2491 375
2492 375
2493 375
2494 375
2495 375
****
2DE PRIJS
****
2496 1500
2497 40000
2498 1500
****
2499 375
2538 250
2538 150
2565 250
2597 125
2623 150
2625 150
2627 150
2638 100
2665 150
2683 1000
2697 125
2704 150
2706 150
2726 150
2738 100
2765 150
2797 125
2837 150
2838 100
2865 150
2897 125
2903 150
2912 150
2918 150
2921 150
2927 150
2934 150
2935 150
2938 100
2953 150
2961 150
2965 150
2993 150
2997 125

DRIE DUIZEND
3021 150
3029 150
3038 100
3063 150
3065 150
3087 150
3097 125
3098 150
3114 150
3138 100
3150 150
3165 150
3179 150
3197 125
3205 150
3231 150
3235 150
3238 100
3265 150
3265 150
3276 150
3286 150
3290 150
3297 125
3301 150
3320 500
3338 100
3365 150
3387 150
3397 125
3397 150
3398 150
3406 150
3437 150
3438 100
3465 150
3481 150
3482 150
3497 200
3509 150
3538 150
3565 250
3571 150
3597 125
3638 100
3649 150
3658 150
3665 150
3696 150
3697 125
3704 150
3738 100
3765 150
3766 150
3776 150
3786 150
3792 150
3793 150
3797 125
3799 150
3824 150
3838 100
3843 150
3864 150
3865 150
3872 150
3897 125
3938 100
3951 150
3965 150
3965 150
3997 125

VIER DUIZEND
4016 150
4022 150
4031 150
4038 100
4038 150
4065 150
4068 150
4071 150
4095 150
4097 125
4126 150
4138 100
4154 150
4164 150
4165 150
4174 150
4197 125
4207 150
4212 150
4238 100
4243 150
4253 150
4259 150
4265 150
4268 150
4286 150
4297 125
4329 150
4338 100
4365 150
4379 150
4397 125
4419 150
4438 100
4445 150
4465 150
4465 150
4486 150
4497 200
4503 150
4505 150
4538 150
4561 150
4562 150
4565 250
4573 150
4597 125
4627 150
4638 100
4655 150
4665 150
4672 150
4697 125
4710 150
4730 150
4738 100
4764 150
4765 150
4771 150
4797 125
4835 150
4838 100
4838 150
4865 150
4889 150
4897 125
4904 150
4938 100
4965 150
4987 150
4997 125
4999 150

VIJF DUIZEND
5038 100
5065 150
5076 150
5080 150
5082 150
5097 125
5101 150
5124 150
5132 150
5138 100
5145 150
5148 150
5158 150
5165 150
5197 125
5197 150
5202 150
5215 150
5238 100
5256 1000
5265 150
5285 150
5292 150
5297 125
5338 100
5359 150
5365 150
5370 150
5394 150
5397 125
5438 100
5442 150
5460 150
5465 150
5497 200
5518 150
5537 150
5538 150
5548 150
5558 150
5565 250
5597 125
5618 1000
5621 150
5638 100
5665 150
5697 125
5703 150
5738 100
5765 150
5793 150
5797 125
5824 150
5838 100
5865 150
5897 125
5913 150
5919 150
5933 150
5938 100
5965 150
5997 125

ZES DUIZEND
6000 150
6017 150
6038 100
6047 150
6063 150
6065 150
6089 150
6094 150
6097 125
6100 150
6116 150
6138 100
6165 150
6175 150
6192 150
6197 125
6211 150
6227 150
6238 100
6265 150
6272 150
6297 125
6300 150
6338 100
6365 150
6372 150
6374 150
6397 125
6407 150
6419 150
6431 150
6438 100
6438 150
6455 150
6465 150
6497 200
6507 150
6532 1000
6538 150
6563 150
6565 250
6597 125
6599 150
6610 150
6631 150
6632 150
6638 100
6652 150
6665 150
6666 150
6674 150
6676 150
6697 125
6732 150
6736 150
6738 100
6760 150
6765 150
6772 150
6797 125
6800 150
6802 150
6838 100
6847 150
6865 150
6897 125
6906 150
6912 150
6915 150
6919 150
6929 150
6938 100
6964 150
6965 150
6982 150
6989 150
6997 125

ZEVEN DUIZEND
7038 100
7040 150
7064 150
7065 150
7097 125
7097 150
7102 150
7138 100
7154 150
7165 150
7197 125
7238 100
7251 150
7257 150
7265 150
7297 125
7322 150
7332 150
7338 100
7352 150
7361 150
7365 150
7368 150
7396 150
7397 125
7422 150
7426 1000
7438 100
7452 150
7465 150
7489 150
7497 200
7512 150
7528 150
7538 150
7556 150
7565 500
7583 150
7597 125
7619 150
7621 150
7628 150
7638 100
7638 150
7658 150
7663 150
7665 150
7668 150
7673 150
7685 150
7693 150
7697 125
7706 150
7723 150
7738 100
7748 150
7756 150
7765 150
7788 150
7795 150
7797 125
7799 150
7802 150
7838 100
7847 150
7865 150
7875 150
7897 125
7925 150
7938 100
7949 150
7965 150
7987 150
7988 150
7990 150
7997 125

ACHT DUIZEND
8013 150
8015 150
8021 150
8038 100
8065 150
8066 150
8090 150
8097 125
8097 150
8110 150
8138 100
8138 150
8165 150
8197 125
8238 100
8265 150
8297 125
8338 100
8344 150
8365 150
8397 125
8416 150
8438 100
8444 150
8451 150
8465 150
8485 150
8497 200
8498 150
8515 150
8538 150
8563 150
8565 250
8575 150
8579 150
8589 150
8595 150
8597 125
8602 150
8609 150
8632 150
8635 150
8638 100
8642 150
8660 150
8664 150
8665 150
8690 150
8697 125
8736 150
8738 100
8740 150
8742 150
8752 150
8765 150
8767 150
8796 150
8797 125
8806 150
8838 100
8847 150
8865 150
8865 150
8876 150
8894 150
8897 125
8925 150
8938 100
8965 150
8997 125

NEGEN DUIZEND
9014 150
9033 150
9038 100
9065 150
9071 150
9097 125
9108 150
9138 100
9153 500
9165 150
9197 125
9238 100
9255 150
9258 150
9265 150
9272 150
9297 125
9305 150
9317 150
9338 100
9356 150
9365 150
9397 125
9424 150
9438 100
9452 150
9465 150
9467 150
9485 150
9497 200
9523 150
9538 150
9549 150
9563 150
9565 250
9573 150
9586 150
9597 125
9629 150
9638 100
9663 150
9665 150
9697 125
9728 150
9738 100
9765 150
9767 150
9770 150
9788 150
9797 125
9815 150
9838 100
9865 150
9873 150
9886 150
9897 125
9904 150
9925 150
9937 150
9938 100
9941 150
9965 150
9989 150
9991 150
9997 125

TIEN DUIZEND
10010 150
10020 150
10038 100
10041 150
10047 150
10065 150
10065 150
10095 150
10097 125
10138 100
10165 150
10166 150
10197 125
10215 150
10237 150
10238 100
10250 150
10265 150
10266 150
10297 125
10319 150
10338 100
10358 150
10365 150
10369 150
10376 150
10380 150
10387 150
10397 125
10438 100
10454 150
10465 150
10497 200
10520 150
10521 150
10538 150
10542 150
10559 150
10565 250
10597 125
10606 150
10616 150
10634 150
10638 100
10643 150
10649 150
10665 150
10673 150
10688 150
10691 150
10697 125
10708 150
10738 100
10765 150
10791 150
10797 125
10812 150
10837 150
10838 100
10852 150
10861 150
10865 150
10871 150
10881 150
10897 125
10938 100
10943 150
10965 150
10972 150
10990 150
10993 150
10997 125

ELF DUIZEND
11010 150
11038 100
11065 150
11067 150
11088 150
11097 125
11117 150
11138 100
11141 150
11165 150
11197 125
11223 150
11238 100
11262 150
11265 150
11268 150
11297 125
11301 150
11338 100
11365 150
11397 125
11401 150
11438 100
11438 150
11447 150
11452 150
11465 150
11472 150
11484 150
11497 200
11520 150
11538 150
11539 150
11547 150
11565 250
11597 125
11638 100
11665 150
11675 150
11697 125
11723 150
11738 100
11765 150
11794 150
11797 125
11815 150
11838 100
11839 150
11840 150
11845 150
11852 150
11865 150
11869 150
11880 150
11882 150
11885 150
11893 150
11897 125
11932 150
11938 100
11950 150
11954 150
11963 150
11965 150
11980 150
11995 150
11997 125

TWAALF DUIZEND
12038 100
12065 150
12097 125
12107 150
12138 100
12165 150
12168 150
12197 125
12203 150
12222 150
12238 100
12244 150
12262 150
12265 150
12273 150
12297 125
12310 150
12338 100
12365 150
12389 150
12397 125
12420 150
12421 150
12429 150
12438 100
12465 150
12497 375
12498 150
12538 250
12548 150
12558 150
12559 150
12565 250
12581 150
12587 150
12597 125
12607 150
12637 150
12638 100
12660 150
12662 150
12665 150
12666 150
12688 150
12697 125
12718 150
12738 100
12750 150
12765 150
12797 125
12809 150
12838 100
12843 150
12861 150
12865 150
12870 150
12897 125
12900 150
12923 150
12938 100
12965 150
12979 150
12988 150
12993 150
12996 150
12997 125

DERTIEN DUIZEND
13032 150
13038 100
13065 150
13085 150
13097 125
13136 150
13138 100
13165 150
13178 150
13197 125
13214 150
13238 100
13265 150
13297 125
13299 150
13311 150
13320 150
13338 100
13349 150
13362 150
13365 150
13368 150
13390 150
13397 125
13405 150
13438 100
13454 150
13465 150
13486 500
13497 200
13538 150
13565 250
13593 150
13597 125
13633 150
13638 100
13656 150
13665 150
13697 125
13698 150
13727 150
13738 100
13749 150
13765 150
13780 150
13797 125
13818 150
13833 150
13838 100
13851 150
13857 150
13865 150
13866 150
13876 150
13882 150
13897 125
13922 150
13938 100
13940 150
13965 150
13982 150
13991 150
13997 125

VEERTIEN DUIZEND
14038 100
14051 150
14065 150
14068 150
14095 150
14097 125
14138 100
14165 150
14197 125
14208 150
14213 150
14221 150
14230 150
14235 150
14238 100
14249 150
14265 150
14284 150
14294 150
14297 125
14320 150
14325 150
14338 100
14365 150
14369 150
14385 150
14390 150
14397 125
14401 150
14438 100
14453 150
14460 150
14465 150
14497 200
14504 150
14517 150
14527 150
14532 150
14538 150
14565 250
14573 150
14583 150
14597 125
14638 100
14646 150
14662 150
14665 150
14669 1000
14685 150
14696 150
14697 125
14712 150
14731 150
14738 100
14746 150
14765 150
14797 125
14804 150
14809 150
14838 100
14865 150
14873 150
14892 150
14897 125
14933 150
14938 100
14963 150
14965 150
14997 125

VIJFTIEN DUIZEND
15015 150
15022 150
15031 150
15038 100
15065 150
15097 125
15129 150
15130 150
15138 100
15165 150
15169 150
15175 150
15197 125
15214 150
15233 150
15238 100
15265 150
15282 150
15284 150
15286 150
15287 150
15297 125
15338 100
15365 150
15365 150
15389 150
15397 125
15406 150
15414 150
15419 150
15427 150
15438 100
15461 150
15465 150
15497 200
15506 150
15538 150
15565 250
15597 125
15610 150
15615 150
15638 100
15641 150
15656 150
15663 150
15665 150
15684 150
15697 125
15720 150
15738 100
15765 150
15779 150
15793 150
15797 125
15804 150
15811 150
15824 150
15838 100
15839 150
15843 150
15844 150
15857 150
15860 150
15865 150
15897 125
15905 150
15922 150
15924 150
15938 100
15965 150
15997 125

ZESTIEN DUIZEND
16009 150
16014 150
16036 150
16038 100
16041 150
16065 150
16097 125
16104 150
16138 100
16146 150
16165 150
16167 150
16186 150
16197 125
16232 150
16237 150
16238 100
16264 150
16265 150
16297 125
16302 150
16308 150
16331 150
16338 100
16340 150
16365 150
16397 125
16438 100
16465 150
16465 150
16485 150
16497 200
16508 150
16510 150
16538 150
16562 150
16565 250
16568 150
16597 125
16638 100
16641 150
16651 150
16657 150
16665 150
16674 150
16690 150
16697 125
16698 1000
16711 150
16738 100
16745 150
16762 150
16765 150
16777 150
16793 150
16797 125
16838 100
16845 150
16865 150
16876 150
16897 125
16938 100
16946 150
16965 150
16997 125

ZEVENTIEN DUIZEND
17032 150
17038 100
17058 150
17059 150
17065 150
17088 150
17097 125
17120 150
17138 100
17153 150
17159 150
17165 150
17166 1000
17169 150
17190 150
17192 150
17197 125
17238 100
17251 150
17256 150
17257 150
17262 150
17265 150
17297 125
17300 150
17306 150
17321 150
17323 150
17326 150
17338 100
17340 150
17347 150
17365 150
17372 150
17397 125
17438 100
17465 150
17477 150
17497 200
17538 150
17540 150
17548 150
17556 150
17560 500
17561 500
17562 500
17563 500
****
1STE PRIJS
****
17564 2000
17565 200000
17566 2000
****
17567 500
17568 500
17569 500
17578 150
17597 125
17638 100
17665 150
17697 125
17738 100
17764 150
17765 150
17795 150
17797 125
17838 100
17865 150
17897 125
17900 150
17937 150
17938 100
17964 150
17965 150
17997 125

ACHTTIEN DUIZEND
18038 100
18065 150
18077 150
18082 150
18097 125
18122 150
18138 100
18165 150
18168 150
18173 150
18179 150
18193 150
18197 125
18236 150
18238 100
18243 150
18255 150
18265 150
18297 125
18299 150
18330 150
18337 150
18338 100
18365 150
18397 125
18412 150
18438 100
18461 150
18464 150
18465 150
18497 200
18508 150
18520 150
18533 150
18538 150
18541 150
18560 150
18565 250
18583 150
18584 150
18597 125
18638 100
18644 150
18665 150
18687 150
18697 125
18713 150
18726 150
18727 150
18738 100
18765 150
18777 150
18779 150
18797 125
18838 100
18856 150
18864 150
18865 150
18869 150
18897 125
18897 150
18928 150
18938 100
18949 150
18950 150
18965 150
18997 125

NEGENTIEN DUIZEND
19004 150
19029 150
19038 100
19065 150
19080 150
19097 125
19105 150
19138 100
19163 150
19165 150
19180 150
19197 125
19217 150
19238 100
19254 150
19263 150
19265 150
19277 150
19297 125
19297 150
19336 150
19338 100
19365 150
19368 500
19379 150
19397 125
19401 150
19406 150
19412 150
19438 100
19465 150
19494 150
19497 200
19501 150
19538 150
19565 250
19565 150
19597 125
19601 150
19638 100
19655 150
19665 150
19679 150
19692 150
19694 150
19697 125
19704 150
19731 150
19738 100
19743 150
19744 150
19765 150
19776 150
19778 150
19780 150
19797 125
19801 150
19831 150
19838 100
19865 150
19897 125
19908 150
19913 150
19938 100
19942 150
19965 150
19997 125

TWINTIG DUIZEND
20006 150
20038 100
20056 150
20065 150
20091 150
20097 125
20097 150
20107 150
20138 100
20142 150
20155 150
20165 150
20197 125
20238 100
20265 150
20284 150
20297 125
20310 150
20338 100
20339 150
20365 150
20397 125
20438 100
20445 150
20465 150
20485 150
20497 200
20519 150
20528 150
20538 150
20560 150
20565 250
20572 150
20584 150
20585 150
20597 125
20603 150
20638 100
20647 150
20665 150
20697 125
20714 150
20724 500
20738 100
20750 150
20765 150
20774 150
20797 125
20799 150
20830 150
20838 100
20865 150
20897 125
20903 150
20938 100
20965 150
20969 500
20970 150
20995 150
20997 125

EEN EN TWINTIG DUIZEND
21016 150
21018 150
21038 100
21055 150
21065 150
21090 150
21097 125
21105 150
21108 150
21138 100
21165 150
21182 150
21197 125
21238 100
21265 150
21297 125
21338 100
21365 150
21397 125
21420 150
21438 100
21452 150
21465 150
21467 150
21493 150
21497 200
21519 150
21529 150
21532 150
21534 150
21538 150
21561 150
21565 250
21565 150
21580 150
21582 150
21597 125
21630 150
21638 100
21665 150
21697 125
21726 150
21738 100
21748 150
21765 150
21797 125
21828 150
21838 100
21853 150
21865 150
21868 150
21897 125
21936 150
21938 100
21965 150
21997 125

TWEE EN TWINTIG DUIZEND
22009 150
22012 150
22026 150
22038 100
22065 150
22067 150
22074 150
22097 125
22138 100
22150 150
22165 150
22174 150
22183 150
22197 125
22223 150
22238 100
22238 150
22265 150
22283 150
22293 150
22297 125
22334 150
22338 100
22361 150
22365 150
22397 125
22437 150
22438 100
22459 150
22462 150
22465 150
22497 375
22503 150
22538 250
22565 250
22576 150
22597 125
22627 150
22628 150
22638 100
22638 150
22661 150
22665 150
22683 150
22697 125
22709 150
22738 100
22742 150
22752 150
22765 150
22797 125
22814 150
22838 100
22852 150
22856 150
22858 150
22865 150
22875 150
22897 125
22938 100
22944 150
22951 150
22957 150
22965 150
22968 150
22997 125

DRIE EN TWINTIG DUIZEND
23023 150
23031 150
23035 150
23038 100
23040 150
23065 150
23069 150
23073 150
23097 125
23097 150
23102 150
23138 100
23165 150
23197 125
23206 150
23238 100
23265 150
23289 150
23297 125
23310 150
23338 100
23352 150
23365 150
23397 125
23398 150
23419 150
23438 100
23455 150
23465 150
23486 150
23487 150
23497 200
23518 150
23519 150
23521 150
23535 150
23538 150
23541 150
23546 150
23565 250
23572 150
23597 125
23598 150
23602 150
23608 150
23630 150
23631 150
23638 100
23638 150
23665 150
23697 125
23707 150
23735 150
23738 100
23739 150
23747 150
23756 150
23765 150
23789 150
23797 125
23816 150
23832 150
23838 100
23865 150
23897 125
23938 100
23951 150
23965 150
23997 125

VIER EN TWINTIG DUIZEND
24038 100
24065 150
24097 125
24110 150
24138 100
24154 150
24158 150
24165 150
24197 125
24228 150
24238 100
24244 150
24256 150
24265 150
24273 150
24278 150
24297 125
24321 150
24338 100
24340 150
24365 150
24372 500
24397 125
24412 150
24415 150
24438 100
24465 150
24467 150
24496 150
24497 200
24514 150
24520 150
24538 150
24540 150
24565 250
24597 125
24638 100
24661 150
24663 150
24665 150
24697 125
24703 150
24738 100
24739 150
24765 150
24797 125
24801 150
24813 150
24820 150
24825 150
24838 100
24865 150
24892 150
24897 125
24938 100
24965 150
24973 150
24997 125

VIJF EN TWINTIG DUIZEND
25020 150
25038 100
25045 150
25065 150
25097 125
25098 150
25119 150
25138 100
25165 150
25188 150
25193 150
25197 125
25238 100
25253 150
25265 150
25297 125
25304 150
25316 150
25320 150
25330 150
25338 100
25365 150
25395 150
25397 125
25421 150
25438 100
25463 150
25465 150
25468 150
25497 200
25520 150
25538 150
25551 1000
25558 150
25565 250
25597 125
25597 150
25606 150
25625 150
25629 150
25638 100
25665 150
25676 150
25697 125
25700 150
25703 150
25720 150
25725 150
25731 150
25738 100
25739 150
25746 150
25765 150
25785 150
25797 125
25838 100
25865 150
25897 125
25938 100
25948 150
25956 150
25962 150
25965 150
25997 125

ZES EN TWINTIG DUIZEND
26013 150
26038 100
26065 150
26097 125
26116 150
26138 100
26154 150
26165 150
26188 150
26192 150
26197 125
26238 100
26261 150
26265 150
26272 150
26297 125
26314 150
26338 100
26361 150
26365 150
26373 150
26397 125
26438 100
26457 150
26465 150
26497 200
26522 150
26538 150
26548 150
26565 250
26597 125
26599 150
26627 150
26634 150
26638 100
26662 150
26664 150
26665 150
26697 125
26718 150
26738 100
26765 150
26774 150
26792 150
26797 125
26801 150
26808 150
26818 150
26838 100
26850 150
26851 150
26865 150
26885 150
26897 125
26938 100
26957 150
26965 150
26978 150
26997 125

ZEVEN EN TWINTIG DUIZEND
27033 150
27036 150
27038 100
27043 150
27044 150
27050 150
27065 150
27085 150
27097 125
27138 100
27165 150
27197 125
27203 150
27216 150
27238 100
27252 150
27258 150
27265 150
27297 125
27338 100
27365 150
27371 150
27395 150
27397 125
27421 150
27438 100
27462 150
27465 150
27473 150
27497 200
27514 150
27538 150
27542 150
27546 150
27557 150
27565 500
27570 150
27597 125
27638 100
27656 150
27665 150
27697 125
27736 500
27738 100
27757 150
27765 150
27797 125
27838 100
27864 150
27865 150
27897 125
27938 100
27965 150
27971 150
27997 125

ACHT EN TWINTIG DUIZEND
28038 100
28065 150
28075 150
28088 150
28097 125
28107 150
28138 100
28164 150
28165 150
28197 125
28210 150
28222 150
28227 150
28235 150
28238 100
28265 150
28295 150
28297 125
28318 150
28330 150
28338 100
28339 150
28343 150
28344 150
28365 150
28386 150
28397 125
28429 150
28435 150
28438 100
28465 150
28493 150
28497 200
28510 150
28512 150
28537 150
28538 150
28561 150
28565 250
28597 125
28627 150
28638 100
28665 150
28697 125
28697 150
28703 150
28738 100
28740 150
28758 150
28765 150
28797 125
28799 500
28805 150
28816 150
28838 100
28865 150
28870 150
28897 125
28938 100
28965 150
28993 150
28997 125
28998 150

NEGEN EN TWINTIG DUIZEND
29033 150
29038 100
29065 150
29084 150
29097 125
29100 150
29105 150
29129 150
29138 100
29140 150
29165 150
29166 150
29196 150
29197 125
29198 150
29238 100
29265 150
29271 150
29297 125
29338 100
29359 150
29360 150
29365 150
29397 125
29438 100
29445 150
29458 150
29465 150
29495 150
29497 200
29521 150
29527 150
29538 150
29543 150
29546 150
29565 250
29571 150
29581 150
29597 125
29599 150
29609 150
29638 100
29665 150
29665 150
29680 150
29697 125
29714 150
29738 100
29759 150
29765 150
29797 125
29826 150
29838 100
29865 150
29865 150
29882 150
29897 125
29904 150
29919 150
29920 150
29938 100
29965 150
29997 125

DERTIG DUIZEND
30037 150
30038 100
30065 150
30076 150
30080 150
30082 150
30095 150
30097 125
30098 150
30127 150
30138 100
30141 150
30165 150
30170 150
30178 150
30197 125
30238 100
30264 150
30265 150
30273 150
30274 150
30287 150
30297 125
30298 150
30304 150
30305 150
30326 150
30338 100
30365 150
30397 125
30412 150
30438 100
30442 150
30465 150
30470 150
30472 150
30482 150
30497 200
30519 150
30538 150
30545 150
30565 250
30597 125
30599 150
30627 150
30628 150
30637 500
30638 100
30665 150
30697 125
30738 100
30765 150
30797 125
30799 1000
30828 150
30838 100
30853 150
30855 150
30865 150
30891 150
30892 150
30897 125
30931 150
30938 100
30965 150
30997 125
30997 150

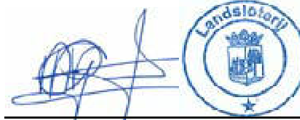
EEN EN DERTIG DUIZEND
31000 150
31008 150
31038 100
31065 150
31095 150
31097 125
31138 100
31138 150
31146 150
31165 150
31186 150
31197 125
31209 150
31217 150
31238 100
31265 150
31281 150
31294 150
31297 125
31333 150
31338 100
31365 150
31377 150
31397 125
31399 150
31436 150
31438 100
31465 150
31497 200
31514 150
31533 150
31535 150
31538 150
31544 150
31565 250
31567 150
31597 125
31638 100
31661 150
31665 150
31680 150
31697 125
31717 150
31729 150
31738 100
31765 150
31797 125
31813 150
31823 150
31838 100
31838 150
31865 150
31874 150
31888 150
31891 150
31897 125
31925 150
31929 150
31938 100
31943 150
31946 150
31965 150
31988 150
31997 125

TWEE EN DERTIG DUIZEND
32007 150
32012 150
32038 100
32065 150
32095 150
32097 125
32098 150
32102 150
32112 150
32131 150
32138 100
32142 150
32147 150
32155 150
32165 150
32174 150
32186 150
32197 125
32204 150
32230 150
32238 100
32251 150
32265 150
32297 125
32338 100
32342 150
32365 150
32365 150
32378 150
32387 150
32393 150
32396 150
32397 125
32404 150
32415 150
32438 100
32455 150
32460 150
32465 150
32479 150
32497 375
32530 250
32531 250
32532 250
32533 250
32534 250
32534 150
32535 250
32536 250
****
3DE PRIJS
****
32537 1000
32538 20000
32539 1000
****
32539 150
32542 150
32547 150
32565 250
32571 150
32597 125
32638 100
32647 150
32665 150
32697 125
32701 150
32736 150
32738 100
32757 150
32765 150
32797 125
32799 150
32838 100
32865 150
32877 150
32879 150
32897 125
32918 150
32938 100
32965 150
32990 150
32997 125
32997 150

DRIE EN DERTIG DUIZEND
33038 100
33065 150
33097 125
33111 150
33138 100
33165 150
33173 150
33197 125
33238 100
33239 150
33257 150
33265 150
33270 150
33271 150
33280 150
33297 125
33324 150
33338 100
33365 150
33397 125
33409 150
33438 100
33465 150
33476 150
33497 200
33516 150
33538 150
33541 150
33555 150
33565 250
33589 150
33596 150
33597 125
33638 100
33650 150
33651 150
33665 150
33665 150
33676 150
33697 125
33705 150
33706 150
33736 150
33738 100
33765 150
33779 150
33797 125
33808 150
33838 100
33865 150
33897 125
33936 150
33938 100
33938 150
33965 150
33972 150
33993 150
33997 125

VIER EN DERTIG DUIZEND
34038 100
34065 150
34071 150
34097 125
34117 150
34133 150
34138 100
34141 150
34146 150
34165 150
34169 150
34197 125
34236 150
34237 150
34238 100
34265 150
34266 150
34282 150
34285 150
34297 125
34308 150
34338 100
34365 150
34378 150
34393 150
34397 125
34438 100
34465 150
34473 150
34497 200
34501 150
34502 150
34521 150
34536 150
34538 150
34547 150
34561 150
34565 250
34595 150
34597 125
34638 100
34650 150
34665 150
34697 125
34738 100
34758 150
34765 150
34770 150
34788 150
34797 125
34838 100
34859 150
34865 150
34869 150
34884 150
34885 150
34897 125
34916 150
34927 150
34935 150
34938 100
34958 150
34965 150
34997 125
35000 150

15de trekking op 4 december 2025
Waarvan proces-verbaal was opgemaakt en ondertekend door U.Pauleta namens de Directeur van de Gaming Control Board, de getuigen en de directeur van de Landsloterij.

drs. A.P.V Guillermo

Getuigen:
S.Monte
A.Wallé

www.landsloterij.org

1ste Prijs	
17564	2,000
17565	**200,000**
17566	2,000

2de Prijs	
2496	1,500
2497	**40,000**
2498	1,500

3de Prijs	
32537	1,000
32538	**20,000**
32539	1,000

Alle prijzen zijn in Caribische guldens.

UREN VAN UITBETALING:
CURAÇAO : 8.00 - 15.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: 462-4088

ARUBA
Oranjestad : 8.00 - 12.00 en 13.30 - 16.30
Tel: (002975) 824784
San Nicolas : 8.30 - 16.00 (maandag t/m vrijdag)
Tel: (002975) 845200

BONAIRE : Maandag tot en met vrijdag
8 tot 11 uur voormiddag
1 tot 3 uur namiddag
Tel: (0717) 7047

ST. MAARTEN: 7.15 - 12.30
Tel: 0017215424536

SABA: s.v.p. bellen
Tel. 0017215228528

ST. EUSTATIUS : 0318-3368, 0318-3088, 0318-4051

Torneo Team Snor "nos cu nos" diadomingo awor!

Diadomingo awor, 7 di december, cuminsando pa 1 or di merdia, lo tin e prome dje clasico torneonan "NOS CU NOS" di fin di aña aya n'e palacio di pega piedra, e tan fama Domino Square Garden situa net n'e grens entre Kudawecha y Calabas. E biaha aki lo ta un evento organisa pa Team Snor, e ekipo cu mas victoria den 2025, lidera p'e flamante "Snor" Perez. Manera ta di custumber, lo ta bay tin e clasico wisselbeker den wega, cual aña pasa a ser gana door di Lee Thompson y Ronny Gomez. Pregunta lo ta claro si nan lo logra prolonga nan triunfo di aña pasa of lo bin nomber nobo riba e trofeo.

Segun tin entendi, diadomingo awor no lo bay tin solamente e torneo "NOS CU NOS" di Team Snor, pero alabes lo haci uzo dje oportunidad pa celebra varios evento. Entre integrantenan di Team Snor lo celebra tambe un "pakjesmiddag" cu Sinterklaas; tambe hacimento di aña di un hungado dje ekipo; cumpleaños di e capitan dje team tambe, y "last but not least" lo celebra tambe e 40 aniversario di Nelson "Snor" Perez den sector hotelero. "All in all", lo ta bay ta un merdia yen di celebracion, alegria, y harmonia pa cu e dianan di fiesta binidero.

Manera di custumber, pueblo en general y fanaticonan di Team Snor ta mas cu bon bini pa bin apoya nan hungadonan faborito. Entrada lo ta completamente gratis y durante celebracion y pauze e pasapalonan lo ta totalmente por nada "a pedir de boca". Shonnan, diadomingo awor, 7 di december, cuminsando pa 1 or di merdia, e clasico torneo "NOS CU NOS" di Team Snor! Yega!

Resultado Sorteo
5 december 2025

Alexander

Cadena Alexander Lottery ta presenta resultado di weganan di suerte

DIARIO	KORSOU	SUPER4	FLAMINGO
6382	6490	2724	3254
6901	1858	SUPER5	8581
6004	0948	-	9371

MERDIA

CAT 4 CHI	Sorteo # 4824
	1361
	4004
	9521
MULTI-X	FP
BIG 4	Sorteo # 4824
	9529
MULTI-X	X3
1OFF	Sorteo # 2880
	1613
ZODIAC	Sorteo # 4824
	6206
	Scorpio
LUCKY 3	Sorteo # 1698
	263
MULTI-X	FP

ANOCHI

CAT 4 CHI	Sorteo # 8719
	8799
	3641
	9362
MULTI-X	X2
BIG 4	Sorteo # 7763
	2758
MULTI-X	X3
1OFF	Sorteo # 2468
	3897
ZODIAC	Sorteo # 6522
	8297
	Virgo
LUCKY 3	Sorteo # 1452
	582
MULTI-X	X3

LOTTO 5	
Sorteo #	Joker Letter
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
0 x Match 4+	400.000,-
0 x Match 4	
0 x Afl. 12,00	

LOTTO DI DIA	01-05-11-23-25
Sorteo # 7030	Proximo Jackpot
0 x Jackpot	51.000,-
7 x Match 4	
177 x Afl 8,00	

MINI MEGA	20-22-23-27
Sorteo # 1825	Mega Ball 03
0 x Jackpot	Proximo Jackpot
0 x match 4	310.000,-
2 x Afl. 500,00	
69 x Afl 50.00	
81 x Afl.15,00	

MINI MEGA MEGA PLUS **Afl. 410.000,-**

KORSOU		
Sorteo #	#VALUE!	Sorteo # 223
		133639

Departamento di Relacionnan Exterior ta adverti pa no biaha of nabega pa Venezuela

Ministerio di Asuntonan Exterior di Reino Hulandes regularmente ta update su conseho di biahe pa Venezuela. Den e cuadro aki Departamento di Relacionnan Exterior di Aruba ta conseha pa tene cuenta cu e conseho di biahe aki, no biaha pa Venezuela y kier subraya pa evita e awanan teritorial Venezolano. E tensionnan geopolitico ta sigui aumenta y ta intensifica e riesgonan di seguridad den cercania di e costanan Venezolano y den lama Caribe.

E situacion na Venezuela ta sumamente impredecibel y tenso. Autoridadnan Venezolano por declara un estado di emergencia na cualkier momento, cual lo por conduci na ceramento inmediato di fronteranan. Espacio aereo riba teritorio Venezolano na e momentonan aki ta practicamente cera. Tene cuenta cu mayoria di vuelonan a ser cancela caba. Ademas internet y comunicacion mobil por ser stroba severamente.

Stranheronan, incluyendo ciudadanonan Hulandes, por core un riesgo halto den caso di un incidente. Actualmente tin incidentenan tumando lugar incluyendo arestonan riba lama y embahada Hulandes lamentablemente no por brinda asistencia den un situacion semehante.
Conseho di biahe for di Ministerio di Asuntonan Exterior di Reino ta keda:
WSea cual sea bo situacion NO biaha pa Venezuela.

Ministerio di Asuntonan Exterior di Reino ta conseha firmemente na tur persona cu ta nabega pa evita e siguiente areanan maritimo:

- Awa teritorial di Venezuela;
- E zona pafo cu ta directo pega na e awanan teritorial;
- Zona Economico Exclusivo di Venezuela, unda ta estrictamente prohibi pa nabega sin permiso explicito di autoridad Venezolano;
- E awanan nort di e region di Esequibo di Guyana, un area disputa pa Venezuela.

Si bo ta encontra bo mes na Venezuela na e momentonan aki:

- Sali for di e pais si por haci esaki di un forma sigur.
- Controla cu bo ta registra na e Servicio di Informacion di Ministerio di Asuntonan Exterior pa bo keda informa di e desaroyonan actual via e siguiente link: https://informatieservice.nederlandwereldwijd.nl/ .

Departamento di Relacionnan Exterior ta conseha firmemente tur persona cu tin pensa pa biaha pa Venezuela pa no haci esaki y pa sigui e conseho di biahe pa Venezuela via di e website di Ministerio di Asuntonan Exterior di Reino: https://www.nederlandwereldwijd.nl/reisadvies/venezuela

BONDIA ARUBA
SI BO BEBE NO STUUR
SI BO STUUR NO BEBE

BONDIA ARUBA

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	**San Nicolas**
Hospital	**Imsan**
7:00 pm / 10:00 pm	**24 ora**

Botica na warda

Oranjestad:	**San Nicolas:**
Central :	Aloe:
Tel. 585 1965	Tel. 584 4606
EMERGENCIA	**911**

POLIS

Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	
11141	
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA

Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD

Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA

Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

One Happy Island Lions Club ta invita comunidad:

Contribui na nos proyecto di Tayo Riba Mesa – Edicion X-Mas

Un biaha mas e Leonnan di One Happy Island Lions Club ta organisa e coleccion di productonan alimenticio, higienico y personal pa yuda famianan den necesidad. Nos ta invita comunidad di Aruba pa yuda nos colecta comestibel y donacionnan pa famianan cu tin menos recurso durante e temporada di fiesta.

E coleccion aki lo tuma luga diasabra dia 6 di december y diasabra dia 13 di december for di 10:00 AM – 1:00 PM. Pasa na Centro Kibrahacha na Piedra Plat y haci bo donacion.

Bo por duna:
– Cuminda seco / comestibel (aros, hariña, cumindanan den bleki, blek'i sopi, cereal, pasta, lechi, buscuchi, juice…etc.)
– Producto personal &higienico (desodorante, shampoo, habon, pasta di djente, q-tipos…..etc.)
– Productonan basico pa hogar (desinfectante, papel di W.C., detergente, producto pa laba tayo…etc.)
– Regalonan pa muchanan
– Cualkier otro tipo di apoyo pa famianan

E meta di e proyecto aki ta pa yuda combati hamber durante e dianan di fiesta, cu e donacionnan ricibi lo prepara macutu di cuminda pa famianan cu ta pasa den situacion dificil. Bo donacion ta yega directo na un mesa di un famia cu tin mester. Un invitacion na comunidad y comercio pa forma parti di e gesto di bondad aki, cada acto ta yuda cambia un bida di un famia den necesidad.
Pa mas informacion por bishita nos pagina di Facebook pa mas informacion: Aruba One Happy Island Lions Club.
Tambe tin e oportunidad pa cumpra e rifa di Harley Davidson.

Nochi di Pasco den ambiente tipico na Playa Pabao

Directiva di Centro di Bario Playa Pabao ta invita e bario di Playa Pabao y Aruba en general pa su actividad di fin di aña. Meta di actividad aki ta pa trece e ambiente di Pasco y fin di aña den tur hogar na Aruba cu presentacion di gruponan tipico y un X-Mas Bazar.

E gruponan cu ta bay deleita e publico cu musica tipico ta: Tipico Colegio Arubano, Caha di Orgel "Mi Dulcita, Tipico Perla mientras Grupo Fortalesa lo tuma musica di Pasco den su encargo. Den e x-mas bazar tin entre otro: X-mas platter, Snack Box, Ponche Crema, Suls y Ham Tempera, variacion di bolo, obra di man di Pasco, paña y acesorio y hopi mas.

E actividad lo tuma lugar diadomingo 7 di December y ta cuminsa atardi 4'or y ta termina pa 9'or.

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubia y generalmente seco
Den marduga y mañan: parcialmente nubia cu un awasero breve

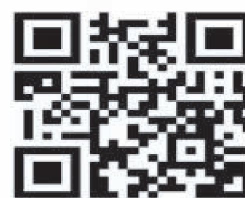
Temperatura maximo 31 grado Celsius
Temperatura minimo 26 grado Celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 32 pa 37 grado Celsius
Uv index: 7

Bahada di solo : 6:13pm
Subida di solo : 6:48am

Biento:
Modera for di direccion generalmente oost; forsa 3 te 4 (12 te 30km/ora, 07 te 16 nudo).
Durante di dia basta fuerte te posiblemente
Fuerte den rafaga; forsa 5 te 6 (31 te 50 /ora, 17 te 27 nudo)

Situacion general di tempo:
Humedad laga atras pa un disturbio na partinan mas abou di atmosfera lo zorg pa de bes en cuando mas nubia pasa riba region local. Den oranan di marduga y mainta di diasabra esaki
Por produci un awasero breve.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protege di costa: keto cu olanan rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil cu olanan di 1 te 2 pia, localmente 3 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: modera cu olanan alrededor di 4 pa 5 pia.

WWW.BONDIA.COM

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

***"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23***

Nos ta participa feyecimento di:

Robers Dormilus

***15-04-1963 - †25-11-2025**

Na nomber di su:
Casa: Nahomie Louis Jean

Yiunan:
Quidlen Henricus
Obed Dormilus

Rumannan:
Tepson Dormilus
Bertho Dormilus
Bertha Dormilus
Solange Dormilus
Carmen Dormilus

Sobrino(a)nan:
Johnny, Denis, Belinda, Renette, Betsya

Primo(a)nan, amigo(a)nan, conocirnan y bisiñanan:
Vanel Rempart y famia
Calixte Rempart y famia
Genevieve Maxi y Ernts Maxi
Michelet Toussaint y famia

Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar na IGLESIA ASSEMBLEA DI GRACIA ARUBA, patiastraat 13, diasabra 6 di December 2025 di 2or pa 4or di atardi. Despues lo sali pa Santana Central Sabana Basora

Condolencia lo tuma lugar na Aurora Funeral Home diabierna 5 di December 2025 di 7'or pa 9'or di anochi.

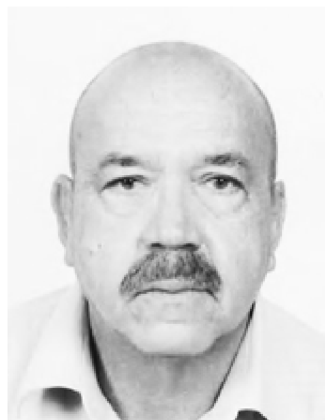
Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida cualkier persona

FIND US ON
Instagram
@bondiaaruba
ALSO AVAILABLE ON

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

***"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerbe berde e ta ponemi sosega. E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haya forsa"***

Cu inmenso amor y gratitude pa tur locual e la nifica pa nos, ta anuncia fayecimento Cristian di;

Clyde Orman

***02 -03-1956 - †28-11-2025**

Na nomber di
Mayornan: † Roberto B. Orman y † Marcela Orman-Boekhoudt

Esposa: Frida Orman-Limonier

Yiu: Norman Orman y Yeniree Penja

Nietonan: Nayira Orman
Nayree Orman
Naylie Orman
Neyven Orman

Ruman nan:
Burny Ibarra-Orman y +Marcial Ibarra y famia
† Donald Orman y famia
James Orman y Erica Orman-Brete y famia
Stanley Orman y Stella Orman-Arends y famia

Iha: Hildomar Limonier

Subrino y subrina nan, swa y cuñanan, primo y prima nan, amigo y conocir nan, Ex colega nan di Cuerpo Policial Aruba y demas famia na Hulanda.

Demas famia: Orman, Boekhoudt, Limonier, Penja, Croes, Luydens, Acta, Ibarra, Brete, Arends, Ruiz, Hennep, de Cuba, Clement, Joung, Semeleer, Tromp, Luidens

Acto di entiero lo tuma lugar Diasabra 06 di December 2025 na Misa Santa Filomena na Paradera di 2or pa 4or di atardi y despues lo sali bai pa santana catolico na Paradera

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida di menciona algun familiar.

Nos ta lamenta cu nos no ta ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

***"Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada.
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23***

Cu dolor na nos curason, nos ta participa fayecimento di nos ser stima:

Sra.vda. Maria Dolly D. S. Márquez

***06-12-1941 - †02-12-2025**

Na nomber di su:
CASA: †Isildo I. Willems

YIUNAN:
Natasha Willems
Laida Willems
Diego Willems pareha Yara Rekkers

MANERA YIU: Marjorie Wiersma

NIETONAN: Jason Marin, Andrew Marin, Kendrick Lacle, Louie Willems, Dylan Visser, Ayana Maria Willems

BISANIETONAN:
Mason Marin y Lian Marin

RUMANNAN:
Nury Marquez De Restrepo, Sonia Marquez, Consuelo Marquez, Marta Marquez, Lucrecia Marquez, Luis Alfonso Marquez

CUÑA: Dolorita Willems

AMIGANAN Di SEMPER:
Rocio Ras, Blanca Boekhoudt-Zuluaga, Fanny Barros y Amparo Osorio

DEMAS FAMIANAN: Marquez, Willems, Marin, Visser, Lacle, van der Linde, Reyes, Dirksz, Stamper

Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar na Misa Cristo Rey na Brazil diamars 9 di December 2025 di 9or pa 11or di mainta. Despues lo sali pa Santana Central Sabana Basora.

Condolencia lo tuma lugar na Royal Funeral Home dialuna 8 di December di 7or pa 9or di anochi

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Mi ke alabá SEÑOR tur tempo,
Su alabanza lo no kita fo'I mi boca,
Mi alma ta gloria den SEÑOR,
Laga humildenan bin tende y gosa.
Canta grandesa di SEÑOR huntu cu mi,
ban alabá SU Nomber tur huntu!
Salmo 34

Cu hopi tristesa pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anuncia fayecimento di nos ser stima:

Sr. Francisco S. Oduber
Cariñosamente yama "Tatai of Panchito"
***01-06-1938 - †04-12-2025**

Yiunan:
Emiliano Oduber y Jaenette de Windt
Rudolfo Oduber & Alma Oduber
Franklin Oduber & Sandra Gomez
Maikel Oduber & Magriet Oduber

Nieto(a)nan:
Minouschka Oduber, Franchesca Oduber, Ayshell Oduber, Joally Oduber, Marc Oduber, Marylaine Henricus, Marielle Oduber y jerrick Francees, Mitchell Oduber.

Bisanieto(a)nan:
Maximus Francees,
Christian, Angeline y Titi Nuñez-Pascual
Edmar Lejuez

Rumanan:
Petra vd Linden, Dora & Agapito Christiaans, Minguel & Teresita Oduber, Francisca de Cuba-Oduber

Mama di su yiunan: Sra. Lucilda Kock

Sobrino y sobrina nan, primo y prima nan, ihanan.
Amiganan di cas: Imelda Schoop y Lica Croes

Un gradicmento ta bay pa Dr. Anoralit Singh, Dr. Stewart, Dr. Fingal, Dr. Schwengle, personal di HOSPICE Atardi y tur personal di Eertse Hulp y Dr. Horacio Oduber Hospital.

Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar na Misa Inmaculada Concepcion diasabra 6 di December 2025 di 2or pa 4or di atardi.
Despues lo sali pa Santana Catolico na Sta Cruz.

Nos disculpa si den nos tristesa nos por a lubida algun famia of conocir.

Despues di entiero nos no por ricibi bishita di condolencia na cas

Libanon ta bisa equipo di UN cu e pais lo mester un forsa di respaldo ora termino di e mantenedornan di paz yega su fin

(AP) — Prome minister di Libanon a bisa diabierna na un delegacion di e Organisacion di Nacionnan Uni (UN) cu a bishita su pais cu lo mester un forsa di respaldo den sur di Libanon banda di e frontera cu Israel pa yena e buraco ora e termino di e mantenedornan di paz di UN caba fin di aña proximo.

Conseho di Seguridad di UN a vota unanimamente den augustus pa termina e forsa di mantencion di paz den sur Libanon, conoci como UNIFIL, pa fin di 2026 — casi cinco decada despues cu e forsa a ser desplega. E forsa multinacional tabatin un rol significativo den monitoreo di e situacion di seguridad den e region, incluyendo durante e guera entre Israel y Hezbollah aña pasa.
Pero nan a ricibi criticanan di oficialnan di e administracion di presidente Mericano Donald Trump, ken a move pa corta finanzas Mericano pa e operacion mientras Trump ta reforma e manera con Merca ta aborda politica den exterior.
Prome minister di Libanon Nawaf Salam a tene un discusion cu e delegacion cu ta representa e 15 miembro di e Conseho di Seguridad di UN, unda e ta kere cu un otro forsa, un forsa di respaldo, lo yuda tropanan Libanes banda di e frontera, unda nan a intensifica e esfuersonan den e area volatil cu a mira e guera di 14 luna entre Israel y e grupo militante Hezbollah.
Salam a propone cu un forsa chikito di respaldo por traha mescos cu e forsa di observadornan di UN cu a ser desplega banda di e frontera di Siria cu Israel desde 1974.

No tabatin un respuesta inmediato di e delegacion di UN, cual a yega Libanon despues di un bishita na Siria. Mas tempran diabierna, e delegacion tambe a tene un reunion cu presidente di Libanon Joseph Aoun, ken a bisa cu Libanon lo duna bon bini cualkier pais cu ta desea di mantene su forsanan den sur di Libanon despues cu UNIFIL su termino yega su fin.

Aoun tambe a enfatisa e nombramento di ex-embahador na Washington, Simon Karam, pa bira hefe di e delegacion Libanes pa un comision cu tabata exclusivamente militar cu ta monitoria e alto-al-fuego cu Merca a media pa para e ultimo guera entre Israel y Hezbollah.
E nombramento a ser critica pa Hezbollah, ken su lider Naim Kassem a bisa den un discurso televisa mas despues diabierna cu e nombramento di e ex-embahador supuestamente ta un "concesion" pa Israel.

Kassem a bisa cu esaki no ta cambia "e posicion di e enemigo ni su agresion," referiendo na e atake aereo casi diario di Israel riba loke e ehercito Israeli ta bisa ta obhetivonan di Hezbollah den Libanon desde cu e alto-al-fuego a tuma efecto den november aña pasa. UN ta bisa cu e atake di Israel desde e alto-al-fuego a mata 127 ciudadano.

Forsa aereo di Israel a haci un serie di bombardeo diahuebs den sur di Libanon, bisando cu nan a dal infrastructura di Hezbollah. A duna advertencia adelanta pa evacua e area.
E ultimo guera entre Israel y Hezbollah a cuminsa un dia despues cu Hamas a ataca sur di Israel dia 7 di october 2023, unda Hezbollah a tira racket pa Israel den solidaridad cu e militantenan Palestino di Hamas. Operacion di respuesta di Israel cu tabata inclui bombardeo y un operacion terestial aña pasa a debilita Hezbollah fuertemente.

Aurora
Royal Pray
Funeral Home & Crematory

Hesus a bisa laga e mucha nan bini serca mi paso e Reino di Dios
ta di nan tambe.

Cu inmenso tristeza den nos curason nos ta anuncia fayecimento di nos Angelita:

Charienne Alina Odor
***13 sept. 2025, Cali**
†21 sept. 2025, Cali

Na nomber di su:
Mama: Charlaine Odor

Welo: Eziquiel Odor

Wela: Vieris Ras

Tanta:
Charmain Odor y Eduard Dirksz

Omo: Shannon Odor

Primo nan:
Jaython, Jaylan y Jaylon Machado-Guillen

Bisa welo: Tomas Ras y † Martha Ras Ras

Tanta grandi:
Geraldine y Edward Blom-Ras y yiu Gered Blom

Omo grandi: Eldrick Ras

Demas famia nan na Aruba, St Croix ,Merca, Hulanda, Spaña.

Acto di despedida lo tuma lugar den seno familiar Diasabra 6 di December 2025 na Aurora Funeral Home di 9or pa 10or di mainta y despues lo sali pa Santana na Sabana Basora

Burkina Faso ta plania pa reimplementa castigo di morto pa traicion, terorismo y spionahe

(AP) — E Conseho di Minister di Burkina Faso a adopta un ley pa reimplementa e castigo di morto, dirigi riba delitonan manera traicion, terorismo y spionahe, segun autoridadnan.

"Adopcion di e proyecto di ley aki ta parti di reformanan…pa tin un husticia cu ta responde na e aspiracionnan profundo di nos pueblo," minister di Husticia Edasso Rodrigue Bayala a bisa den un publicacion riba Facebook diahuebs anochi.
E pais a aboli castigo di morto na 2018.
E proyecto tin cu pasa ainda

door di aprobacion di parlamento y pa un revision di parti di e cortenan prome cu por bira ley.

Marceau Sivieude, Director Regional pa West y Centro Africa di Amnesty International, a yama e movida "un atraso serio pa derecho humano na Burkina Faso," y un motibo di alarma "den e contexto di e represion continuo contra opositor politico, activistanan di derecho humano y periodistanan den Burkina Faso."
Desde cu e liderato militar a tuma poder den un golpi di estado den 2022, nan a lansa reformanan amplio, incluyendo pospone eleccion cu tabata destina pa restaura gobernacion civil, y disolve e comision electoral independiente di e pais.

Burkina Faso tambe a haci medidanan mas severo contra medionan critico durante e ultimo añanan. E pais a suspende e emisoranan BBC y Voice of America pa nan cobertura di un masacre di civilnan ehecuta pa forsanan arma di e gobierno, y tambe a aresta tres periodista prominente mas tempran den aña.
E pais ta uno di varios den West Africa unda e ehercito a tuma poder durante añanan reciente, probechando di critica amplio contra gobernantenan democratico anterior riba asuntonan di seguridad.
E gobierno militar a ser acusa di abuso di derecho humano y detencion di periodistanan critico.

E nacion cu tin 23 miyon habitante ta entre e paisnan cu ta mirando un crisis di seguridad den e region di Sahel bao di e Sahara. Durante añanan reciente, el a ser sacudi pa violencia di gruponan extremista cu ta relaciona cu al-Qaida y cu e grupo Estado Islamico.

Francia ta intercepta un drone ilegal riba base di submarino nuclear

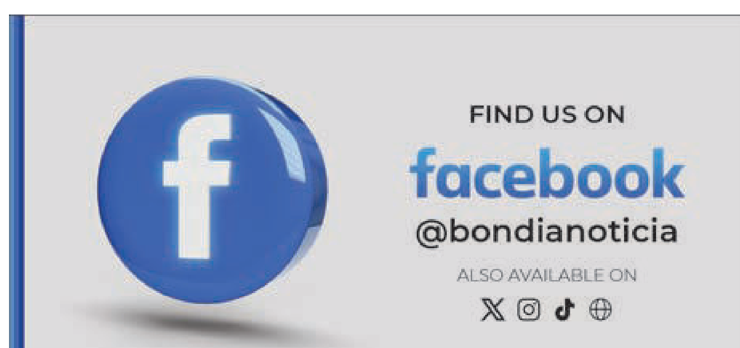

(AP) — Autoridadnan Frances ta investigando un vuelo ilegal di drone riba e base na costa Atlantico pa submarinonan nuclear di Francia, segun nan a bisa diabierna.

Medionan Frances a reporta cu por a detecta varios drone riba e base Île Longue na Brittany diahuebs anochi, pero autoridadnan militar no a duna detaye tocante e cantidad of tipo. E base ta e waf di origen pa e cuatro submarino balistico nuclear di Francia — Le Triomphant, Le Temeraire, Le Vigilant y Le Terible.
Minister di Defensa Catherine Vautrin a confirma cu tropanan na e base a intercepta e vuelo ilegal, sin detaya si nan a usa tiro, interferencia electronico of otro medida contra e intrusonan aereo. No tabata cla ken tabata responsabel.

"Cualkier vuelo riba un sitio militar ta prohibi den nos pais," Vautrin a bisa. "Mi kier felicita e intercepcion ehecuta pa nos personal militar na e base Île Longue."

Varios pais miembro di Union Europeo a reporta vuelonan misterioso di drone den nan espacio aereo durante e ultimo lunanan. Algun a causa aeropuertonan pa cera y a stroba vuelonan comercial. Otronan a keda detecta cerca of riba instalacionnan militar.
Rusia a ser culpa pa hopi violacion di espacio aereo, particular den Estonia y Polonia.

IN LOVING MEMORY OF

VIVIAN STORM CROES

On behalf of Tempo Caribbean, we extend our deepest condolences on the passing of Mrs. Vivian Storm Croes. We honor her legacy and keep her family in our thoughts during this difficult time.
May she rest in peace.

† 3-12-2025

Por publica transcripcionnan di gran hurado di investigacion bandona contra Epstein na Florida, segun hues

(AP) — Un hues federal a duna permiso diabierna na e Departamento di Husticia pa publica e transcripcionnan di un investigacion di gran hurado referente na e abuso di menornan di edad cometi pa Jeffrey Epstein na Florida—un caso cu na final no a resulta den ningun cargo federal contra e miyonario delincuente sexual.

Hues di Distrito Mericano Rodney Smith a bisa cu un ley federal recientemente aproba cu ta ordena e publicacion di documentonan relaciona cu Epstein ta surpasa e reglanan di siguridad di e gran hurado.

E ley firma den november pa presidente Mericano Donald Trump ta obliga e Departamento di Husticia, FBI y fiscalnan federal pa publica despues e luna aki un gran cantidad di material cu nan a acumula durante investigacionnan referente na Epstein cu ta data back na al menos dos decada.

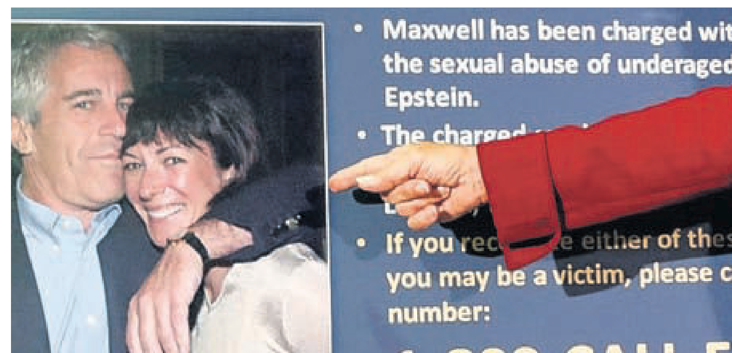
E decision di corte diabierna tabata trata e investigacion federal mas prome cu ta conoci.

Den 2005, polis na Palm Beach, Florida, unda Epstein tabatin un mansion, a cuminsa tuma declaracion di muchanan adolescente cu tabata conta cu nan a ser contrata pa duna masashi sexualidad na e economista. FBI despues a uni na e investigacion.

Fiscalnan federal na Florida a prepara un acusacion den 2007, pero abogadonan di Epstein a ataca e credibilidad publicamente di e victimanan mientras cu den secreto nan tabata negociando un acuerdo di declaracion di culpabilidad cu lo permitie evita castigo serio di prison.

Den 2008, Epstein a declara su mes culpable pa cargonan estatal relaciona na solicitacion di prostitucion di un persona bao di 18 aña. El a sirbi gran parti di su sentencia di 18 luna den un programa di sali pa traha cu tabata permitie pasa su dianan den su oficina.

E fiscal Mericano na Miami e tempo ey, Alex Acosta, a acorda pa no persigui Epstein riba cargonan federal—un decision cu a causa indignacion entre e victimanan di Epstein. Despues cu Miami Herald a reexamina e acuerdo di declaracion di culpabilidad poco usual den un serie di reportahe den 2018, rabia publico riba e sentencia suave cu Epstein a haya a causa e renuncia di Acosta como secretario di labor bao administracion di Trump.

Un rapport di e Departamento di Husticia den 2020 a haya cu Acosta a usa "mal huicio" den maneho di e caso, pero tambe a conclui cu e no a participa den conducta profesional indebido.

Transcripcionnan di e proceduranan di e gran hurado di e caso federal bandona na Florida por duna mas claridad riba e motibonan di fiscalnan federal pa no sigui cu e caso. Documentonan relaciona cu e proceduranan di gran hurado estatal ya a ser publica.

E fecha riba cual e documentonan lo ser publica no ta conoci.

Reanudacion di combate den Congo oriente ta menasa un acuerdo di paz 'historico' cu Trump a media

(AP) — Residentenan di Congo oriente a bisa cu combatenan a intensifica a pesar di un acuerdo di paz firma pa presidente di Congo y Ruanda na Washington, D.C., cu presidente Mericano Donald Trump presente.

President Felix Tshisekedi di Congo y Paul Kagame di Ruanda a tene un reunion cu Trump diahuebs pa firma un acuerdo amplio cu e meta pa para e guera cu ta continua entre e forsanan arma di Congo y e grupo rebelde M23 cu ta ricibiendo respaldo di Ruanda den parti oriente Congo.

Pero residentenan a bisa diabierna cu combatenan a intensifica durante e ultimo dianan, y e pueblo di Kamanyola cerca di e fronteranan cu Ruanda y Burundi a sufri di e pio golpi.

"Hendenan ta huy, nan ta bandonando e barionan unda bomnan ta cayendo pa bay na luganan cu ta considera mas trankil, y otro ta huyendo pa e banda di Ruanda," Urbain Dunia, residente di Kamanyola, a bisa The Associated Press via telefon diabierna.

E Cas Blanco a elogia e acuerdo, cual nan ta yama "historico" y cu Trump a media, un pacto entre Tshisekedi y Kagame cu a sigui varios luna di esfuerso di Merca y otro socionan pa logra paz, incluyendo e Union Africano y Qatar. E acuerdo a finalisa un trato cu a ser firma na juni.

Vocero di M23, Lawrence Kanyuka, a culpa e ehercito Congoles. "Ta e coalicion di gobierno cu ta sigui bombardia nos. Mi semper a bisa cu e regimen ey nunca ta respeta acuerdonan. Ademas, loke a pasa na Washington no ta concerni nos," segun Kanyuka.

Lider di M23 Bertrand Bisimwa a bisa den un publicacion riba X cu e bombardeo cu residentenan a raporta ta bini di puestonan di e ehercito di Burundi banda di e frontera. AP no por a verifica e afirmacion independientemente.

Den henter e region oriente di Congo, residentenan a raporta varios enfrentamento. M23 y forsanan Congoles a acusa otro repetidamente di viola condicionnan di e alto-al-fuego na cual a acorda mas tempran den aña.

E ehercito Congoles den region di South Kivu, unda Kamanyola ta localisa, a duna un declaracion cu ta culpa M23 y ta condena e supuesto bombardeo di M23 riba scolnan.

Mas tempran den aña, M23 a tuma e ciudadnan di Goma y Bukavu, dos ciudad clave den Congo oriente, den un escalacion fuerte di e conflicto.

M23 ta un di mas o menos 100 grupo arma cu ta luchando pa gana tereno den parti oriente di Congo cual rico den mineral y cerca di e frontera cu Ruanda, den un conflicto cu a crea un di e crisisnan humanitario mas grandi na mundo. Mas cu 7 miyon persona a keda desplasa, segun oficialnan.

E rebeldenan ta ricibiendo apoyo di mas o menos 4.000 soldad di Ruanda, segun expertonan di UN, y na dado momento nan a priminti pa marcha te na e capital di Congo, Kinshasa, mas o menos 1.600 kilometer den oriente.

Cascabel
Encuentro di Conocemento
10 December
6.30pm - 8.30pm
Centro di Bario Dakota
12 December
6.45pm - 8.45pm
Centro di Bario Playa Pabou
• Introduccion di Naturalesa ta Papia
• Presentacion educativo
• Actividad interactivo
• Pregunta y contesta
Registra aki.
'Naturalesa ta Papia' ta un programa presenta pa Aruba Conservation Foundation (ACF) cu e meta di conecta e comunidad di Aruba, atraves di diferente sesionnan pa stimula un conexion cu Aruba su naturalesa.
Naturalesa ta Papia

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 6 december 2025 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

IMF waarschuwt: Zeespiegelstijging vormt ernstige bedreiging voor Aruba

Pagina 3

AFTA: De Canasta Basico als instrument om prijzen te beheersen werkt niet

Pagina 2

OPPA: Alarmerende stijging in sterfgevallen onder ouderen verdient een serieus onderzoek

Pagina 6

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart-Boekhoudt

Redactie
noticia@bondia.com
Pilar Flores (Hoofdredacteur)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Dilma Arends
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Sales
Sulaika Croes
sulaika.croes@cspnv.com
Mark Gomes
mark.gomes@cspnv.com

Advertenties/ Kunstontwerp
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Digitaal
Juan Luis Pinto

Administratie
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distributie
Jenny Kelly

incasso
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hoofd)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hoofd)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Samenwerking
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Aansluiting
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

Directie
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

ARUBA VANDAAG is een krant geschreven en gedrukt op Aruba en is verkrijgbaar op zaterdag. Geen enkele inhoud mag worden gereproduceerd zonder toestemming van de uitgever.

AFTA: De Canasta Basico als instrument om prijzen te beheersen werkt niet

De voedingsmiddelenmarkt in Aruba brengt grote risico's met zich mee voor de consument

Hoewel exclusieve distributieafspraken die in Aruba bestaan niet in strijd zijn met de wet op oneerlijke concurrentie, vormen zij wél risico's, die in het bijzonder de Canasta Basico raken. Dat blijkt uit een onderzoek uitgevoerd door de Aruba Fair Trade Authority, AFTA, de autoriteit die verantwoordelijk is voor de uitvoering van de wet, bekend als de Mededingingsverordening.

Een combinatie van exclusiviteit, beperkte merkcompetitie, hoge toetredingsbarrières en verticale integratie vormt volgens de autoriteit grote risico's voor gezonde concurrentie.

AFTA heeft een diepgaand onderzoek uitgevoerd naar exclusieve distributieovereenkomsten voor levensmiddelen. Aanleiding hiervoor was een eerste onderzoek in 2024, waaruit bleek dat dergelijke afspraken invloed hebben op concurrentie en prijs, en daarmee een mogelijke verklaring vormen voor het hoge prijsniveau van voedsel voor de Arubaanse consument. Een marktonderzoek is iets anders dan een onderzoek naar de naleving van de wet, dat pas plaatsvindt wanneer er een vermoeden is van een overtreding. Een marktonderzoek kan echter wel resultaten opleveren die aanleiding vormen voor een nalevingsonderzoek, legt AFTA uit.

AFTA heeft verschillende onderzoeksmethoden gebruikt, zoals documentanalyse en semigestructureerde interviews. Daarnaast zijn op grond van de Mededingingsverordening informatieverzoeken verstuurd aan bedrijven, om relevante documenten en gegevens te verkrijgen, zoals distributieovereenkomsten. Marktdeelnemers zijn wettelijk verplicht om volledig, juist en eerlijk mee te werken aan onderzoeken van AFTA. Wie dat niet doet, kan worden bestraft met een boete.

Het onderzoek richtte zich op het type, de effecten en de omvang van exclusieve distributieafspraken, met bijzondere aandacht voor hun impact op markttoegang, prijsstelling, parallelimport en concurrentie in Aruba. Tijdens het onderzoek heeft AFTA ook gekeken naar de werking van de Canasta Basico. Hoewel dit aanvankelijk niet tot de doelstelling van het onderzoek behoorde, besloot AFTA toch dit onderdeel te analyseren en op basis daarvan concrete aanbevelingen te doen.

Resultaten

AFTA licht in haar rapport onder meer toe dat, hoewel het onderzoek zich richtte op exclusieve distributieovereenkomsten, naar voren kwam dat schriftelijke overeenkomsten van deze aard weinig voorkomen. In de praktijk bestaan er juist structurele exclusieve relaties waarbij een distributeur de enige aanbieder is van een merk of product, zonder dat dit op papier staat. Een distributeur is degene die producten importeert en levert aan verkooppunten. Veel distributeurs verkrijgen feitelijk het exclusieve recht om producten te importeren en door te verkopen aan andere partijen. De vraag is volgens AFTA of er juridisch gezien sprake is van exclusiviteit. Dat hangt af van de omstandigheden. Maar in de praktijk gaat het vooral om producten die snel moeten worden geconsumeerd en regelmatig moeten worden aangevuld, zoals voedsel, hygiëneproducten en schoonmaakmiddelen.

Volgens AFTA wordt de importmarkt voor lokale consumptiegoederen gedomineerd door een beperkt aantal distributeurs met exclusieve rechten, wat leidt tot een oligopolistische marktstructuur voor een groot aantal producten. Dit is een marktstructuur waarin een kleine groep bedrijven het aanbod bepaalt en diensten levert aan consumenten. De hechte relaties tussen distributeurs van merkproducten en de beperkte motivatie om meer distributeurs toe te laten op de Arubaanse markt, creëren grote obstakels voor nieuwe spelers die willen toetreden tot de distributiemarkt.

Er is veel concurrentie tussen merken, maar zelfs binnen hetzelfde merk werken producenten vaak uitsluitend met één distributeur, zonder dat dit gebaseerd is op een juridisch bindende exclusiviteitsovereenkomst. Daarnaast maakt de kleine schaal van de Arubaanse markt het moeilijk voor importeurs om op merk- of productniveau te concurreren. Wat de directe verkoop aan consumenten betreft, stelt AFTA dat er veel concurrentie is tussen supermarkten, buurtsupermarkten en minimarkten.

Parallelimport – het invoeren van producten van hetzelfde merk via alternatieve kanalen, niet via de 'officiële' distributeur – maakt concurrentie tussen merken mogelijk. In de praktijk zijn het echter vooral grote supermarkten die beschikken over het kapitaal en de logistieke capaciteit om gebruik te maken van parallelimport. Er zijn aanwijzingen dat sommige buurtsupermarkten en minimarkten samen parallelimport toepassen, maar AFTA kan op basis van dit onderzoek niet vaststellen hoe vaak dit gebeurt.

In elk geval concludeert AFTA dat het effect van parallelimport op de totale markt beperkt is.

Verticale integratie

Veel distributeurs zijn ook actief in de detailhandel. Deze verticale integratie kan risico's opleveren voor de concurrentie, omdat deze distributeurs hun eigen verkoopkanalen kunnen bevoordelen met gunstigere prijzen, betere beschikbaarheid en exclusieve promoties. Daarnaast beschikken zij over commerciële informatie van hun klanten, die in feite met hen concurreren, wat een strategisch voordeel kan opleveren en toetreding tot de markt nog moeilijker kan maken. Grote supermarkten hanteren structureel lagere prijzen dan buurtsupermarkten en minimarkten, wat blijkt uit cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), in tegenstelling tot wat vaak door het publiek wordt gedacht.

Evaluatie

De onderzochte distributieafspraken bevatten over het algemeen geen beperkingen voor concurrentie, zoals verbod op parallelimport of verplichte exclusieve inkoop, en zijn op zichzelf niet in strijd met de wet. Sinds de inwerkingtreding van de wet in januari 2024 zijn er ook geen aanwijzingen voor dreiging van boycots of weigering van levering als reactie op parallelimport, noch voor andere vormen van tegenmaatregelen. Er zijn wel signalen dat dergelijke dreigingen vóór de invoering van de wet voorkwamen.

Canasta Basico

De Canasta Basico biedt in zijn huidige vorm onvoldoende bescherming tegen internationale prijsfluctuaties, en in de praktijk wijken bedrijven er vaak aanzienlijk van af, aldus AFTA. Daardoor wordt het doel van de Canasta Basico – ervoor te zorgen dat consumenten bepaalde basisproducten tegen een gunstige prijs kunnen kopen – niet bereikt. Als instrument is de Canasta Basico volgens AFTA niet effectief en kan deze zelfs marktverstorend werken. Daarom adviseert de autoriteit om het instrument te herzien, zodat vraag en aanbod, ondersteund door gezonde concurrentie, een belangrijkere rol kunnen spelen bij het waarborgen van betaalbare levensmiddelen.

Er kan niet worden geconcludeerd dat exclusieve distributieovereenkomsten de relatief hoge prijzen in Aruba verklaren. Wel zijn er aanwijzingen van exclusieve distributierelaties, in combinatie met beperkte parallelimport, zonder dat dit in strijd is met de wet. AFTA dringt er bij alle marktpartijen op aan om zich tot AFTA te wenden wanneer er een vermoeden bestaat van exclusieve afspraken binnen de distributie van consumptiegoederen, of van belemmeringen van parallelimport. Alleen op basis van meldingen uit de sector kan AFTA verdere onderzoeken uitvoeren en zo nodig optreden.

IMF-rapport:

Stijging van de zeespiegel vormt een bedreiging die ernstige gevolgen kan hebben voor Aruba

Deze week heeft het Internationaal Monetair Fonds (IMF) een rapport gepubliceerd over de huidige klimaatsituatie op Aruba en de mogelijke risico's die deze op de lange termijn voor het eiland kunnen vormen. Daarnaast geeft het agentschap een aantal aanbevelingen voor hoe Aruba zich kan aanpassen aan deze veranderingen.

Volgens het rapport staat Aruba voor verschillende klimaatgerelateerde uitdagingen die de economische stabiliteit, het sociale welzijn en de duurzaamheid van de kustomgeving kunnen bedreigen. Hoewel het eiland zich al lange tijd heeft aangepast aan een droog en heet klimaat – onder meer via investeringen in ontzilting – vereist de snelle voortgang van klimaatverandering, en in het bijzonder de stijging van de zeespiegel, een herziening van de planning en strategie op het eiland.

Aruba behoort tot de landen die wereldwijd steeds vaker hoge temperaturen ervaren. Tegelijkertijd warmt Aruba sneller op dan het wereldgemiddelde: de temperatuur op het eiland ligt inmiddels 1,6 graden Celsius boven het pre-industriële niveau. Daarbij komt dat Aruba mogelijk minder neerslag en langere periodes van droogte zal zien (waarbij het noordelijke deel van het eiland dit nu al ervaart). Deze omstandigheden kunnen druk uitoefenen op essentiële hulpbronnen zoals water en elektriciteit, en kunnen impact hebben op de ecosystemen rond het eiland. Klimaatmodellen voorspellen dat de temperatuur op Aruba tussen nu en 2085 met nog eens 0,8 tot 1,9 graden Celsius zal stijgen.

Maar de grootste bedreiging is volgens het rapport de stijging van de zeespiegel. Uitgelegd wordt dat, zelfs wanneer wereldwijd stevige maatregelen worden genomen tegen klimaatverandering, de zeespiegel zal blijven stijgen omdat het ijs op Groenland en Antarctica blijft smelten. Voor kleine eilanden met veel woningen en bedrijven langs de kust kan deze dreiging zeer ingrijpend zijn. De "macro-kritieke" risico's van zeespiegelstijging zijn dan ook bijzonder relevant voor Aruba. Zoals het rapport benadrukt, is zeespiegelstijging een onvermijdelijke realiteit in de toekomst van Aruba. Wel geeft het rapport verschillende manieren aan waarop dit risico kan worden aangepakt.

Prognoses voor de stijging van de zeespiegel rond Aruba

Onderzoekers voorspellen dat de zeespiegel rond Aruba tegen 2100 met 0,71 meter zal zijn gestegen onder een scenario met gematigde wereldwijde uitstoot. Bij hoge uitstoot zou Aruba een stijging van 0,9 meter of meer kunnen zien. In een scenario waarin

de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs worden gehaald, zou de stijging kunnen worden beperkt tot ongeveer 0,6 meter.

De cumulatieve effecten hiervan kunnen ernstig zijn: permanente overstroming van laaggelegen gebieden, schade aan kustinfrastructuur en mogelijke verplaatsing van gemeenschappen. Deze vormen van schade kunnen grote druk leggen op overheidsinstellingen en de economie, aangezien herstelkosten aanzienlijk zullen zijn.

Ook de toeristische sector loopt groot risico. Het IMF-rapport waarschuwt dat zeespiegelstijging en versnelde erosie van kusten een grote bedreiging vormen voor Aruba's stranden en toeristische zones – vooral de hotels die zeer dicht bij de kust staan. Doordat hogere temperaturen het koraalrif beschadigen, verliest Aruba bovendien natuurlijke bescherming tegen de impact van zeespiegelstijging. Vanuit commercieel oogpunt vermindert de achteruitgang van het koraal ook de aantrekkingskracht van de natuur op toeristen.

Zelfs kleine dalingen in het toerisme kunnen aanzienlijke economische gevolgen hebben, gezien de centrale rol van deze sector in het genereren van inkomsten, investeringen en werkgelegenheid.

Hoe kan Aruba zich aanpassen?

Hoewel Aruba de stijging van de zeespiegel niet kan stoppen, kan de overheid wel maatregelen nemen om de effecten ervan op de economie en bevolking te verzachten. Volgens het rapport kan het gebruik van geavanceerde modelleringstools helpen om toekomstige schade met 40% te verminderen via kustbeschermingsmaatregelen.

Onderzoekers noemen als voorbeeld de bouw van dijken en zeeweringen, maatregelen waarin Nederland al veel ervaring heeft. Ter versterking van natuurlijke bescherming tegen zeespiegelstijging kan Aruba meer inzetten op herstel van koraalriffen. Er zijn al organisaties zoals ScubbleBubbles die actief zijn met koraalherstel, maar dit gebeurt nog op relatief kleine schaal. Mangrovebossen kunnen eveneens een belangrijke rol spelen in kustbescherming.

Rotsblokken aan de kustlijn kunnen helpen om de energie van golven te breken. Deze vorm van kustverdediging ("revetment" in het Engels) is nu al te zien langs de kust bij de jachthaven van Oranjestad. Het toepassen van dergelijke structuren in andere delen van Aruba – met name in gebieden met zware golfslag zoals Arashi en Boca Catalina – zou de kustbescherming kunnen versterken.

Andere vormen van kustverdediging die in het rapport worden genoemd, zijn onder meer stormkeringen ("floodgates") en het aanleggen of herstellen van duinlandschappen langs de kust. Deze maatregelen helpen overstromingen te voorkomen, beschermen kritieke infrastructuur en verminderen de noodzaak om bevolkingsgroepen te verplaatsen.

Het IMF-rapport legt daarnaast een reeks strategische beleidsaanbevelingen vast die Aruba kunnen helpen om de klimaatbestendigheid te vergroten en toekomstige kosten te beperken:

1. Prioriteer langetermijnplanning voor kustbescherming. De huidige kustverdediging is niet langer toereikend voor de mogelijke toekomstige zeeniveaus. Aruba moet bestaande kustbescherming moderniseren en klimaatscenario's voor de komende decennia meenemen in de planning en bouw van infrastructuur.

2. Integreer het risico van zeespiegelstijging in financiële kaders. Het rapport adviseert de overheid om voorspelbare, langetermijnbegrotingen specifiek voor klimaatadaptatie te creëren. Dit helpt om financiële schokken te voorkomen en zorgt voor voortgang in klimaatbestendigheid.

3. Versterk het ruimtelijk beleid en het stedelijke planningskader. Modernisering van het grondbeleid kan helpen om de blootstelling aan toekomstige risico's te verminderen. Het rapport roept op tot natuurinclusieve ontwikkeling en tot het beperken van bouwactiviteiten in gebieden die gevoelig zijn voor zeespiegelstijging.

4. Verbeter intergouvernementele samenwerking. Klimaatverandering raakt alle sectoren, dus coördinatie tussen verschillende instanties is essentieel. Dit geldt in het bijzonder voor samenwerking tussen infrastructuurautoriteiten, milieudiensten, planningsafdelingen, ministeries van Financiën en overheidsbedrijven.

Het IMF berekent dat de uitvoering van deze maatregelen een verhoging van de publieke investeringen vereist. De kosten worden geschat op 0,4% van Aruba's bbp per jaar. Opvallend is dat deze kosten niet zullen stijgen naarmate de zeespiegel stijgt. Voor Aruba vertegenwoordigt dit volgens het rapport een beheersbare investering, zeker wanneer wordt meegewogen welke financiële schade zal ontstaan als het eiland geen concrete maatregelen neemt.

ARUBAVANDAAG

De economie doet het goed...? *Voor wie het al goed had...*

Onze economie doet het goed, zelfs beter dan eerder voorzien voor dit jaar. En mogelijk heeft dat ook een positieve uitwerking op 2026, afhankelijk uiteraard van de internationale situatie. Alle instanties die onze economie volgen zijn het hierover met elkaar eens, daar is geen discussie over. Iedereen 'happy' dus? Nee, want algemene economische vooruitgang betekent nooit voor iedereen in een gemeenschap dezelfde mate van vooruitgang en daarin is de onze geen uitzondering. En het is op dit gebied dat gewerkt zal moeten worden: de verbetering van de levensomstandigheden voor degenen die nu relatief achteropraken.Wat we nu kunnen waarnemen is dat de gunstig uitziende algemene statistieken niet de indruk weg kunnen nemen diehet publiek in grote meerderheid van diezelfde economische situatie heeft. Dat is te verklaren: de gemiddelde burger volgt niet de algemene cijfers die een toename van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en de vermeerderde inkomsten van de overheid weergeven, maar maakt een evaluatie aan de hand van de eigen situatie en wat daarvoor relevant is. Dat is niets uitzonderlijks en bovendien,gezien vanuit hun positie, hebben ze gewoon gelijk. En des te meer voor degenen met bescheiden inkomsten, als ze voortdurend stijgende prijzen zien van de zaken die ze moeten kopen: voeding en andere eerste levensbehoeften. Dat is wereldwijd gewoon de realiteit; degene die niet zo veel uit te geven heeft gebruikt het merendeel van zijn/haar geld voor de twee genoemde categorieën. Geen geld voor een auto, of voor een betere; geen dure kleren, geen vakantie in het buitenland en ook niet dromen over het verhuizen naar een betere woning of vertrekken uit dat kamertje bij hun ouders, een realiteit voor nogal wat jongeren in onze samenleving.

Deze realiteit zien we ook weergegeven in de inflatiecijfers in Aruba. Neem bijvoorbeeld het prijsindexcijfer voor consumenten (CPI). Dit is een getal dat de wijzigingen weergeeft van alle verschillende categorieën producten en dienstenin de economie, in een bepaalde periode. Dat getal verandert dus aan de hand van het gemiddelde van aldie categorieën, maar die algemene tendens is soms heel anders dan een bepaalde categorie aangeeft. Bijvoorbeeld, we hebben recentelijk een daling kunnen zien in de algemene inflatie, maar niet in een paar categorieën die van belang zijn voor de meeste consumenten. In cijfers: de algemene CPI was in juli jl. 109.12, wat een daling betekende vergeleken met de maand april (109.93), maar hoger was dan de 108.65 van januari 2025. Daarentegen was de categorie van voedingsmiddelen (thuis) op hetzelfde moment 119.07, praktisch 10 punten hoger dan het algemene gemiddelde. Een andere categorie die ook hoger was dan het gemiddelde was die van 'niet-duurzame' producten, waarvan het gemiddelde 112.27 bedroeg. Ook een categorie die de meeste consumenten in de gaten houden is de prijs van benzine en diesel, die behoorlijk kan variëren en die nu hoger is dan in maanden zoals mei en juni 2025 maar niet op het hoogste niveau van dit jaar. Natuurlijk zijn dit producten waarvan de prijzen behoorlijk beïnvloed worden door de prijzen op de wereldmarkt. Daarom is het dus ook niet verstandig om als politicus de belofte te gaan doen dat men die prijzen kan beïnvloeden, want die luisteren nogal slecht naar ministeriële instructies. De energieprijzen die vooral beïnvloed worden door brandstofprijzen, volgen ook dit traject. Dit blijft een belangrijk thema waarvoor voorlopig geen oplossing bestaat als er geen drastische verandering komt in de structuur van de energieopwekking, die bijnavolledig afhankelijk is van het gebruik van fossiele brandstoffen, in dit geval van zware stookolie. In de laatste tien jaar is daar geen verandering in gekomen waarbij het aandeel van vernieuwbare energie miniem is gebleven.

Als men werkelijk de wens heeft om de energiekosten omlaag te brengen, dan moet men wel in de richting gaan van meer wind- en zonne-energie, omdat hiermee de mogelijkheid wordt geopend de energieprijzen naar beneden te krijgen. Om dit te verduidelijken: is het bij het publiek eigenlijk bekend dat de kostprijs van windenergie een fractie bedraagt van de prijs per KWh die de consument nu betaalt? Tijdens de Sociale Dialoog van meer dan 10 jaar geleden werd bekend dat de prijs die toentertijd werd betaald voor de ontvangen windenergie Afl. 0,18 per KWh bedroeg, een koopje vergeleken met de prijs voor een KWh op basis van stookolie die zowat drie keer hoger was. Natuurlijk kan men niet alleen uitgaan van windenergie, maar als de bijdrage van windenergie zou kunnen worden verdubbeld, dan zou dat al een aanzienlijke invloed kunnen hebben om de consumentenprijs. Ook zonne-energie is in het algemeen goedkoper qua productie dan met stookolie of gas opgewekte energie. Waarom hebben onze politici het nooit over dit soort zaken? Waarom heeft men ons in die jarenlange stilstand laten zitten, waarin praktisch niets gebeurde, behalve dan die fiasco's met vloeibaar aardgas (LNG) en waterstof, als de vernieuwbare alternatieven goedkoper bleken te zijn?

Maar om op de kernvraag terug te komen: we zien niets van een coherent plan om de belangrijkste problemen van de burger met de meest bescheiden inkomens aan te pakken, terwijl nu de voorwaarden nog het gunstigst zijn om iets te doen. We zullen moeten doorgaan met onze schulden af te lossen, maar er is een grote urgentie om prioriteiten te stellen in de dingen die moeten gebeuren. Eerlijk gezegd zien we de regering niet iets doen om de hoge voedselprijzen aan te pakken. Maar voor de minder gefortuneerde burger zijn er twee andere terreinen van groot belang aan te wijzen: huisvesting en transport. In beide gevallen zal de overheid moeten investeren om hierin een gezondere situatie te bereiken. Het is niet acceptabel dat de economie zich nu heeft hersteld, maar uitsluitend voor degenen die toch al een beter vooruitzicht hadden...

Demissionair minister Frank Rijkaart waarschuwt:

"Men kan er niet van uitgaan dat het rustig blijft"

De eilanden Aruba, Bonaire en Curaçao volgen de toenemende spanningen tussen de Verenigde Staten en Venezuela nauwlettend, terwijl Amerikaanse militaire operaties in de regio toenemen. Demissionair minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Frank Rijkaart, verklaarde onlangs dat hij rekening houdt met elk mogelijk scenario. Daarbij waarschuwde hij dat de eilanden "niet mogen aannemen dat de situatie rustig zal blijven", gezien hun nabijheid tot Venezuela.

In het Nederlandse programma WNL Op Zondag zei Rijkaart dat hij "met alle scenario's rekening houdt", en omschreef hij de situatie als één waarin voorzichtigheid – niet zelfgenoegzaamheid – essentieel is. Hoewel het momenteel rustig is op de eilanden, benadrukte hij dat de overheid de ontwikkelingen "met scherpe blik" volgt, en dat het onverantwoord zou zijn om te doen alsof de regionale spanningen ver van het Caribisch deel van het Koninkrijk liggen. "Het is niet de bedoeling dat de eilanden betrokken raken bij de plannen van Trump," verklaarde de minister, waarbij hij benadrukte dat stabiliteit zijn hoogste prioriteit is.

Rijkaart reageerde ook op de recente uitspraak van president Donald Trump dat het Venezolaanse luchtruim gesloten zou zijn – een verklaring waarover de Verenigde Staten juridisch geen bevoegdheid hebben. Sinds de aankondiging tonen platforms voor vliegverkeertracking vrijwel geen luchtverkeer boven Venezuela. Vluchten van en naar Aruba, Bonaire en Curaçao werden niet getroffen, maar Rijkaart merkte op dat eventuele plotselinge veranderingen in regionale luchtvaartpatronen nauwlettend in de gaten moeten worden gehouden. Zijn opmerkingen wijzen op bezorgdheid over niet alleen veiligheidsrisico's, maar ook over de bredere strategische gevolgen van de Amerikaanse maatregelen.

Extra aandacht ging naar de regio nadat het Amerikaanse vliegdekschip USS Gerald R. Ford deze week nabij Aruba en Curaçao werd gesignaleerd. Volgens het militaire nieuwsplatform Defence Blog viel zijn aanwezigheid samen met een Amerikaanse patrouillemissie nabij de Venezolaanse kust, waarbij een E-2D Hawkeye en verschillende F/A-18E/F Super Hornets betrokken waren. Lokale bewoners zagen de vliegtuigen ook online, met radarbeelden die meerdere Amerikaanse militaire toestellen toonden boven internationale wateren ten noorden van Venezuela, met routes die langs de ABC-eilanden tot aan Trinidad en Tobago liepen.

De toegenomen militaire activiteit leidde ertoe dat de Curaçaose burgerluchtvaartautoriteit een internationale NOTAM uitgaf, nadat niet-geïdentificeerde vliegtuigen waren gedetecteerd nabij Aruba, Bonaire en Curaçao. De Arubaanse luchtvaartautoriteit benadrukte dat er geen directe impact is op de veiligheid van commerciële vluchten, maar bevestigde wel dat het regionale luchtruim onder verscherpt toezicht staat.

De ontwikkelingen weerspiegelen een bredere Amerikaanse strategie in het Caribisch gebied, gericht op het vergroten van de druk op de Venezolaanse president Nicolás Maduro. Washington heeft zijn maritieme en luchtoperaties opgevoerd, met nadruk op wat het beschouwt als Venezolaanse drugstransportroutes.

Voor Aruba, Curaçao en Bonaire – strategisch gelegen langs belangrijke zeeroutes tussen Venezuela en het Caribisch gebied – brengen de veranderende veiligheidsdynamiek zowel verhoogde waakzaamheid als mogelijke diplomatieke implicaties met zich mee. De samenwerking tussen Amerikaanse troepen en de Kustwacht Caribisch Gebied kan verder worden verdiept, terwijl lokale autoriteiten zich voorbereiden op eventuele gevolgen hiervan.

Jongeman die op zee vermist raakte, zwom urenlang om weer aan land te komen

Zondagavond zorgde het incident waarbij een 21-jarige jongeman op zee vermist raakte terwijl hij op een jetski reed voor veel beroering. Gebruikers van sociale media en lokale nieuwsplatforms deelden informatie over de jongeman in de hoop dat hij veilig gevonden zou worden. Deze week maakte het Korps Politie Aruba bekend dat de jongeman "weer aan land is gekomen".

Volgens lokale media was de 21-jarige samen met vrienden in de omgeving van Fisherman's Hut en ging hij daar jetskiën. Op een gegeven moment raakten zijn vrienden hem uit het oog. Met een andere jetski zochten zij de omgeving af, maar zonder resultaat. In verschillende richtingen werd gezocht, maar de jongeman werd niet gevonden. Rond 17.30 uur werden de autoriteiten gealarmeerd. De Kustwacht Caribisch Gebied meldde dat de jongeman rond drie uur 's middags vanuit Fisherman's Hut was vertrokken en niet was teruggekeerd.

Na zonsondergang stuurden de Kustwacht en de Koninklijke Marine een helikopter en een Metal Shark-vaartuig om een zoek- en reddingsactie te starten, maar ook die leverde geen resultaat op. Daarnaast werd een waarschuwing uitgegeven aan schepen in de omgeving, zodat ook zij alert konden blijven. De helikopter van de Koninklijke Marine wist de jetski te lokaliseren, ongeveer 5 zeemijl uit de kust, maar er zat niemand meer op. De zoektocht werd zondagavond tijdelijk gestaakt met de bedoeling deze maandag in de ochtend te hervatten.

Gelukkig begon de maandag met goed nieuws: de jongeman, door lokale media geïdentificeerd als Angel Cedeño, was "weer aan land gekomen".
"In de vroege ochtend, rond 02.50 uur, werd de centrale van de politie geïnformeerd dat de vermiste jongeman weer aan land was," aldus het Korps Politie Aruba in een persbericht. "Hij is naar het ziekenhuis gebracht. Zijn toestand is goed."

In een perscommuniqué liet de Kustwacht Caribisch Gebied weten dat Cedeño meer dan acht uur heeft gezwommen om aan land te komen, en dat hij naar het ziekenhuis is gebracht voor medische zorg.

Het Basispakket elimineren... *Een goed idee...?*

Wat heeft het overlijden op zekere leeftijd, mogelijk vroegtijdig volgens sommigen, te maken met een veronderstelde 'nutteloosheid' van het Basisvoedingspakket ('Canasta Basico'), waarvan de afschaffing wordt aanbevolen? Meer dan men op het eerste gezicht zou denken; dit zullen we hier verder uitleggen. Beide hebben een zeker verband met onze levensstijl, hoe gezond, of eigenlijk niet, deze is en wat gedaan zou kunnen worden om hierin verbetering aan te brengen?

We beginnen bij de bezorgdheid die de organisatie voor gepensioneerden OPPA heeft geuit met betrekking tot de toegenomen sterfte in de leeftijdsgroep van 60 – 69 jaar. Deze personen zijn nog net niet in de categorie beland waarin de gemiddelde levensverwachting momenteel is gelokaliseerd, te weten 74,1 jaar voor mannen en 80,3 jaar voor vrouwen. Voor alle duidelijkheid, dit is de gemiddelde levensverwachting bij geboorte, niet de levensverwachting op gevorderde leeftijd. Het is een gemiddelde, juist omdat mensen op alle verschillende leeftijden overlijden, van baby tot honderdjarigen. Als je een bepaalde leeftijd hebt bereikt, bijvoorbeeld 70 jaar, dan kun je niet als man stellen dat je dus "nog vier jaar tegoed" hebt. Dat hangt helemaal af van de situatie van elk individu. Daarnaast kan men ook een gemiddelde levensverwachting berekenen vanaf die gevorderde leeftijd, maar dat is een verhaal voor een andere gelegenheid. In ieder geval, hoe de geconstateerde verhoogde sterfte onder mensen van 60 – 69 jaar te verklaren? Hier kunnen diverse factoren een rol spelen waardoor het moeilijk wordt iets te concluderen zonder nader onderzoek te plegen. Bovendien kan een bepaalde variatie in cijfers voor een bepaald tijdvak nog altijd binnen de normale statistische variatie zijn die, wanneer binnen een langere tijdsperiode bekeken, niet zoveel blijken uit te maken.

Anderzijds kan het zo zijn dat we hierin de effecten beginnen te zien van de toename van chronische ziekten, onder invloed van een algemene achteruitgang in de gezondheidssituatie, die op een gegeven moment leidt tot meer sterfte op jongere leeftijd. Wat deze gedachte ondersteunt is het verschijnsel dat al jaren geleden werd waargenomen, namelijk de aanwezigheid van factoren als obesitas en diabetes, bij jongere mensen, zelfs tot bij kinderen toe. Dit kan zorgen voor complicaties bij chronische ziekten die al in een eerder stadium het overlijden tot gevolg hebben. We willen echter niet nu al tot conclusies komen; wat nodig lijkt is serieus onderzoek van de instanties die hiertoe bevoegd zijn en daartoe ingericht zijn. Hoe dan ook kan geconstateerd worden dat onze algemene situatie wat bijvoorbeeld voeding betreft gewoon slecht is. Dit wordt ook in andere landen gezien als (mede-) oorzaak van prominent aanwezige chronische ziekten zoals kanker en hart- en vaatziekten. Ook kunnen we zien dat de genoemde organisatie van gepensioneerden de nadruk legt op de verbetering van de medische zorg als voornaamste maatregel ter verbetering van de situatie, maar dat is bij mensen op hoge leeftijd puur curatief en in een heel laat stadium; men moet eigenlijk beginnen met een gezondere leefstijl te bewerkstelligen bij onze kinderen en jeugdigen.

De andere kant van dit verhaal vinden we enkele pagina's verderop in dezelfde editie van dit dagblad (maandag 01 december). De autoriteit belast met het toezicht op de mededinging in het bedrijfsleven(Aruba Free Trade Agency; AFTA), komt in haar onderzoek inzake de betrekkelijk hoge prijzen voorproducten van eerste levensonderhoudtot de conclusie dat de wet op de 'Canasta Basico' (Basisvoedingspakket), voor de producten waarvoor wettelijk een maximum prijs is vastgesteld, niet goed werkt en niet bijdraagt tot betere concurrentie en zelfs verstorend kan werken voor die concurrentie. Die conclusie verbaast ons van de ene kant niet. Het basispakket, bij wet ingesteld, omvat een beperkt aantal producten van eerste levensonderhoud, vooral voedingsmiddelen, en laat verder de prijsvorming over aan de marktwerking. Dat het betrekkelijk kleine pakket weinig of geen invloed heeft op het grote aantal aangeboden producten, waar elke ondernemer vrij is om de prijs te vragen die hij/zij wenst, is dus te begrijpen. Maar dat is dan ook niet de intentie van die wet; het belangrijkste doel is degenen die slechts over een klein inkomen beschikken een basispakket aan levensmiddelen aan te bieden tegen de laagst mogelijke prijs.

Wat moeilijker te begrijpen is, zeker als er geen nadere uitleg komt van de zijde van AFTA, hoe zo'n beperkt segment van de totale markt verstorend zou werken en dat als de wet zou worden afgeschaft, dat dan de vrije markt zou zorgen voor..., lagere prijzen? Het zou goed zijn als we van de mededingingsautoriteit uitleg zouden krijgen van hoe dit, in een markt waarvan AFTA zelf zegt dat er weinig concurrentie is, onder andere omdat er weinig parallelimport bestaat, met het gevolg dat de importeur degene is die grotendeels prijzen vaststelt van geïmporteerde goederen, mogelijk zou moeten zijn. Als men zelf tot de conclusie komt dat, zeker voor die eerste levensbehoeften een "oligopolie" in de markt bestaat (term van AFTA zelf), hoeveel verschil zou de afschaffing van de 'Canasta Basico' dan maken, als het merendeel van die producten van diezelfde 'oligopolie' afkomstig is? Gaat men de prijzen verlagen om hun wederverkopers iets meer marge te geven om binnen die beperkte binnenlandse markt te concurreren? Want zij hebben zelf geen stimulans tot het verlagen van de prijzen, als ze de enige importeur zijn...

Tenslotte enkele gedachte te wijden aan de redenen waarom de Canasta niet moet wordenafgeschaft. In deze moeilijke tijden hebben we te maken met een groot aantal gezinnen dat 'aan het eind van hun geld een stuk maand overhoudt'. Voor degenen die het echt nodig hebben is het een uitkomst. Bovendien kunnen we zien dat het pakket, in vergelijking met een aantal jaren geleden, uitgebreid is met basisproducten zoals ingevroren groenten. Bij de afwezigheid van maatregelen om de prijzen van verse groenten vast te stellen, is dit in ieder geval een 'second best option' om de toegang tot groenten tegen redelijke prijzen te bewerkstelligen. Webehouden ten dele onze kritiek dat het pakket nog meer gericht moet zijn op het stimuleren van gezond eten, maar de wet afschaffen draagt niets bij tot de algehele gezondheidssituatie en zal ook niets bijdragen aan de commerciële concurrentie, als dat soms het doel zou zijn.

ARUBAVANDAAG

OPPA: Alarmerende stijging in sterfgevallen onder ouderen verdient een serieus onderzoek

Tabel cu registracion di nos grandinan cu a fayece durante 2024 y 2025

Resumen di e cantidad di hendenan grandi cu a fayece durante 2024 y 2025 (te cu luna di november)

	2024			2025		
	Homber	Muher	Total	Homber	Muher	Total
60 - 69	45	20	65	24	17	41
70 - 79	52	41	93	47	33	80
80 - 89	47	72	119	47	60	107
90 - 99	24	42	66	17	34	51
100 - 109	1	1	2			
Total	169	176	345	135	144	279

Aruba tin una expectativa di bida di **74,1 aña pa hende homber** y **80,3 aña pa hende muher.**

Loke ta trece mas preocupacion, ta e dato cu den categoria 60–69 aña, un grupo cu normalmente no ta clasifica como "behes", a muri 65 persona den 2024 y 41 persona den 2025. Den apenas dos aña a muri 106 persona.

In de periode van 2024 tot en met deze week heeft Aruba in totaal 624 ouderen verloren. Alleen al in 2024 overleden 345 mensen op gevorderde leeftijd, en in 2025 zijn tot nu toe 279 personen overleden. Dit zijn cijfers die zwaar wegen voor een klein eiland als Aruba.

Dat heeft de Organisación di Pensionadonan Publico di Aruba, OPPA, naar voren gebracht in een persbericht.

OPPA voegde daaraan toe dat vooral het gegeven zorgwekkend is dat in de categorie 60–69 jaar, een groep die normaal gesproken niet als "bejaard" wordt geclassificeerd, 106 personen zijn overleden in slechts twee jaar tijd. Dit cijfer roept serieuze vragen op over het functioneren van ons zorg- en preventiesysteem.
Hoewel het natuurlijke leven altijd zijn verloop heeft, laat het volume en het tempo van de sterfgevallen in deze groep zien dat er binnen ons zorgsysteem iets onmiddellijke aandacht verdient. Het is niet redelijk om ervan uit te gaan dat alle sterfgevallen simpelweg het gevolg zijn van leeftijd. Aruba heeft een levensverwachting van 74,1 jaar voor mannen en 80,3 jaar voor vrouwen; toch laat de werkelijkheid zien dat veel mensen overlijden vóór zij de gemiddelde levensverwachting bereiken.

Onze bezorgdheid is niet gebaseerd op emotie, maar op feiten:

- Het is moeilijk om op tijd een afspraak te krijgen.
- • De opvolging van chronische aandoeningen zoals diabetes, hypertensie en hartziekten is onvoldoende.
- • Huisartsen en specialisten zijn overbelast.
- • Diagnostiek duurt te lang.
- • En het gemeenschapszorgsysteem is niet opgewassen tegen de druk die het ondervindt vanuit de oudere bevolking.

Deze situatie vereist transparantie en onmiddellijke actie.

Daarom vragen wij:
1. Een onafhankelijke nationale evaluatie van de doodsoorzaken van ouderen, zonder naamvermelding maar met voldoende gegevens om trends te analyseren.
2. Een dringende herziening van de toegang tot preventieve zorg, in het bijzonder voor mensen met chronische aandoeningen.
3. Een fundamentele verbetering van het afsprakensysteem, om late diagnoses te voorkomen.
4. Een analyse van de werkdruk van huisartsen en specialisten, met aanbevelingen om het systeem te versterken.
5. Meer preventieprogramma's op gemeenschapsniveau, gericht op bloeddruk, bloedsuiker, cholesterol en obesitas.

Wij hebben de morele verplichting om een van de meest kwetsbare groepen in onze samenleving te beschermen. De cijfers spreken niet alleen: ze schreeuwen om aandacht. Ouderen overlijden niet alleen door leeftijd; als ons zorgsysteem niet in goede staat is, is ons volk dat ook niet.

"Wij verzoeken de autoriteiten om onmiddellijk maatregelen te nemen om te voorkomen dat 2026 een nog zorgwekkender cijfer laat zien," besluit OPPA.

Waarom investeert de overheid niet… *Met eigen geld…?*

Het College financieel toezicht voor Aruba (CAft) heeft weer een waarschuwing doen uitgaan naar de regering van het eiland vanwege het gebrek aan investeringen terwijl de middelen daarvoor wel aanwezig zijn. Die kritiek is inmiddels bijna een grijsgedraaide grammofoonplaat geworden want al enige jaren wijst het adviesorgaan de regering erop dat men soms niet eens toekomt de investeringen te doen die al in de begroting zijn opgenomen, laat staan dat menbegint met het plannen van investeringen op basis van verwachte hogere inkomsten.

Tegelijkertijd had het land grote behoeften die men zou kunnen hebben gelenigd met de beschikbare middelen, bijvoorbeeld om de infrastructuur voor de waterzuivering te verbeteren, zoals datzelfde CAft had aanbevolen. Maar het (vorige) kabinet koos ervoor te wachten totdat er een nieuwe staatsonderneming zou zijn om op de open markt geld te gaan zoeken, wat uiteindelijk ons als gemeenschap meer zal gaan kosten. We kunnendit soort gedrag blijven bekritiseren,maar het is nog belangrijker om de achtergrond van deze strategie te begrijpen. Deze is namelijk een soort tweesnedig zwaard dat toevallig aan beide kanten in het voordeel van de overheid snijdt. Ten eerste, de optie om te wachten op een andere vorm van investeringenmaakt dat het deel van het surplus op de begroting, dat volgens akkoord alleen voor investeringen kan worden gebruikt, vrij blijft voor besteding aan andere zaken, hoewel dit tegen het akkoord met het toezicht is. Ondanks het akkoord zal men de grenzen van het mogelijke blijven opzoeken, dat is duidelijk. Nu stuit men op het advies van het CAft om de middelen, die niet zijn ingezet voor investeringen, dan maar voor de aflossing van schulden in te zetten. Dit advies is conformhet akkoordwaarbij het surplus wordt gebruikt voor aflossing dan wel investeringen, waarbij investeringen niet zijn wat de overheid daarvoor aanziet. Het is bijvoorbeeld niet het verhogen van ambtenarensalarissen; dat is in de verste verte geen 'investering' te noemen.
Maar in de praktijk is het probleem nog gecompliceerder. Goed investeren betekent goede planning en voorbereiding. Geen enkel persoon met enig gezond verstand zal het in grote haast investeren toejuichen, enkel en alleen maar omdat het geld er nu eenmaal is en er geen ander doel voorhanden is. Geld uitgeven aan een nutteloos project is geld dat nooit meer elders kan worden ingezet voor iets wat wel nut heeft. Als een regering daar zorgvuldig mee omspringt kan dat zeker gewaardeerd worden, maar dan blijft nog altijd de vraag hangen of ons overheidsapparaat intern voorbereid is om op het vereiste niveau de analyse en voorbereiding van investeringen te plegen. Dit zal hoogstwaarschijnlijk een open vraag blijven, want het is moeilijk om af te komen van de tegenstrijdigheid van enerzijds de opdracht om personeelskosten te blijven verlagen, en van de andere kant het professionele personeel in dienst te nemen, waardoor het inhuren van externe expertise kan worden teruggedrongen. Zelfs grotere landen worstelen voortdurend met deze tegenstelling.

De andere reden heeft niets van doen met het lenen van geld en het investeren ervan, maar het betreft de strategie van het uitbreiden en uitoefenen van politieke macht door het creëren van meer entiteiten en ondernemingen die zogenaamd zelfstandig opereren. Wat is het geval? We kunnen in het algemeen gedurende verscheidene decennia een beleid zien dat neerkomt op het uitbuiten van de filosofie van het 'op afstand zetten'van de overheid voor het eigen gewin.De idee van het zelfstandig maken van bepaalde overheidstaken, waarbij de verantwoordelijkheden van directe overheidsbetrokkenheid overgaan naar entiteit of onderneming met een zekere autonomie of zelfs onafhankelijkheid, is voortgekomen uit andere grotere landen waar dit model zou dienen om de overheid te bevrijden van het 'micromanagement' van een groot aantal taken van bedrijfstoezicht, dat naar verwachting onder een meer bedrijfsmatigen marktgeoriënteerdbestuurtot betere bedrijfsresultaten en betere serviceverlening aan het publiek zou leiden.Het succes van deze aanpak varieert van daverend succes tot complete mislukking, afhankelijk van hoe in verschillende landen in het algemeen de overheid functioneerde. Wat echter minder aandacht kreeg was hoe de experimenten met de overheid 'at arm'slength' in kleine gebieden zoals het onze heeft uitgewerkt. Om te beginnen was er geen oppositie hiertegen vanuit de politiek, omdat men allang de voordelen zag van het systeem en dat betrof zeker niet het mogelijk beter functioneren of de betere service aan het publiek. Nee, het eerste voordeel dat men zag was de mogelijkheid om de eigen politieke basis te verbreden juist door het creëren van zo veel zogenaamde 'autonome' of 'onafhankelijke' entiteiten die men kon bevolken met mensen uit de eigen gelederen. In een kleine gemeenschap als Aruba kreeg de uitdrukking 'at arm'slength' eeneigen cynische interpretatie, volgens welke de lange arm die de overheid op afstand moest houden soms heel kort werd en in sommige gevallen zo goed als niet bestond, naargelang het gedrag van de individuele minister.

De conclusie is dus dat welke maatregel men ook wenst te nemen, het erop lijkt dat men altijd een manier weet te vinden om dit ten voordele van de politieke macht van het moment om te buigen. Het resultaat van de maatregelen die zijn genomen om het overheidsoptreden te verbeteren is dat we een uit elkaar getrokken overheid hebben, met een aantal nutteloze departementen, met chronisch hoge kosten en zonder bedrijfsmatige effectiviteit, omdat altijd de politieke stem op de achtergrond het laatste woord heeft, zelfs op het niveau van bedrijfsvoering. De terechte kritiek van de Raad van Advies op deze 'wildgroei' binnen de overheid was slechts die van een roepende in de woestijn.

Tenslotte, nog een factor binnen de gesignaleerde strategie van politieke bevoordeling, die we nog niet hadden vermeld. Het betreft het zoeken van kapitaal op de vrije markt dat de gelegenheid heeft geboden om politieke vrienden mee te laten dingen als makelaar tussen de uitlener en de entiteit die geld nodig heeft. We hebben altijd gedacht dat we juist daarvoor een nationale investeringsbank hadden, maar kennelijk hebben we ons vergist...

Bureau Ombudsman officieel van start met dienstverlening aan de gemeenschap

Na een lang traject en met veel verwachtingen vanuit de gemeenschap is het goede nieuws gekomen dat sinds deze week, op 1 december 2025, het Bureau Ombudsman zijn deuren heeft geopend om dienstverlening aan de bevolking te bieden.

De voorbereidingen voor Aruba om een eigen Ombudsman te krijgen gaan minstens 20 jaar terug. In 2005 dienden parlementariërs Zulay van Poppel, Kenneth Jong en Seferino Bislik het eerste wetsconcept voor de Ombudsman in bij het Parlement. Toch werd dat traject niet afgerond. Vervolgens diende de MEP-fractie in 2010 een nieuw wetsvoorstel in, maar opnieuw werd het proces niet voltooid.

Eindelijk, na veel werk, benoemde het Parlement van Aruba tijdens een openbare vergadering op 8 juli 2024 mevrouw Jurima A.R. Bryson tot Defensor di Pueblo van Aruba, oftewel Ombudsman.

Na haar beëdiging feliciteerden alle fractieleiders haar en benadrukten het belang van deze functie.

Bij die gelegenheid kreeg de pers de kans Bryson te interviewen. Zij gaf aan dat de felicitaties niet alleen aan haar persoonlijk zijn gericht, maar vooral aan het Arubaanse volk, dat na zoveel jaren heeft bereikt dat dit instituut werkelijkheid is geworden. “Dit is een felicitatie voor Aruba: dat het Ombudsman-instituut er nu is, dat het is opgericht en dat er een benoeming heeft plaatsgevonden. Maar nu begint het werk, nu gaan wij de taken uitvoeren die nodig zijn om de behoorlijkheidsnormen vast te stellen, de regels voor de benoeming van een Kinderombudsman, het aannemen van personeel en alles wat nodig is om het instituut goed te laten functioneren,” aldus Bryson.

Uitgebreid traject tot 1 december 2025

Na de benoeming van mevrouw Jurima Bryson op 1 oktober 2024 werd direct gestart met de voorbereidingen om het kantoor in te richten en het team van het Bureau Ombudsman samen te stellen. Met de inzet van het team en de steun van zowel lokale als internationale partners heeft de Ombudsman van Aruba in relatief korte tijd een stevig fundament gelegd voor een instituut dat klachten van de gemeenschap onafhankelijk en onpartijdig behandelt.

Dienstverlening van het Bureau Ombudsman

Sinds 1 december 2025 kan iedere burger het Bureau Ombudsman benaderen wanneer zij een klacht hebben tegen een instantie. In het kader van de Landsverordening Ombudsman kan een burger een klacht indienen tegen de volgende instanties:

- administratieve organen;
- rechtspersonen die door de overheid zijn ingesteld;
- overheidsbedrijven;
- private organisaties met taken van algemeen belang die overheidsgelden ontvangen;
- private organisaties die taken uitvoeren voor kinderen en jongeren (tot 17 jaar) op het gebied van onderwijs, begeleiding, zorg en medische zorg; en
- alle medewerkers van genoemde instanties, ook wanneer de arbeidsrelatie al is beëindigd.

Voorwaarden voordat een burger gebruik kan maken van de Ombudsman
Iedereen mag volgens de wet een klacht indienen tegen een instantie. Maar om een klacht bij de Ombudsman te kunnen indienen, moet de burger eerst bij de betrokken instantie zelf een klacht hebben ingediend. Als dit niet is gebeurd, kan de Ombudsman de klacht nog niet behandelen.

Eerste onderzoek

Deze week kondigde het Bureau Ombudsman de historische stap aan dat het zijn eerste onderzoek is gestart.
Tijdens de voorbereidingsfase werd de Ombudsman geïnformeerd dat op sommige scholen – in specifieke gevallen waarin een kind ziek is en niet naar school kan – bepaalde regels en handelswijzen bestaan die niet altijd het recht op onderwijs als prioriteit stellen.

In enkele gevallen bleek bijvoorbeeld dat een kind zich bij een privaat bedrijf moet melden om een medische verklaring te verkrijgen, een zogenoemde ‘ziektebrief’. Soms moet er zelfs worden betaald voor die verklaring die de school eist. Ook kan het voorkomen dat als een kind niet voldoet aan de procedure, de school het kind geen kans geeft om gemiste toetsen of examens in te halen.

De Ombudsman is een onafhankelijk en onpartijdig instituut. Volgens de wet heeft de Ombudsman onder meer de taak om op te komen voor de rechten van kinderen en jongeren. Binnen dit kader heeft de Ombudsman de bevoegdheid om dit onderzoek uit te voeren en relevante gegevens te verzamelen.

Alle kinderen moeten dezelfde rechten hebben wanneer het om onderwijs gaat, ongeacht hun financiële situatie. Daarom zal de Ombudsman binnenkort enquêtes versturen: enerzijds aan kinderen en/of hun verzorgers, anderzijds aan de schoolbesturen die onder de Ombudsmanwet vallen.

Na het verzamelen van de gegevens zal de Ombudsman een analyse uitvoeren, de resultaten publiceren en indien nodig aanbevelingen doen. Daarbij houdt de Ombudsman rekening met de verdragen inzake kinderrechten en met de normen voor behoorlijk bestuur die in april 2025 zijn gepubliceerd.

De Ombudsman heeft alle stakeholders en verantwoordelijke partijen geïnformeerd over het doel van het onderzoek, de betrokken organisaties, de wettelijke basis en de reden van het onderzoek. De Ombudsman benadrukt dat schoolbesturen wettelijk verplicht zijn samen te werken, aangezien zij als instantie onder de wet vallen.

Het Bureau Ombudsman laat weten dat het de bevolking op de hoogte zal houden van verdere ontwikkelingen en van de officiële opening.

Algemene informatie

Het Bureau Ombudsman is geopend van maandag tot en met vrijdag:

Maandag en vrijdag
Zonder afspraak: 8:30 – 11:30
Met afspraak: 14:00 – 15:30

Woensdag
Zonder afspraak: 8:30 – 11:30
Middag: gesloten voor publiek

Dinsdag en donderdag
Met afspraak: 8:30 – 11:30
Zonder afspraak: 14:00 – 15:30

Het Bureau Ombudsman is gevestigd aan de Caya G.F. Betico Croes 149, Oranjestad, Aruba.
Telefoon: +297 281 6800
E-mail: info@ombudsman.aw
Een klacht kan ook direct worden ingediend via het online portaal van de Ombudsman.

Dank aan de gemeenschap

Mevrouw Bryson en haar team bedanken de gemeenschap voor de motivatie en steun in het afgelopen jaar. De gemeenschap heeft vele jaren gewacht op dit belangrijke moment en met dat in gedachten heeft het Bureau Ombudsman zich maximaal ingespannen om de dienstverlening zo snel mogelijk te starten. Zonder onze gemeenschap zouden wij dit nieuwe College Maximo di Estado (onze Ombudsman, onze Defensor di Pueblo) niet hebben.

Blijf op de hoogte van alle ontwikkelingen

Het Bureau Ombudsman houdt de gemeenschap op de hoogte via de volgende communicatiekanalen:
Facebook: Ombudsman Aruba
Instagram: ombudsmanaruba
LinkedIn: Ombudsman Aruba
Website: www.ombudsman.aw

Nakomelingen van tot slaaf gemaakten in Suriname accepteren excuses van de Nederlandse koning

(TheDailyHerald) – De Nederlandse koning Willem-Alexander heeft opnieuw om vergiffenis gevraagd voor de rol van Nederland in de slavernij, ditmaal tijdens het eerste staatsbezoek aan Suriname in 47 jaar.

De koning ontmoette maandag – de eerste dag van het bezoek – nakomelingen van tot slaaf gemaakten en vertegenwoordigers van inheemse gemeenschappen achter gesloten deuren. De groep had om een gesprek gevraagd na de formele excuses die de koning op 1 juli 2023 uitsprak tijdens de nationale herdenking van de slavernij in Amsterdam. Ook toen vroeg de koning om vergiffenis en erkende hij dat zijn voorouders hebben nagelaten om tegen het systeem van slavernij op te treden.

Hesdy Ommen, voorzitter van de Federatie van Para Plantages, nam de excuses namens de groep in ontvangst.

“Namens alle leiders heb ik de excuses en het aangeboden verzoek om vergiffenis geaccepteerd,” zei hij volgens het ANP. “Vanaf dit punt moeten we verder bouwen aan wat hierna komt.”

Na de ontmoeting verklaarde de Surinaamse president Jennifer Geerlings-Simons dat het land nu met Nederland in gesprek wil gaan over het herstelprogramma, waarvoor in 2023 een bedrag van 66 miljoen euro werd gereserveerd.

Volgens haar moet Suriname een leidende rol krijgen bij het vormgeven en uitvoeren van het programma.

“De 66 miljoen euro is volgens de Surinaamse regering geen herstelbetaling en, voor zover ik begrijp, ziet ook de Nederlandse regering het als een gebaar,” zei ze.

De formele excuses van koning Willem-Alexander in 2023 en van toenmalig premier Mark Rutte in 2022 leidden tot een reeks maatregelen en de oprichting van een fonds van 200 miljoen euro om racisme te bestrijden en “kennis en bewustzijn” te vergroten.

Nakomelingen van tot slaaf gemaakten kunnen kosteloos hun achternaam veranderen, en in Amsterdam komt een museum dat gewijd is aan de slavernijgeschiedenis.

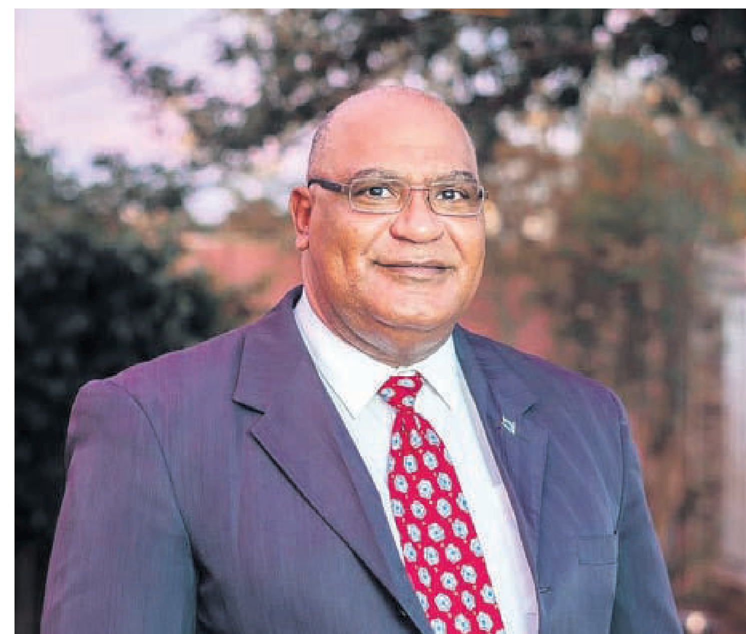
Tula, die in 1795 de opstand van de tot slaaf gemaakten op Curaçao leidde tegen het Nederlandse koloniale gezag, is gerehabiliteerd.

De slavernij werd op 1 juli 1863 formeel afgeschaft in de koloniën Suriname en de Nederlandse Antillen, na meer dan 200 jaar. In Suriname werden tot slaaf gemaakten echter pas in 1873 volledig vrij, vanwege een verplichte overgangsperiode van tien jaar.

Suriname werd op 25 november 1975 een onafhankelijke natie.

Minister Cooper: Sloop van ATV Adventures-terrein noodzakelijk na jaren van illegaal grondgebruik

(CuraçaoChronicle) – Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning van Curaçao, Charles Cooper heeft de overheidsbeslissing toegelicht om het terrein van ATV Adventures in Bapor Kibrá te slopen. De zaak heeft de afgelopen weken veel publieke aandacht gekregen.

Het bedrijf van Eric Raphaela staat bekend als een populaire toeristische attractie, maar volgens Cooper had de overheid geen andere keuze dan in te grijpen omdat het terrein illegaal werd gebruikt.

Cooper verklaarde dat de eigenaar al jarenlang zonder toestemming overheidsgrond bezet hield. “Het terrein werd gekraakt, en dat kunnen wij niet accepteren,” zei de minister. “Of we brengen orde in dit land, of we laten wanorde de overhand krijgen.”
Volgens Cooper trad het Handhavingsteam pas op nadat Raphaela meerdere waarschuwingen had ontvangen. De minister benadrukte dat de urgentie om de constructies te verwijderen is toegenomen omdat de overheid voorbereidingen treft voor de aanleg van een nieuwe weg die de verkeersdrukte in de Caracasbaai-regio moet verlichten.

De geplande weg, zo legde Cooper uit, loopt precies door het gebied dat ATV Adventures zonder wettelijke toestemming en zonder de vereiste bouwvergunningen gebruikte. “Raphaela is naar de rechter gestapt, maar de overheid heeft de zaak gewonnen. Hij moet nu zijn bezittingen verwijderen, omdat daar de nieuwe weg zal worden aangelegd,” aldus de minister.

Ondanks de populariteit van het bedrijf benadrukte Cooper dat de rechtsstaat voor iedereen moet gelden. De sloop maakt deel uit van de bredere infrastructuurstrategie van de overheid en haar inzet om de regelgeving rondom grondgebruik te handhaven.

Parvo-uitbraak bevestigd op Curaçao:

dierenklinieken dringen aan op onmiddellijke vaccinatie van risicopuppy’s

(CuraçaoChronicle) – Veterinary Centers Curaçao waarschuwt het publiek voor een actieve uitbraak van het Parvovirus op het eiland en roept hondenbezitters—vooral degenen met jonge puppy’s—op om onmiddellijk preventieve maatregelen te nemen.

Volgens het veterinaire netwerk is Parvo een zeer besmettelijke en potentieel dodelijke virale ziekte die vooral puppy’s jonger dan negen maanden treft. Het risico op sterfte is aanzienlijk hoger wanneer een puppy zijn volledige vaccinatieschema nog niet heeft voltooid.

Veterinary Centers Curaçao benadrukt dat elke puppy die achterloopt met vaccineren zich in direct gevaar bevindt. Hondenbezitters wordt geadviseerd zo snel mogelijk contact op te nemen met een van de klinieken om een vaccinatieafspraak in te plannen.

“Parvo kan zich snel verspreiden en is bijna altijd dodelijk bij niet-gevaccineerde of gedeeltelijk gevaccineerde puppy’s,” aldus de verklaring. “Tijdige vaccinatie is de beste en enige betrouwbare bescherming.”

Symptomen van het Parvovirus zijn doorgaans ernstig braken, diarree—vaak bloederig—lusteloosheid, uitdroging en verlies van eetlust. De ziekte verloopt snel, en vroege veterinaire behandeling vergroot de overlevingskans aanzienlijk.

Huisdiereigenaren worden aangespoord hun dieren goed in de gaten te houden en te vermijden dat niet-gevaccineerde puppy’s worden meegenomen naar parken, stranden of andere openbare plekken waar het virus aanwezig kan zijn.

Dierenklinieken op het hele eiland bereiden zich voor op een stijgende vraag en adviseren eigenaren niet te wachten met het inplannen van vaccinaties.

Meer informatie en afspraken zijn rechtstreeks beschikbaar via Veterinary Centers Curaçao.